

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

5(1). Kongre'nin yolundan komünist partisiyle silahlan!
Yıl:11, Sayı:295, 25 Kasım 1985

Türkiye'de yaşamın her alanında bir hareketlilik var. Anayasa da hareket halinde. Burjuvazi ne tarafa gidecek olsa, bu Anayasa'yı değiştirme zorunluluğu önüne çıkmaktadır. "Bu Anayasa'yla herşey uygulanabilir" diyerek Faşizmin Çözülüşü *kitabında yazılanlara karşı çıkanların ne denli büyük bir yanılgı içinde oldukları her gün bir kez daha kanıtlanmaktadır.*

ANALAR YOL KESTİLER

Gençliğin devrimci öfkesini 18 yaşa seçme hakkı tanıyarak yatıştırmaya çabalıyorlar. Kürt halkının başkaldırı ruhu, tüm halkın Kürt halkından yana tutumu karşısında geriliyorlar. Artık bir krizi hafifletmek için başka krizler, daha büyük riskler kabullenmek zorunda kalıyorlar.

Türkiye'de yaşamın her alanında bir hareketlilik var. En hoşu da militan anaların yol kesme eylemleri.

Anaların eylemleri

Önce, Avcılar Saatçıbayırı'nda E5 karayolunu trafiğe kapatan analar, daha sonra da Kocasinan'da ana yolu trafiğe kapattılar.

Avcılar Saatçıbayırı'nda son 10 ayda E5 üzerinde 22 çocuk can vermişti. Son olarak, Güler Durmuş adlı, 17 yaşında bir işçi kızın kazada can vermesi üzerine yüzlerce ana toplaştılar, yolu trafiğe kapattılar ve "can vermekten bıktık, köprü geçit isteriz" diye sloganlar bağırdılar. Polis onları saatlerce dağıtamadığı gibi öfke dolu anlara fazlaca dil de uzatamadı.

Bundan bir hafta kadar sonra, bu kez Kocasinan'da yine bir işçi kız kazaya kurban gitti. Nesrin Kara, daha geçen yıl mezun olduğu ilkokulun önünden bir arkadaşıyla birlikte karşıya geçip işe gitmek isterken kazada can verdi. Yine yüzlerce ana toplaştılar, yolu bir buçuk saat trafiğe kapattılar. Bu arada, "yavrularımız her gün burada ecelle burun buruna, üst geçit istiyoruz" diye bağırdılar. Anaları polis dağıtamadı, onlar içlerini döküp, eylemlerini bitirdiler ve dağıldılar.

Analar böyle militan eylemler koyarken, gençler de önemli çıkışların eşiğinde, adeta bir fırtına öncesindeler. Okulların açılışı, ders kitabı, öğretim üyesi, YÖK yönetmeliği, dernek kurma kısıtlaması, yurt, harç gibi binbir türlü sorunu gündeme getirdi ve gençleri yine öfkeyle doldurdu. Gençler engelleri aşa aşa örgütleniyor, istemlerini, seslerini yükseltiyorlar.

Çeşitli üniversitelerde kurulan yeni öğrenci dernekleri yayınladıkları bildirilerde, örgütlenme, siyasal yaşama katılma üzerindeki kısıtlamaları eleştiriyorlar. Bununla da kalmayıp, sosyal demokratların bu alandaki çabalarının yetersizliğini onların yüzlerine vuruyorlar. Bunların anlamı açıktır: Öğrenciler, gençliğin şanlı devrimci geleneği doğrultusunda düşünüyor ve eyleme hazırlanıyorlar.

Neden 18 yaş ve yalnız seçme hakkı

Meclistekiler de bunu sezdiler. Geçen yasama döneminden beri, bekleyen, oy verme yaşını 18'e indirecek olan yasa taslağı hemen yeniden imzaya açıldı. Eskiden taslağı imzalamayı reddetmiş olan Calp bu kez hemen imzaladı. Eskiden bu konuda ağzını açmayan, örneğin MDP başkanı, hemen taslağı destekleyeceklerini açıkladı. Özal ise "biz varız" türünden "kahramanca" demeçler verdi.

18 yaşındaki gençlerin işkenceden geçirildiği, idam edildiği ortadayken, kimse onlara oy kullanma hakkının verilmesine doğrudan karşı çıkmaya cesaret edemiyor. Ama dolaylı yollardan karşı çıkanlar oluyor. "Bunun amacı, eski siyasileri tanımayan kuşaktan oy almaktır" deyip, soruna sözde bu "açıdan" karşı çıkılıyor. Ancak bu gibi "açılar" göstermelik gerekçelerdir. Karşı çıkanların dilinin altındaki bakla, 18 yaşındakilere oy hakkı tanımanın "tehlikeli" olduğu görüşüdür.

Gençlere oy hakkını savunanlar ise gençliğin düşündüklerinden değil, gençliğin bugün içinde bulunduğu öfkeli durum içinde, onlara seçme hakkı tanımak gibi bir jestte bulunmamanın daha "tehlikeli" olduğunu düşündüklerinden oy hakkını savunuyorlar. Ancak burjuvazinin açmazına bakın ki, böyle basit bir jest bile gerçekleşirse ancak Anayasa'yı delerek gerçekleşebilecek!

18 yaşındakilere seçme hakkı tartışılırken, bazı sosyal demokrat çevrelerden gelen daha "ileri" bir öneri var. Madem Anayasa delinecek bari meclise seçilme yaşını da 25'e düşürelim diyorlar! Türkiye burjuvazisinin en "ileri" önerileri bile ne denli geri kalıyor!

Gerçekte seçme hakkı için 18, meclise seçilme hakkı için de 25 çok çok fazladır. Gençlerimizin çok daha düşük yaşlarda çok doğru kararlar aldıkları pratikte kanıtlanmıştır. Ne zaman gençler siyasal yaşama aktif katıldılarsa, haklıdan yana, sömürüye ve baskıya karşı tutum aldılar. Bu nedenle komünistler, IV. Program'da da belirtildiği gibi, seçme yaşının 16'ya, seçilme yaşının ise 18'e indirilmesini savunuyorlar. Aynı nedenle burjuvazi de, gençlikten korkusundan seçme yaşını 18'e indirmeyi düşünüyor ama yalnızca seçme yaşını, onu da yalnızca 18'e düşürmeyi düşünebiliyor.

Kürt halkı karşısında da geriliyorlar

Uzun bir süredir Kürt halkı üzerinde uygulanan baskı, hem Kürt halkında güçlü bir başkaldırı ruhu geliştirmekte, hem de tüm halk arasında Kürt halkından yana, orduya karşı güçlü bir rüzgar estirmektedir. Bu ruh, bu rüzgar, özellikle Türkiyeli devrimci örgütler aracılığıyla Avrupa demokratik kamuoyuna da yansıtıldı. Demokratik kamuoyunu dikkate almak zorunda olan çeşitli Avrupalı sözcüler de, birçok uluslararası toplantıda vb. Türkiye'ye Kürt sorununa ilişkin sorular yönelttiler.

Bu süreç içinde Türkiye burjuvazisi, bir yandan Kürt halkına karşı azgın saldırısını sürdürürken, öte yandan da bazı jestler yapmaya yöneldi. Jestler, "Doğu'nun kalkınması" nutuklarıyla başladı, çeşitli siyasilerin "Doğu" gezileriyle ve "Doğu halkının şikayetlerini" dile getirme çabalarıyla sürdü.

Bundan bir ay kadar önce *Milliyet*'te M. Ali Birand'ın çok ilginç bir yazısı çıktı. Birand, açık adıyla "Kürt sorunu"ndan söz ettiği yazıda, Türkiye'nin "bizde Kürt yok" tezinin ne denli abes kaçtığını da açıkça belirtiyordu. *(Milliyet*, 23 Ekim 1985)

Birand'ın bu yazıda dile getirdiği endişeyi, yani "bizde Kürt yok" tezinin artık ne Türkiye'de, ne Ortadoğu'da, ne de Avrupa'da yenir yutulur bir tez olmamasının yarattığı hoşnutsuzluktan duyulan endişeyi, gerçekte çeşitli burjuva kesimler paylaşıyorlar. Bu endişeyle tükürdüklerini yalamaya, Kürt ulusuna açık adını koymaya doğru bir eğilim var. Bunu yalnızca Birand'ın yazısı değil, aynı zamanda son "Doğu" gezileri de gösteriyor.

Tercüman, Cindoruk'un Doğu gezisi sırasında, Bingöl'de, "Türkçe bilmeyen", Cindoruk'la "tercüman aracılığıyla" konuşan Zaza Mehmet adlı 103 yaşında bir ihtiyarın 8 saat yol yürüyüp, gelip DYP'ye üye olduğunu övünerek yazdı. *(Tercüman*, 24 Kasım 1985).

Başka bir deyişle, burjuva partiler, bir yandan Türkiye'de yaşayıp da "Türkçe bilmeyen"lerin, yani Kürt ulusunun varlığını zorunlu olarak itiraf etmeye doğru yönelirken, öte yandan, Kürt halkının öfkesini, başkaldırı ruhunu da kendine taban yapmak, kendi kanalına akıtmak için çabaları yoğunlaştırdı. Ancak burjuvazinin, Kürt halkını "kazanmak" için attığı bütün "ileri" adımlar, gerçekte onun Kürt halkı karşısında gerilemesidir, bükemediği bileği öpmeyi kabullenmesidir. Kürt halkı bu adımlar karşısında gerilemezse, burjuvazinin bu adımları önemli bir konuda büyük bir yenilgi sürecinin başlangıcıdır.

Anayasa krizi varmış

Bu arada fiilen çoktan delinmiş olan Anayasa resmen de delinmek üzere yerinden oynadı, ortalığa çıktı. Şimdi soru, Anayasa'da önce resmen hangi deliğin açılacağı, 18 yaş için 65. maddeyi delerek mi, eski siyasiler için geçici 4. maddeyi delerek mi, en sonunda kurulan DSP'nin dediği gibi hak ve özgürlüklere ilişkin maddeleri delerek mi, yoksa Özal'ın önerdiği gibi 84-85. maddeleri delerek mi işe başlanacağı. Soruya resmi süreçler açısından bakılırsa, delinmeye en yakın olanı 84-85. madde gibi gözüküyor. Nitekim Nazlı Ilıcak da bu maddeden hareketle, "gündemde Anayasa krizi" olduğunu duyurdu. *(Tercüman*, 20 Kasım 1985)

Gerçekten de Anayasa krizi vardır. Burjuvazi ne tarafa gidecek olsa, bu Anayasa'yı değiştirme zorunluluğu önüne çıkmaktadır. "Bu Anayasa'yla herşey uygulanabilir" diyerek *Faşizmin Çözülüşü* kitabında yazılanlara karşı çıkanların ne denli büyük bir yanılgı içinde oldukları her gün bir kez daha kanıtlanmaktadır.

Artık Anayasa'nın delinip delinmemesi tartışılmıyor. Kimisi Anayasa'nın şu noktadan delinmesine karşı ama bir başka noktadan delinmesini savunuyor. Kimisi ise Anayasa'nın bu noktadan delinmesine karşı, şu noktadan delinmesini savunuyor. Evren bile Anayasa'da yapılacak "bazı" değişikliklere karşı olmadığını açıklayınca, Anayasa delinmesin diyen kalmadı. Zira artık burjuvazi krizler arasından seçim yapmak durumundadır ve şu sırada yaptığı genel seçim Anayasa krizidir.

Bu genel seçim içine Özal da kendi özel seçimini yerleştirmeye çalışıyor. 84. madde konusunda, onu bir ay askıya alacak önerge imzaya açıldı. MDP önergeyi imzalamıyor. SHP önce ANAP gurubunda imzalanırsa maddeyi görüşeceğini belirtiyor. ANAP gurubu içinden karşı çıkanlar olduğu söyleniyor. Ayrıca ANAP gurup olarak imza atmak için kendi dışından 67 imza şartı koşuyor. Öte yandan bağımsızlar, önce ANAP gurubunun imzalamasını istiyorlar. Şimdilik içine girilen bu tıkanıklık açılabilir de, önergenin geçmemesiyle de sonuçlanabilir.

Öyle görünüyor ki, Özal 84. maddeye ilişkin değişikliği iki açıdan istiyor. Bir kez, transferlerin yaratacağı hareketlilikten yararlanıp, meclisin "artık" gerçek bir meclis olduğu izlenimini yaratmaya çalışacak. İkincisi, kendi gurubundaki sallantılı unsurların gitmesi, yerine başkalarının gelmesiyle daha "güvenilir" bir guruba sahip olacak. Madde askıya alındıktan sonra transferlerin kesin yasak olması da bu "güvenilir"liği arttıracak.

Belki Özal'ın başka hesapları da vardır. Ancak ne olursa olsun, birşey açık ki bunlar büyük bir risk taşıyor. Bir Anayasa kriziyle meclisin temsililik krizini ve ANAP gurubunun krizini hafifleteyim derken, Özal bir hükümet krizi içine de sürüklenebilir. Gelgelelim, bu bütün burjuva kesimler için geçerli olan genel bir durum. Burjuvazi öyle bir durumdadır ki bir krizi hafifletmek, ancak bir başka kriz yaratmakla, daha da büyük bir krizin ise riskini almakla olabiliyor! Bu yoldan krizler uzun erimde hep derinleşiyor.

Kendisi de kriz içinde olan Türk-İş'in belirttiği gibi, gerçekten "1986 olaylara gebe"dir! Bu olayların özünü, Türkiye'de hâlâ faşizm var diyenlerin krizi ve Türk-İş yönetiminin krizi dahil, tüm krizlerin, açık sınıf savaşımıyla çözüm yoluna girmesi oluşturacaktır. 1986 olaylara gebedir!

Cemile Çakmak

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 407 London, E16 2EA ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Cezaevinde isyan

Değerli Yoldaşlar,
Mannheim cezaevinden sürüldük, çeşitli cezaevlerine dağıtıldık. Cezaevinde Yılmaz Güney'in Yol filminin oynatılmasını engellemek isteyen faşist bozkurtlarla, benim de içinde bulunduğum *İşçinin Sesi* sempatizanı 5 kişilik gurup arasında kavga çıktı. Faşistler çok güzel bir dayak yediler. Birisi hastaneye kaldırıldı. Daha sonra birkaç yoldaşımızın hücreye kapatılmasını fırsat bilerek bir Kürt sempatizan yoldaşımızı bıçakladılar. Olayların daha da büyümesine ramak kala ben ve 4 sempatizan yoldaşım başka bir cezaevine sürgün edildik.

Burada kaldıktan bir süre sonra F. Almanya basınında, radyosunda ve televizyonunda kamuoyuna yaygın olarak duyurulan büyük bir eylem oldu. Cezaevinde 100'ü aşkın mahkum cezaevinin antidemokratik, insanlık dışı koşullarını ve baskılarını protesto etmek için "bu cezavinde F. Almanya tarihinde ilk kez" olarak direnişe geçti. Direniş bahçede 7,5 saat sürdü. Basın, radyo, televizyon ve bazı Yeşil milletvekilleri olay yerine geldi. Mahkum temsilcileri olarak, basın ile ve adalet bakanının sekreteriyle görüştük. İsteklerimizin çok azı kabul, çoğu reddedildi. Olay, hemen o gün basında ve radyoda, "Freiburg cezaevinde 100'ü aşkın mahkum ayaklandı, isyan etti" diye kamuoyuna isteklerimizle birlikte duyuruldu.

Ertesi gün aralarında benim ve bir sempatizan Kürt yoldaşımızın da olduğu çoğu İtalyan ve Almanlardan oluşan 10 mahkum, cezaevinde isyan çıkarmak, ayaklanmak, isyanı yönlendirmek, yönetmek ve aktif görev almak "suçlamalarıyla" çeşitli cezaevlerine sürüldük. Bana da "çok sıkı güvenlikli" bir cezaevi düştü.

Adalet bakanı bu 10 kişi hakkında dava açtı.

Şimdilik bu kadar. Sizlere başarılar dilerim. Kan, zindan, ateş, sınıf savaşımımızı durduramaz ve içimizde yanan devrim ateşini söndüremez!

F. Almanya

Güzel günler yaklaşıyor

Merhaba Yoldaşlar,
Türkiye'deki bugünkü rejim de hızla çözülüyor. Kenan Evren çocukça çıkışlar yapıyor, "çeker giderim" diyor. "Ben yalnızlığa mahkumum" diyor, kendi izole edilmişliğini dile getiriyor.

Öte yandan artık önüne gelen anayasayı, yasaları, Evren'i vb. eleştiriyor. Olanaklar yaşamın her alanında hızla gelişiyor. Halk içinde birikmiş yoğun öfke son zamanlarda çeşitli çıkışlarda yansımaya başladı. Artık en cahil insan bile bu sistemin sömürüye dayandığını, çürüme yaydığını anlar oldu.

Artık fiyatlar, son zamanlarda sigaradan ekmeğe yapılan zamlar halkın durumunu daha da güçleştiriyor. Örneğin benim işyerimde, aldığımız ücretler ev kirasına ve 5-6 günlük geçimimize yetebiliyor. Dün işyerinde çalışan bir gerici, "bu koşullarda insan ne yapar, halk ayaklanacak" dedi. Düşünün bir gerici böyle konuşuyor. Ezilen halk bu gelişmeler karşısında sessiz kalamaz.

İşyerindeki bir başka arkadaş ise, içinde bulunduğumuz koşulların kötülüğünden söz ederken, bana, "umudumu yitirmedim, mutlu günler yakın" dedi. Çok sevindim. Güzel günlere hergün bir adım daha yaklaşıyoruz.

Y. Emre, Ankara

Devrim hareketine zarar verici tutumları eleştirmek görevdir

Dünya işçi ve devrimci hareketinin, zamanın sınavından geçmiş bir davranış kuralı vardır. İşçi hareketine, devrim davasına zarar verici her görüşü ve tutumu yalnızca kendi devlet sınırları içinde değil, tüm dünyada ve kimden, nereden gelirse gelsin eleştirir, karşısında durur. Böyle durumlarda hiç kimse ya da hiçbir örgüt bu benim iç sorunumdur diyemez. Devrim hareketinin genelini etkileyebilecek hiçbir görüş ya da tutum herhangi bir örgütün "kendi" sorunu olamaz.

Bu anlayış içinde, PKK'nın son aylarda kendinden ayrılan bazı kişilere karşı giriştiği öldürme ve bu kişilere destek olduğu savıyla bazı devrimci örgütlere karşı giriştiği saldırı hareketini şiddetle kınıyoruz. PKK'lı arkadaşlar, zararlı sonuçları daha bugünden beliren, sonunda devrim hareketini vuracak bir yoldan yürüyorsunuz.

Ajan-provokatörler her devrimci örgütte, her zaman cezalandırılırlar. Ancak bu son olaylarda öldürülen kişilerin bu çerçeveye girmediği en başta PKK'nın konuya ilişkin hiçbir inandırıcılık taşımayan yazılarından ortadadır ve bu tüm devrimci hareketin ortak düşüncesidir.

Bu son tutumlar PKK örgütü için bir geriye dönüştür. Uzun erimde yapan örgüte de yarar değil zarar getirecektir. Kürdistan'da militanın kişiliği sorunuyla ilgilenen PKK'lı arkadaşlar bir de şunu anlamalıdırlar ki böyle tutumlar militanın kişiliğini geliştirici değil, ezicidir, asıl olarak da örgüt içine yönelik korku ticaretidir.

Partimizin, devrim hareketine zarar veren son olaylar karşısındaki tutumu budur. Ancak bugün PKK'yı soyutlamaya yönelik, onunla diyalogu yok edecek bir girişimi de doğru bulmuyoruz.

İşçinin Sesi

Fırsatları yalnız değerlendirmek değil yaratmak gerek

Selam Yoldaşlar,
Kongre kararlarını okuyup incelediğimizde legal olanaklardan yararlanmak için fırsatları değerlendirmenin ötesinde *fırsat yaratmamız* gerektiğini saptamıştık. Bu arada çalışmalarımızda nelere dikkat etmemiz gerektiği konusunda da uzun uzun tartışmıştık. Görev aldığımız alana kuşbakışı bakabilmenin, geneli kavrayabilmenin önemini de vurgulamıştık. Bunu yapamayan olan biteni de denetleyemez sonucuna varmıştık.

Bana verilen görev, bir legal örgüte girip orada kendimi kabul ettirmekti. Görevimin zor olduğunu baştan saptamıştık. İdeolojimizden hiçbir ödün vermeyecek ama kendimi örgütün diğer üyelerine kabul ettirecektim.

Aradan çok uzun bir zaman geçmedi. Ama şu anda bu örgütte belli sorumluluklar üslenmiş, kendimi kabul ettirmiş durumdayım. Çevremdeki insanlarla çok iyi ilişkiler geliştiriyorum. Kuşkusuz amacımız burada durmak değil. Bizim için önemli olan bulunduğumuz yeri devrimin çıkarlarına hizmet eder bir yer haline getirmek. Bunu yapabileceğimize güveniyoruz.

Hepinize bol bol selam, saygı ve sevgiler, çalışmalarınızda başarılar.

A.T., ...

Legal dernek kurma çalışmaları hızlandı

Yoldaşlar,
Üniversitelerin açılmasıyla birlikte öğrencilerin legal örgütlenme çabaları çok büyük bir ivme kazandı. Bizim okulda, geçen yıl dernek kurmak için yeterli sayıda insan bulunamamıştı. Oysa bu yıl, insanlar karşılaşabilecekleri tehlikeleri hiçe sayarak biraraya geliyor, kurucu üye saptamaya çalışıyorlar. Şu anda bu çalışmalar üstüne yorum yapmak güç. Çünkü başlayalı henüz 15-20 gün oldu. Ama çalışmaların biraz kargaşa içinde yürüdüğünü söyleyebiliriz. Buna üniversite içinde ağırlığını açıkça koyabilecek bir güç merkezinin olmaması yol açıyor.

Durumun en iç açıcı yanı ise öğrencilerin istekliliği, dernek kurma çalışmalarına sahip çıkması, aktif bir şekilde çalışması.

Bulunduğumuz üniversitede menşevikler bir hareketlilik içinde. Ancak öğrencilerin güven duyacağı, etrafına toplanacağı türden elemanlarının olmayışı dernek kurma çalışmalarını denetim altında tutabilmelerini engelliyor. Biz, öğrenciler arasında var gücümüzle çalışıyoruz. Yakın bir zamanda, bu konuda size sevindirici haberler yazacağımıza inanıyoruz.

K.H., Ankara

Korsan yayıncıların gazetesi

Yoldaşlar,
Geçen gün vize almak için Belçika konsolosluğuna gittik. Vize işlemleri sürerken on kadar Türkiyeli geldi. Bu kişiler TIR'larda şoför olarak çalıştıklarını ve Avrupa ülkelerine taşımacılık yaptıklarını anlattılar.

Konsoloslukta bekleşirken bu arkadaşlarla sohbet ettik. Sohbetin konusu Türkiye nasıl bir durumda.

Hemen hemen hepsi asgari ücretin çok düşük olduğunu söylüyorlar. "Bırak", diyorlar "40-50 bin lira ücreti, 100 bin lira bile bu pahalılıkta yetersizdir."

İçlerinden birisi Özal'a oy verdiğini söyledi. Neden dediğimizde, "diğerlerini hiç tanımıyorduk, düşünüyorduk ki ekonomiden tek o anlar, ama yanılmışız" dedi. Ayrıca kendi oğlunun 70 bin lira alan bir memur olduğunu, geçinmesi için ona kendisinin para verdiğini söyledi.

Evren için, "hiçbir şeyden anlamayan bir manyak" dediler. "Kendisini anayasayla birlikte oylamasaydı tek oy bile alamazdı, kimseyi konuşturmak istemiyordu, ama şimdi herkes konuşuyor" dediler. "Ecevit çok silik bir adam, lider olamaz" diye de eklediler.

Biz kendilerine bir soru sorduk. İstanbul'da televizyon yayını yapılmış, nasıl oldu biliyor musunuz dedik. İçlerinden birisi şöyle dedi: "Solcular korsan yayın yaptı. Bu ikincisiymiş ama ben yalnız bunu dinledim. Yayın hükümete verdi veriştirdi. Ama yapanları yakalayamadılar." Bunun üzerine kendilerine *İşçinin Sesi*'nin birkaç sayısını verdik. Bu, dedik korsan yayıncıların gazetesidir. Çok memnun oldular.

T.Ç., Frankfurt

ÇIKTI!

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ
İŞÇİNİN SESİ

PROGRAM

"IV. Program, Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizminin oluştuğu, yönetici sınıfın emperyalistleşme gereksinimine vardığı, yayılmacı eğilimlerin belirginlik kazandığı, bu amaçlara erişemediği için de kapitalizmin çıkmazda olduğu, ekonomik-toplumsal açıdan sorunların ancak devrimle çözülebilir olduğu bir aşamanın programıdır." (IV. Program'dan)

Fiyatı: Türkiye'de 100 TL., yurt dışında 3 Sterlin
İsteme adresi: PO Box 407 London E16 2EA

Ayrıca Program'ın ciltli ve deri ciltli kopyaları hazırlanmıştır. Elimizde çok az sayıda bulunan bu kopyaları aynı adresten isteyebilirsiniz.
Ciltli Program: £7.50 Deri ciltli Program £10

İşçi sınıfının büyük önderi Engels'i, ondan öğrendiğimiz büyük yoldaşlık duygularıyla anıyoruz.

ENGELS 165 YAŞINDA

Friedrich Engels 28 Kasım 1820'de Ren Prusyası'nda, bir tekstil fabrikatörünün oğlu olarak dünyaya geldi.

Engels'in doğduğu bölge o dönemde Almanya'nın en ileri sanayi bölgesiydi. İngiltere'den gelen büyük ölçekli makina sanayii, Almanya'yı fethe Ren eyaletinden başlamıştı.

Engels'in gençliği ve siyasal düşüncelerinin oluşumu, Avrupa'da sınıf kavgalarının kızıştığı bir döneme rastladı. Fransa'daki 1830 devrimi ve onun dalgaları bütün Avrupa gericiliğini sarsmıştı. Bu devrimin etkileriyle Belçika, Polonya, İtalya ve İspanya'da bir dizi ayaklanmalar olmuştu. 1831 ve 1834'te Lyon'lu dokumacıların ayaklanması proletaryanın bağımsız sınıf savaşlarına gözünü açtığının ilk işaretlerini vermişti.

Engels, askerliğini bitirdikten sonra babasının isteğiyle, "ticari pratik" kazanmak üzere İngiltere'ye, Manchester'deki "Ermen-Engels" pamuk ipliği fabrikasına gitti. Engels, İngiltere'deki sınıf çelişkilerinin keskinliğinden çok etkilendi. Londra, Leeds ve Manchester'deki işçi yığınlarının iş ve yaşam koşullarını yakından inceledi. Bu incelemeleri sonradan 1845'te, ***İngiltere'de İşçi Sınıfının Durumu*** adıyla çıkacak olan ve kapitalizmi şiddetle suçlayan eserine kaynaklık edecekti.

Engels, bu eserinde kapitalizmin devresel bunalımlarını, yedek işsizler ordusunun doğuşunu, kapitalizmin genişlemesi oranında işçi ve emekçi yığınların sömürüsünün ağırlaşmasını, işçilerin iş ve yaşam koşullarının kötüleşmesini ayrıntılı bir biçimde işledi. Engels, işçilerin kendilerine acılar veren kapitalizme karşı duydukları öfkeyi, başlarda, nasıl makinaları kırarak çıkardıklarını, daha sonra, nasıl sendikalarını kurarak sendikal siyasete doğru ilerlediklerini anlattı. Grevler için, "işçilerin artık önüne geçilmez büyük kavgaya hazırlandıkları savaş okullarıdır" dedi.

Engels, 1844 ağustosunda Almanya'ya geri dönerken Paris'e uğradı ve Karl Marks'ı ziyaret etti. Bu buluşmayla, Marks ve Engels'i hayat boyu birleştiren eşi görülmedik bir savaşçı dostluk doğdu.

Marks ve Engels'in materyalizmi benimseyişlerinde Alman filozofu Ludwig Feuerbach'ın büyük bir rolü olmuştur. Feuerbach, *Hıristiyanlığın Özü*'nde, insanı yaratının allah değil, allahı zihninde yaratanın insan olduğunu, doğa ve insanın ötesinde başka birşey bulunmadığını öne sürmüştü. Böylece, Feuerbach, Hegel'in doğa ve toplumun tohumu olarak kabul ettiği ve dünyanın varolmasından önce de vardı dediği "mutlak fikir"i reddetmişti.

Ne var ki, Feuerbach, materyalizmini toplumsal olaylara dek götürmüyordu ve onun tarih anlayışı idealist kalıyordu. Sonra, Feuerbach, Hegel'in idealist diyalektiğini yalnızca reddetmekle kalıyordu. Oysa, Marks ve Engels, Hegel'in "başaşağı duran" diyalektiğini idealizmden arındırarak materyalizmin hizmetine verdiler.

Engels'in birkaç bölümünü yazdığı *Kutsal Aile*, tarihsel materyalizmin temel önermelerinden birini işledi. Marks ve Engels, bu eserlerinde, tarihin gerçek yaratıcılarının "kahramanlar" değil, halk yığınlarının eylemi olduğu bulgusunu ileri sürdüler. Proletarya, kapitalizmde tuttuğu nesnel konumdan ötürü dünyanın devrimci dönüşümünü gerçekleştirmeye çağrılıdır, dediler.

Marks ve Engels, tarihsel materyalizmin temel ilkelerini *Alman İdeolojisi*'nde daha da geliştirdiler. Tarihsel sürecin, toplumun maddi yaşamının koşulları, maddi değerlerin üretim tarzı üstüne oturduğunu ve dolayısıyla, tarihsel değişimlerin altında yatan nedenleri soyut fikirlerde, teori ve siyasetlerde değil, toplumsal yaşamın nesnel koşullarında aramak gerektiğini ortaya koydular.

Alman İdeolojisi, toplumsal ekonomik sistemlerin tarihsel olarak belirli bir silsile içinde birbirlerini takip ettiği fikrini ileri süren ilk eser oldu. Ancak, bir toplumsal ekonomik sistemden ötekine geçiş, insanların, yığınların müdahalesi olmadan, otomatik bir biçimde gerçekleşemezdi. Marks ve Engels, tarihin gerçek yaratıcılarının halk yığınları olduğunu ve sınıf savaşımının bu tarihsel işleyişin motor gücü olduğunu gösterdiler.

Marks ve Engels, bir yandan işçi sınıfının kurtuluşunun teorisini işlerlerken, öte yandan da, teoriyi nesnel güce çevirmek için var güçleriyle çalıştılar. Marks ve Engels'in Brüksel'de oluşturdukları Komünist Haberleşme Komitesi çeşitli ülkelerdeki işçi hareketinin temsilcileriyle bağlar kuruyordu. Bu çalışmalar arasında, Engels, ağustos 1846'da Paris'e gidip "Doğrular Birliği" ile ilişkiye geçti. Tartışmalarının birinde Engels, komünistlerin amaçlarını şöyle tanımlamak gerektiğini söyledi:

"1. Burjuvaziye karşı proletaryanın çıkarını savunmak,

"2. Bunun için, özel mülkiyetin kaldırılmasını, yerine zengiliklerin ortaklığının getirilmesini istemek,

"3. Bu hedeflere ulaşabilmek için şiddete dayalı demokratik devrimden başka bir yolun olmadığını kabul etmek." (Marks-Engels, *Seçme Yazışmalar*, s.27)

Bu çalışmalar sonucu, haziran 1847'de, Londra'da Doğrular Birliği'nden doğan Komünistler Birliği'nin kongresi toplandı. Birliğin eski belgisi "Bütün insanlar kardeştir" bırakıldı, yerine "Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz" kabul edildi.

Komünistler Birliği'nin yine Londra'da kasım-aralık 1847'de toplanan II. Kongresi, Marks ve Engels'e, komünist partisinin programını hazırlama görevini verdi.

Şubat 1848'de *Komünist Partisi Manifestosu* çıktı. Daha sonra Engels, *Manifesto*'nun 1888 tarihli İngilizce baskısına önsözünde şöyle yazacaktı:

"*Manifesto*, Marks ile benim ortak ürünümüz olmakla birlikte, eserin çekirdeğini oluşturan temel önermenin Marks'a ait olduğunu belirtmeyi gerekli sayıyorum. Bu önerme şudur: Her tarihsel çağda, egemen ekonomik üretim ve değişim biçimi ile bundan zorunlu olarak doğan toplumsal örgütlenme, o çağın siyasal ve düşünsel tarihinin üstüne kurulu olduğu temeli oluşturur. Bu çağın düşünsel ve siyasal tarihi ancak bu temele dayanarak açıklanabilir. Dolayısıyla, tüm insanlık tarihi (ortak toprak mülkiyetine dayanan ilkel kabile toplumunun dağılmasından bu yana) sınıf savaşımlarının, sömürenlerle sömürülenler, yöneten sınıflarla ezilen sınıflar arasındaki savaşımların tarihi olmuştur. Bu sınıf savaşımları tarihi, bir evrimler dizisi oluşturur. Bu dizi de bugün öyle bir aşamaya varmıştır ki, sömürülen ve ezilen sınıfın — proletaryanın — kendisini, sömüren ve egemen sınıfın — burjuvazinin — boyunduruğundan kurtarabilmesi için, aynı zamanda, toplumun bütününü, sonul olarak, her türlü sömürü, baskı, sınıf ayrılıkları ve sınıf savaşımlarından kurtarması gereklidir.

"Kanımca, Darwin'in teorisi biyoloji için ne yapmışsa, tarih için onu yapacak olan bu önermeye, 1845'ten önce her ikimiz de yavaş yavaş yaklaşmaktaydık. Benim tek başıma bu önermeye doğru ne kadar ilerlediğimi, en iyi, ***İngiltere'de İşçi Sınıfının Durumu*** gösterir. Fakat, 1845 ilkbaharında Brüksel'de Marks'la yeniden buluştuğumuzda, o, bu önermeyi çoktan geliştirmişti. Ve hemen hemen yukarıda dile getirdiğim berraklıkla önüme serdi."

Avrupa'yı 1850'lerden sonra saran gericilik havası, Marks ve Engels'in çalışmalarını zorlaştırmıştı. Burjuvazi, dünya proletaryasının liderlerini sürgüne, açlığa mahkum etmişti. Engels, Marks'ın dehasını geçim zorluklarından bir parça olsun kurtarabilmek için "Ermen-Engels" şirketindeki işine döndü. Hem Marks'ın ve ailesinin geçimini üstlendi ve hem de onun teorik-siyasal çalışmalarına yardım etti.

Zaman zaman her ikisi de yaşamın zorlukları içinde nefes alamaz duruma düştüler. Öyle ki, Marks'ın elbiselerini rehine verdiği halde, kağıt alacak para bulamadığından yazı yazamadığı oluyordu. Marks,bu zor günlerinin birinde Engels'in bir kez daha yardımını istediği mektubunda şöyle diyordu:

"İnan ki, sana bu mektubu yazmaktansa başparmağımı kesmeyi tercih ederdim. Hayatımın yarısı boyunca başkalarına yük olmuş olmam gerçekten çok yıkıcı. Beni ayakta tutan tek şey, iki ortak olmamız ve çalışmalarımızda benim zamanımı teori ve parti için ayırabilmemdir." (Aktaran: E. Stepanova, *Friedrich Engels*, Novosti Press, s.97)

Marks'ın 14 Mart 1883'te ölümünden sonra, Engels, bütün zamanını *Kapital*'in 2,3 ve 4. ciltlerinin elyazmalarını çözmek, bölümlerini düzenlemek ve bağlantılarını kurmak işine hasretti. Engels de hastaydı ve ömrünün bu büyük işi bitirmeye yetmeyeceğinden korkuyordu. "Bu yazıyı, bu söz ve üslup kısaltmalarını çözebilecek *yaşayan tek kişi olmam* beni daha da endişelendiriyor" diyordu. (Aktaran: *agy*, s.141)

Engels, 5 Ağustos 1895'te öldüğünde, ardında, bir ömre kolay sığmayacak eserler, eşine az rastlanır bir özverili yaşam ve yoldaşlık örneği bıraktı.

Doğumunun 165. yıldönümünde işçi sınıfı bu büyük önderini, onun verdiği büyük yoldaşlık duygularıyla anıyor.

Sami Rasin

9. Özveri Taarruzu Londra'da yığınsal bir geceyle sona erdi.

Taarruzun üstün başarısını coşkuyla kutladık

Dokuzuncu Özveri Taarruzu, 23 Kasım Cumartesi günü Londra'da yapılan kapanış gecesiyle sona erdi. Londra'nın Türkiyeli işçilerin yoğun yaşadığı bir bölgesi olan Hackney'in belediye binasında yapılan geceye katılım, bugüne kadar yaşadığımız tüm kapanış gecelerinin en yığınsalı oldu. 400'ü aşkın kişi salonu hınca hınç doldurdu.

Geceye katılan konuklar arasında İngiltere İşçi Partisi milletvekili Ernie Roberts ve Islington ve Hackney bölgelerinden çok sayıda belediye meclisi üyesi vardı. Ayrıca, İngiltere dışındaki örgütlerimizden de birçok yoldaş ve sempatizanımız geceye katıldı.

Hackney belediye binasının ikinci katındaki büyük salon yoldaşlarımız tarafından özenle hazırlanmıştı. Büyük yuvarlak masaların üstüne bembeyaz örtüler serilmiş, ortalarına da öbekler halinde kırmızı karanfiller yerleştirilmişti. Duvarlar, "sesini *İşçinin Sesi*'yle yükselt" belgisini ve S. Erek yoldaşımızın güzel bir çizimini taşıyan 5 renkli büyük boy afişlerle süslenmişti. Sahnenin üstüne de gene aynı belginin yer aldığı kocaman, kızıl bir pano ve sancak asılmıştı.

Kapanış gecesi, cezaevinden yeni çıkmış yoldaşımız Hüseyin Demir'in yaptığı konuşmayla başladı. Yoldaş konuşmasında şunları söyledi:

"Değerli Yoldaşlar, değerli dost konuklarımız,

"Sizleri, gece içinde sabah gibi kalma onurunu gururla taşıyan, Türkiye burjuvazisinin cezaevlerinde direnmeyi kendisi için 'namus sorunu' yapan yoldaşlarımız ve tüm devrimci militanlar adına saygıyla selamlarım.

"Her yokuşun bir inişi, her gecenin bir gündüzü vardır. Ama gündüz 'gündüz'ü görmek isteyen, bunun için kendinden birşeyler vermeyi bilen, gündüzü hak edenler için vardır. Gündüzü hak etmek için çok fazla şeye gerek yok. Geleceğin daha aydınlık, daha güzel olacağına inanmak, bu inancın gerektirdiği gibi davranmak yeterlidir. İşte burada özveri karşımıza çıkıyor.

"Güzel bir çiçeği, ya da çocuğumuzu büyütmek kolay mı? Milim milim büyüyen çiçeğin gerektirdiği sabrı, kendisi için gecelerimizi uykusuz geçirdiğimiz, yemeyip yedirdiğimiz, içmeyip içirdiğimiz ufacık yavrumuz için katlandığımız özveriyi niçin gösteriyoruz? Çünkü bunlarda bizi daha iyi, daha güzel bir geleceğe bağlayan görünmez, ama hissedilir bağlar var. İnsanlar daha güzele ulaşmak için özveri göstermesini bilirler. İnsanlık tarihi bunun sayısız örnekleriyle doludur. Bizler de güzel devrimci gelecek için üstümüze düşeni yapacak, örgütümüzü her türlü saldırıya karşı koruyacak, güçlendireceğiz. Bu gecemizin anlamı da burada yatıyor. Gecemiz özveriyi yalnızca el yordamıyla değil, bilinçli bir devrimci davranış biçimi olarak benimseyen insanların birlikteliğidir.

"Burjuvazinin zindanlarında olduğu, hatta müebbet hapis yatacak olduğu için gecemize katılamayan yoldaşlarımız, fizik olarak aramızda olmasalar da gönül olarak aramızdadırlar. Cezaevi idareleriyle dişe diş kavga içinde, özveri taarruzumuza katkı yapmayı bir an için bile akıldan çıkarmayan yoldaşlarımız, gönderdikleri el emeği göz nuru, duygu yüklü ürünlerle somut olarak da aramızdadırlar.

"'İçeri'yi 'dışarı'dan ayıran kalın duvarlar tutuklu yoldaşların öteki yoldaşlarla kucaklaşmasını engelleyemedi, engelleyemeyecektir.

"Gösterilen hiçbir özveri boşa gitmeyecektir.

"Yaşanılası güzel günleri, oya işler gibi, savaşımımızla işleyip öreceğiz."

Yoldaşımızın, tüm tutuklu yoldaşlarımız ve devrimciler adına yaptığı bu başı dik, onurlu konuşma dakikalarca, coşkun bir şekilde alkışlandı.

Daha sonra bir başka yoldaşımız 9. Özveri Taarruzu'nun sonuçlarını açıklayan bir konuşma yaptı. Bu sayımızda taarruz sonuçlarının dökümünü veren bir başka yazımız olduğundan bu yazıda sonuçlara girmeyeceğiz. Ancak, sonuçların, 9. Özveri Taarruzu'nun ne kadar *üstün başarılı* bir taarruz olduğunu, fazla söze gerek kalmadan, rakamlarla, tertemiz kanıtladığını söyleyelim.

Sıra, başarı ödüllerinin dağıtılmasına gelmişti. Sırasıyla en fazla kişiden bağış toplayan, en fazla miktarda bağış toplayan, taahhüdünü en düzenli ödeyen ve taarruzun başarılı geçmesi için en aktif çalışan kişi ve kollektiflere ödülleri verildi. Daha sonra en fazla maddi katkı yaparak genel onur listesine giren, ayrıca dokuz yıl boyunca onur listesine en fazla giren kişi ve kollektifler ödüllerini aldılar.

Ödüllerin verilmesinden sonra Yalçın Çağlar yoldaş özveri taarruzuyla ilgili bir konuşma yaptı.

Sözlerine, Hüseyin Demir yoldaşımızın yaptığı güzel konuşmadan sonra söz almanın zor olduğunu söyleyerek başlayan Yalçın Çağlar yoldaş şöyle dedi:

Kapanış gecesi, bugüne kadar yaşadıklarımızın en yığınsalı oldu.

LİB Folklor Ekibi salonu coşturdu.

"İleride, bu güzel kutlamada zamanınızı uzunca bir konuşma dinlemek zorunda kalarak harcamış olduğunuza hayıflanmamanız için çok kısa bir-iki söz söylemek istiyorum.

"Söyleyeceklerim çok genel, hepinizin bildiği şeyler, dokuz yıllık deneyimden, bugün için önemli olabilecek birkaç doğruyu yakalama çabası olacak.

"Evet bu taarruz dokuzuncusu idi. Bir gelenek yaratmış olduğumuzu söylemek için çok erken sayılmaz. Her gelenek gibi taarruz geleneği de aynı ülküyü paylaşan insanların değişen koşullara rağmen bir arada durabilme yeteneğini anlatıyor. Böylece taarruz geleneği, işçi sınıfının öncülüğüne layık devrimcilerin hareketini diğerlerinden ayırıyor ancak ayırdığı ölçüde sınıfı ile birleştiriyor.

"Kapitalizm yalnız insanları birbirine karşı dikmiyor. Sınıfı da yeniden bölüyor. Her bölünmenin ardından sınıfın yeniden daha büyük bir ordu gibi birleşmesini hızlandıran kaldıraç öncü müfrezenin güçlenen savaş birliğidir. Devrimci durum koşullarında, ardından faşizmin karanlığında ve bugün yeni sınıf savaşlarının seher şafağında süren taarruz geleneğimiz, Türkiye'de, Avrupa'da, hapishanelerde bir arada duran devrimcilerin savaşım birliğini simgeliyor. Bu özelliği de her koşulda ve her yerde sonul amaçları gözden kaçırmayan bir kararlılığı, geleceğe olan güveni simgeliyor.

"Taarruzlar ve onun yüce noktası olan kapanış geceleri giderek çoğalan iki gurup insanın kucaklaşma platformu oluyor. Yalnızca İngiltere'de 108 kişinin hedef koyarak katılmış, 1500'e yakın kişinin ise hedef koymadan bağış vererek katılmış olması, bu olguyu sayılar ile anlatan bir boyuttur. Geceye her yıl artan katılım bir başka boyuttur.

"Özveri, toplumun her kesiminden insanların bugün gericiliğe, sömürüye, baskıya duyduğu öfkenin, işçi sınıfının tarihi misyonuna adanmışlığına bağlanışının simgesidir. İşçiler yarına olan güvenleri ile bugün tüm toplum için özveri yapabileceğini her gün bir kez, bir kez daha kanıtlıyor. Bugüne öfke duyan herkes temsil ettikleri yarınlar için işçileri özverili savaşlarında destekliyor.

"Özveri istemenin kavgada yığınları kaçıracağını sananlar ancak demokratikliği devrimcilikten ayırmış olanlardır.

"Konuşmamı Yürükoğlu yoldaşın güzel sözleri ile bitirmek istiyorum: Gelecek onun için savaşanlarındır!"

Programda, Yalçın Çağlar yoldaşın konuşmasından sonra *İşçinin Sesi* Korosu'nun programına geçileceği belirtiliyordu. Ancak salonu dolduran yoldaşlarımız Yalçın Çağlar yoldaşın konuşmasını alkışlarken, "yoldaş, Yürükoğlu yoldaş" diye tempo tutmaya başladılar. Yürükoğlu yoldaş coşkun alkışlar arasında mikrofona geldi ve şöyle dedi:

"Bu güzel konuşmalardan sonra benim berbat sesimi neden istediğinizi anlayamadım ama zevk sizin, benim için de emirdir. Yalnız hazırlıklı değilim, aklıma gelen biriki şeyi söyleyeyim.

"Taarruzlarla ilgili bir nokta var ki *İşçinin Sesi* hareketini 5-10 kişi olmaktan alıp, Türkiye devrim hareketinin ön saflarına yükselten, onu Türkiye devrim hareketinin en etkin örgütlerinden biri yapan olgu da budur. Bu salonda olan ya da olmayan işçi ve emekçi dostlarının sevgisi ve güveni olmasaydı, *İşçinin Sesi* sınırlı sayıdaki militanıyla bu noktaya varamazdı. Taarruz da dahil, *İşçinin Sesi* bugünlere nasıl gelmiştir diye sorarsanız, bunun altında onun emekçi dostlarının katkısı, mutlaka altı çizilmesi gereken unsurdur.

"Bu yıl 9. kez tamamladığımız taarruzlar bize, örgütümüze çok şey kattı. Bunlar içinde en önemlisi yoldaşlar, kendine ve sınıfına güven duygusudur. 'Bizim yerimize düşünürler, bizim yerimize bilirler'. Taarruzlar bu görüşleri yerle bir eden, kendimize olan güvenimizi, sınıfımıza olan güvenimizi bize veren önemli bir olaydır. Hele ki, düşünürseniz, doğduğumuz andan itibaren okullarda öğretmenler, komşular, ahbaplar, hep 'senden daha iyi bilirler' diye beynimize işlerler. Patronlar, patron kafasına sahip olanlar sürekli olarak işçilere 'senden daha iyi düşünenler vardır' diye telkin ederler. Ama öyle değil. Bizim sorunlarımızı bizden daha iyi düşünenler yoktur. Hele ki Türkiye insanının, Türkiye emekçisinin, Türkiye devriminin sorunlarını bizden başka, bizim kadar içten düşünen yoktur. Biz kendimize ve kendi sınıfımıza güveneceğiz. Ve bu hareketi ve bu ülkeyi ve bu insanları hiçbir devletin dış politikasına da alet ettirmeyeceğiz. Taarruzlar bize çok iyi gösteriyor ki yoldaşlar, yeterli sayıda insan yeterli bir hırsla isterse yapılmayacak şey yoktur.

Gecede verilen güzel yemek "patates" esprileri arasında yendi.

"Şimdi bugünün Türkiyesine bakalım. 1980'de Evren geldiği zaman, hiç kimse reddedemez ki, emekçi halkın bile geniş kesimlerinde bir umuttu. O şekilde karşılandı. Ama aradan geçen beş yıl, Evren'in gerçekten ipliğini pazara çıkardı. Bugün 'istemezseniz çeker giderim' diyor ve toplumun çeşitli köşelerinden 'giderse gitsin' deniyor. Özal ondan da çabuk eskidi. SODEP ile Halkçı Parti'nin birleşmesiyle ortaya çıkan o garabet, Ecevitlerin kurmakta oldukları parti, bunların hiçbirisi milyonları aşan ilerici ve devrimci kesimin istediği parti değildir. Bugün halkımız gerçekten ne yana döneceğini bilemez durumdadır. İşte burada, taarruzun bize öğrettiği o tılsımlı anahtarı kullanmamız gerekiyor. *Yeterli sayıda insan, yeterince güçle isterse yapılmayacak hiçbir şey yoktur. Mutlaka* çalışmamızı arttırmamız, mutlaka emekçi halkın, bizi kalbine almasını, bize güvenmesini, bizi sevmesini sağlamamız gerekiyor. Emekçi halkımızın aktif çoğunluğunu yanımıza almadan hiçbir şey yapamayacağımızı bilelim ve ona göre çalışalım.

"Biliyor musunuz, televizyon eylemleri Türkiye'de hâlâ konuşuluyor. Ama nasıl konuşuluyor? 'Bravo, solcular televizyon eylemi yapmış' diyorlar. Bizim her emekçinin evine girmemiz, anlatmamız, neyi ne için yaptığımızı herkese göstermemiz gerekiyor. *İşçinin Sesi*'ni onların gerçek sesi olarak, onların kalbine, vicdanına ve aklına gömmemiz gerekiyor. Bunun için de yoldaşlar, bu salonda olan ya da olmayan yakın dostlarımızın, uzak dostlarımızın, herkesin yapabileceği birşeyler vardır. Hepimizin *İşçinin Sesi*'ni bu toplumun her köşesine yaymak için yapmamız gereken şeyler vardır. Bunu yaptığımız zaman, bu toplantıları Türkiye'nin kapalı salonlarında da yapacağımız günler yakındır."

Yürükoğlu yoldaşın konuşması bittiğinde salon alkıştan inliyordu. Alkışlar arasında *İşçinin Sesi* Korosu sahneye çıktı ve hep birlikte Varşavyanka marşı söylendi.

İşçinin Sesi Korosu daha sonra Ruhi Su'dan birbirinden güzel, çok iyi uyarlanmış türküler ve son olarak da sözlerini bir yoldaşımızın yazdığı "Fabrikalardan gelen ses" marşını söyledi.

Daha sonra gecenin eğlence bölümüne geçildi. Sunucu yoldaş biraz sonra yemek servisinin başlayacağını, ancak dağıtılacak ilk yemeğin "çok büyük bir sürpriz" olduğunu söyledi. Herkes merakla beklerken, yemek servisi yapan yoldaşlar ellerinde haşlanmış patateslerle salona girdiler. Kapanış gecesinde, taarruz günlerinden farklı olarak, şöyle ağız tadıyla bir yemek yiyeceklerini düşünen yoldaşlarımız için bu haşlanmış patatesler gerçekten bir "sürpriz" oldu. Daha sonra dağıtılan özenle hazırlanmış, lezzetli yemekler "patates şoku"nu dağıttı.

Yemekten sonra geleneksel Altın Patates fıkra yarışması başladı. Birçok yoldaş ve sempatizanın katıldığı yarışmada, başarı bir kompüter aracılığıyla ölçülüyordu. Kompüter fıkranın ne kadar alkış aldığını dakik bir şekilde ölçüyor ve sonuç büyük bir saatte görülüyordu. Yarışmanın sonucu tam bir sürpriz oldu. 15 yaşlarında, çok genç bir arkadaşımız bu yılki Altın Patates ödülünü aldı. Fıkra şöyleydi:

"Bir köylü büyük bir şehre gelmiş ve hasta olup hastaneye düşmüş. Doktorlar bakmışlar bakmışlar, Türkiye'de elektrik vermek çok moda olduğundan olsa gerek elektrik tedavisi yapmaya karar vermişler. Kabloların ucunu köylünün ....na bağlamışlar ve vermişler elektriği.

"Köylü bağırıp feryat edecek yerde gülmeye başlamış. Doktorlar şaşırmışlar. Elektriği kesip bir daha vermişler. Değişen birşey yok, köylü kahkahalarla gülüyor. Tedaviyi kesip sormuşlar:

"Neden gülüyorsun?

"Köylü kahkahalar arasında cevap vermiş:

"Nasıl gülmeyeyim. 30 yıldır köyüme gelmeyen elektrik ....ma geldi."

Altın Patates fıkra yarışmasından sonra sıra Londra İşçi Birliği Folklor Ekibi'nin gösterisine geldi. LİB Folklor Ekibi Anadolu'nun çeşitli yörelerinden oynadığı oyunlarla salonu coşturdu.

Daha sonra piyango çekilişi ve açık arttırma yapıldı.

Halay çeken geniş bir kalabalığın "haydi 86'ya" bağırışları arasında gece büyük bir coşkuyla sona erdi.

D ğru yöntemler s mer sini veriyor

Özveri taarruzunun insanları nasıl mobilize ettiğini bir kez daha yaşadık.

Değerli yoldaşlar,

Özveri taarruzunun sonuna geldik. Pazar toplantılarına katılım çok iyi oldu. Aramızda çok sayıda işsiz genç sempatizanın bulunması zorluk çıkardı ama başka yollardan bu zorluğu aştık. Hafta içinde yapılan düzenli bağış toplama, çoğu yoldaşın hem yığın bağlarını ve Alman demokratlarıyla ilişkilerini geliştirmesine, hem de özveri taarruzunun nasıl sihirli bir değnek gibi insanları mobilize ettiğini anlamasına yardımcı oldu. Tutuk davrananları ileri adım atmaya, kendini aşmaya ve özgürleştirmeye sevketti.

Özveri taarruzu toplantılarımız gerçekten neşe dolu, bilmeyenleri içine çeken birer çekim merkezi oldu. Derneğin yığınsallaşmasında önemli bir etken oldu.

Yeni dönemde yeni yöntemlerden yararlanarak yığın çalışması yapmamız semeresini veriyor. Somut sorunlar, kültürel faaliyetler çevresinde giderek daha çok insanı dernek çalışmalarına katıyoruz.

Dernekte folklor çalışmalarıyla sorumlu yoldaşlar gerçekten başarılı çabalar içindeler. Gerek gençlik evlerinde, gerekse dernekte yapılan folklor çalışmalarına çok sayıda genç katılıyor.

Her salı günü ve pazar günü yapılan folklor çalışmalarının yanısıra, her pazartesi voleybol ve futbol çalışmasını örgütledik. Zamanı arttırabilirsek basketbol çalışmalarına da örgütlü eğilebileceğiz. Bunların ötesinde dernekte düzenlediğimiz saz kurslarına da ilgi artıyor. Uzun dönemde bir saz ekibi, koro, halk oyunları üçlüsü oluşturmak hedefimizdir.

HTİB'de sürdürdüğümüz diğer çalışmalar arasında dil kurslarını da belirtmemiz gerekir. Değerli bir yoldaşımızın verdiği kurslar gerçekten yararlı oluyor. Derneğimizde bir satranç gurubu da oluştu sayılır. Satrançla ilgilenenler çoğaldı.

Bu çalışmalara da bağlı olarak yaptığımız gençlik eğlencelerine (şimdiye dek iki tane yaptık) gerçekten yığınsal katılım oldu.

Gazete satışlarını her cumartesi günü masa açarak, öteki günlerde ise Hamburg'un çeşitli semtlerinde sokakta sürdürüyoruz. Hedefimiz fabrika önlerindeki satışı sürekli ve düzenli örgütleyebilmektir.

Sırası gelmişken yığın çalışmasının bazı yönlerine değinmek istiyorum. Demir disiplinli merkezi bir örgütlenmenin, insiyatifi hiç de öldürmeden, tam tersine geliştirerek, insanların düşünce ve önerilerini alarak, onları sorumluluğa katarak, yığın çalışmasının içine sokmasına bugünkü HTİB güzel bir örnektir. Devrimciler arasında yılgınların sayısının Avrupa'da kabarık olduğu bu dönemde, HTİB'in inançlı, samimi devrimcileri çatısı altında toplayabilmesi, neyi amaçladığını *saklamadan*, iş yapmaya niyetli herkese olanak tanıyarak devrimci ruh taşıyanları çalışmalarına kazanabilmesi başarımızın küçük bir göstergesidir.

Ancak, işin ikinci bir yönü daha var. Demokratik yığın çalışması, komünistleri, devrimcileri burjuva ideolojisiyle en fazla karşı karşıya getiren, onların zayıf yönlerini en fazla ortaya çıkaran bir alandır. Eğer yaptığımız işleri, sınıfın somut sorunları çerçevesine oturtmakta başarılı olamazsak, militan bir haklar savaşımı örgütlenmesine katkıda bulunamazsak ve herşeyden öte, ideolojik çalışmayı aksatır, *neden* demokratik çalışma yaptığımızı sempatizanlara ideolojik derinliğiyle anlatamazsak, kurduğumuz yapı erimeyle karşı karşıya kalabilir. Sosyal işçi tiplerine, göçmen parti menşeviklerin o çok iyi bildiğimiz kıytırık yapısına dönüşmememizin tek güvencesi, somut sorunları ve her türlü kültürel çalışmayı Türkiye'de devrim amacına bağlamaktır. Demokratik savaşımın eğitici eleğinden geçmiş bilinçli, bilgili komünistler yetiştirerek Türkiye'deki yoldaşlarımıza gereken katkıyı yapmak zorundayız.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, bizi bizden başkası yenemez. İdeolojik yetkinlik, doğru taktik, doğru örgütlenme ve eylem başarıda anahtardır.

Birol Rastgele, Hamburg

Avustralya'da başarılı bir gece yaptık

Değerli Yoldaşlar,

Sizlere Özveri İMG gurubu olarak yaptığımız en son çalışmaları anlatacağım.

Sidney'de parti tarihinin, özveri taarruzumuzun amacının, Türkiye'deki genel durumun ve birlik konusunda görüşlerimizin anlatıldığı açık bir toplantı düzenledik. Toplantı bizler için çok verimli oldu.

Avustralya'da TKP-*İşçinin Sesi* adına düzenlediğimiz bu ilk toplantı, Ruhi Su ve tüm devrim şehitlerimiz adına yapılan, aynı sırada Ruhi Su'nun bandını dinlettiğimiz bir dakikalık saygı duruşuyla başladı.

Toplantıda konuşan yoldaş ilk olarak, TKP'nin doğuşundan, TKP-*İşçinin Sesi* adını alışına kadar geçen dönemi ve daha sonra gerçekleştirilen atılımları kalın hatlarıyla anlattı. Bundan sonra bu bölümle ilgili soruları yanıtladı. Bu bölümle ilgili olarak soru, daha doğrusu eleştirilerin en ilginçlerinden biri, Mustafa Suphi ve yoldaşlarının öldürülmelerindeki en önemli nedenin onların Kemalist burjuvaya güvenmeleri olduğuydu. Diğeri ise neden Yürükoğlu yoldaşın görevinden alınıp başka bir yoldaşın bu göreve getirildiği ile ilgiliydi.

Yoldaşımız daha sonra, özveri taarruzunun amaç ve önemini anlattı. Buradan Türkiye'deki genel durumla ilgili bölüme geçildi. Bu bölümde yoldaşımız Türkiye'deki faşist rejimin çözüldüğünü ve yerine bıraktığı gerici rejimin de hızla çözülmekte olduğunu belirttikten sonra çözülmenin altında yatan nedenleri ve işçi sınıfının önemli rolünü anlattı. Uzun bir tartışmadan sonra, partimizin birlik sorunu ile ilgili görüşlerinin anlatılmasına geçildi. Bundan sonra toplantımız sona erdi.

Toplantıda gazete ve kitap sergisi açtık, TKP'nin kuruluşunun 65. yılı nedeniyle Yürükoğlu yoldaşın yaptığı konuşmanın metnini toplantıdaki kişilere dağıttık. Toplantı sonrasında ise toplantının genel bir değerlendirmesini yaptık.

Devrimci selamlar.

Özveri İMG gurubu adına

C.A., Avustralya

Resmi partideki kriz karşısında görevimiz, bir yandan komünist çalışkanlık, yaratıcılık, disiplin ve özverimizle örnek oluşturmak, öte yandan oportünizme bir şamar daha vurmaktır.

Resmi partideki krizin gösterdikleri

Oktay Bozdağ

Partimizin 65. kuruluş yıldönümü toplantısında Yürükoğlu yoldaş resmi TKP'deki gelişmelere değinirken, komünistlerin varlığına dikkati çekmiş, bu yoldaşlar orada kaldığı müddetçe o partide krizlerin sonunun gelmeyeceğini belirtmiş ve bazı örgütlerde yapılan tasfiyeleri yeni bir krizin habercileri olarak nitelemişti. Daha sonra Belçika'daki olaylar ile ilgili olarak gazetemiz burada gelişen muhalefetin *İşçinin Sesi* ile aynı platformda olmadığını, ama sorunun, onları bu platforma çağırmaktan çok, öncelikle açık, namuslu ve fikir düzeyinde bir muhalefet oluşturmak olduğunu vurgulamış, şu anda göremediği gerçek görevini ve yaygınlığını ancak bu açık tartışma temelinde görebilir diye yazmıştı.

Kısa bir süre önce çeşitli Avrupa ülkelerinde resmi TKP'den yoldaşlarla görüşme fırsatı buldum. Bu çerçevede izlenimlerimi sizlere aktarmak istiyorum.

Önce genel olarak belirtmek gerekiyor ki cunta sonrası Avrupa'da resmi parti örgütü önemli bir yapı değişikliği geçirdi. Türkiye'den çok sayıda yoldaş yurt dışına çıktı. Denilebilir ki bugün tüm Avrupa örgütlerinde çoğunluğu bu yoldaşlar oluşturuyor.

Bu yoldaşların Avrupa'ya geldiği dönemde parti örgütleri Türkiye'de ciddi bir yıkım geçirmiş, Avrupa'da ise partizan kliği bilinen darbesi ile parti yönetimine gelmişti. Çeşitli guruplar, kişiler, vb. arasında bir dizi uzlaşmalar, didişmeler ve dışlamalar yanyana gidiyordu. Bu toz duman ortamında birçok yoldaş neler olduğunu kavrayamadan, parti idealizasyonu ile parti tarihimizin mirası olan likidasyonlara tepki göstermeme alışkanlığı ile genel olarak partiden yana durma ile partizan kliğinden yana durmayı birbirinden ayırdedemedi. Ama bu uzun sürmedi. Bir yanda politik hattaki "kıvrak" değişmeler, öte yanda partizanın örgütsel tasfiyeleri bu tutumu değiştirmeye zorladı.

Partizan kliği yönetime gelip, burada durumunu sağlamlaştırırken, 70'li yıllarda çeşitli Avrupa örgütlerini yöneten ve birbirinden farklı anlayışları olan ekiplerin yönetimini artık onların desteklerine ihtiyacı kalmadığı için, Türkiye'den yeni gelen kadro içinden kendi, güvenilir insanları ile değiştirdi. Böylece Avrupa'da parti örgütlerinin yönetimi partizanın merkez kontrolü altına girdi. Bunun iki sonucu oldu: Birincisi eski kadrolar bu tasfiye nedeni ile şu ya da bu tarz bir muhalefete başladılar. İkincisi, hangi Avrupa örgütünde çıkarsa çıksın, her türlü muhalefet merkeze karşı bir muhalefet olma yoluna girdi.

Bu muhalefetlere karşı partizan eski taktiğini kullanmaya devam ediyor. Belirli bölümleri ile uzlaşıp belirli bölümlerini dışlıyor. Ama bu, parti içindeki yoldaşça güveni tümden ortadan kaldırma sonucu verdi. Ayrıca çeşitli üyelik standartları oluşmuş durumda.

Son dönemde bu manzaraya yeni bir olgu eşlik ediyor. Türkiye'de işlerin açılmaya başlaması, Avrupa'daki politik olarak tecrübeli kadroya gösteriyor ki, yeniden legal siyaset olanakları beliriyor. Avrupa'da kenarda tutulan yoldaşlar, bu kez politika sahnesinde yerlerini sağlamlaştıramazlarsa, politik olarak bir güç olmaktan tümden çıkacaklarını düşünüyorlar. Bu da muhalefette bir artışa neden oluyor.

Bu çerçevede bakıldığı zaman Avrupa örgütlerinde üç gurup var. Birinci gurup, örgütlerin yöneticilerinden oluşuyor. Hâlâ resmi kanatta olan ama muhalefeti açıkça bilinen bir yoldaşın deyimiyle, "parti merkezi, birinci dereceden yöneticiler ve eşleri dışında kimseye güvenmiyor". Dolayısıyla Avrupa'daki çok sayıda yoldaş içinde bir avuçluk bir kadro ya akrabalık, mesleki dostluklar, ahbap çavuşluk temelinde, ya da eskiden beri içinde oldukları için partizan kliğinin esas gücünü oluşturuyor. Bu kadro içinde de her konuda birlik olduğu sanılmasın. Bu pozisyonda olanların içinde partiden ayrıldığını ilan edenler bile var.

İkinci gurup, deyim yerindeyse, umursamazlardan oluşuyor. Sanırım en kalabalık gurup bu. Bu guruptakilerin çoğunluğu yeni geldikleri ülkede yerleşme, daha doğrusu yerlileşme uğraşı içinde. Türkiye'de günün getirdiği görevler, hele hele "sıcak" ve "tehlikeli" görevler onlara hiç de cazip görünmüyor. Bu nedenle partinin politikası ile de pek fazla ilgili değiller. Bu bilinç yoksunluğu temelinde üç alt gurup birbirinden ayrılıyor:

Birinci alt gurupta parti idealizasyonu ve Sovyetler Birliği hayranlığı temelinde, verilen günlük işleri fazla düşünmeden, şu ya da bu ölçüde yapmakla yetinenler var. İkinci alt gurupta, göçmenlikten hoşnut, gayet gözü açık bir şekilde yeni sosyal çevrelerine entegre olmakta olanlar var. Parti yönetimi bunlara kendilerinin istemedikleri hiçbir işi yaptıramıyor. Ama bunlara karşı örgütsel cezalara da başvurmuyor. Onlar da buna karşılık parti yönetimine karşı ağızlarını açmıyorlar. Üçüncü alt gurupta ise çeşitli nedenlerle ve yöntemlerle muhaliflikten vazgeçenler var.

Üçüncü kümede muhalifler var. Bunlar, sayıca azımsanamaz boyutta, ancak tek ve yekpare bir gurup oluşturmuyorlar. Aralarında guruplaşmalar, klikleşmeler, vb. de var, ama görüş birliği, davranış birliği yok. Bu geniş gurup da kendi içinde alt guruplara ayrılabilir.

Birinci alt gurupta, tek tek kişiler olarak, partinin içinde bulunduğu durumu ideolojik-politik-örgütsel bütünlüğü ile kavrayamadan "örgüt içi sorunlar" ile karşı karşıya kaldığı için muhalefete geçen yoldaşlar var. Genellikle muhaliflikleri şu ya da bu tekil noktada başlayan bu yoldaşlar yöneticinin tavrı içinde farklı yönde gelişiyorlar. Önce eleştiri yapan, ya da soru soran bu muhalif yoldaşlar, derhal örgüt içinde "sorunlu adam", "kafası karışık" olarak ilan edilip, tecrit ediliyorlar. Bu sırada yöneticiler onları ikna etmeye çalışıyor. Eğer yoldaşlar ikna olmuyorlarsa, ikinci adım olarak, "bekle gör" politikası izlemeleri, eleştiri ve sorularını kendilerine saklamaları tavsiye ediliyor. Bu da sonuç vermez ise, tehditle karışık bir biçimde, en az altı ay sesini çıkartmaması, muhalefetini açıklamaması, tüm ilişkilerini kesmesi, politikayı bırakması vb. şartları altında örgütten ihraç ediyorlar.

Bu yola giren yoldaşlar için ilk bakışta ya boyun eğip, partinin umursamazlar gurubu içinde kişiliksizleşme, ya da örgüt dışında çürüme, politikadan uzaklaşma alternatifleri var. Bazı yoldaşlar bu çerçeveyi kendi güçleri ile kıramıyorlar. Boyun eğip, görüşlerini değiştirmeden, ama bu görüşlerini de açıkça savunmadan bir garip parti üyesi oluyorlar. Örneğin bu yoldaşlardan biri "ne ben onlara, ne onlara bana güveniyor" diyor ama yoldaş verilen görevleri yapıyor ve parti merkezi için diğer muhaliflere gösterilecek bir örnek(!) oluşturuyor. Parti dışına düşenler ise genellikle işçi sınıfının savaşımına gözlemci olmayı ve entellektüel uğraşları ön plana almayı vb. yani çürümeyi, yeni yaşam biçimi yapıyorlar.

Ama gerçekte bu dönüm noktası başka bir alternatif de taşıyor. Devrimci bilinci ve ruhu diri yoldaşlar bu iki çürüme yöntemini de reddettikleri anda, ilk defa *İşçinin Sesi*'nin başına gelenleri anlıyor ve sesimize kulak veriyorlar. Bizimle diyalog arıyorlar, görüşlerimizi bütünlüğü içinde kavrama yoluna giriyorlar. Biz de bu yoldaşlara içten bir sevgi ve saygı ile yaklaşıyoruz, işçi sınıfının devrimci politikasına kazanmak için elimizden geleni yapıyoruz.

Muhalefetin ikinci alt gurubu ise genellikle eskiden beri bir klik ya da çevre halinde olanlar. Bunlar genellikle partizan kliğinin parti içindeki darbesine belirli uzlaşmalar temelinde ya yardımcı olmuşlar ya da sessiz kalmışlardı. Ancak şimdi şu ya da bu nedenle mızrağın ucu kendilerine batınca muhalif konumuna geçiyorlar. Bu guruptakiler arasında belirli ideolojik ortaklıklar var. Bunların ideolojik konumları genellikle sağ eğilimli ve partizanınkinden pek farklı değil. Ama partizan ile ciddi sorunları var. Görüşlerini ise hâlâ devrimci kamuoyuna sunmaya hazır değiller. Bunların bir bölümü, "şu örgüte bak, kimle muhalefet için bile olsa birlikte yürünebilir" diyor. Diğer bir bölümü ise "uygun zaman ve koşulları beklemekte".

Üçüncü alt gurup ise "gizli" muhalifleri içeriyor. Partizan, muhalefetin bir yandan devrimci konumlara kaymasını önlemek, öte yandan şu anki hali ile bile ideolojik düzeyde ve örgütlü hale gelerek açık tartışmayı zorlamasını engellemek için yeni uzlaşmalar arıyor. Yakın zamana kadar muhaliflerini sağır sultanların bile duyduğu bazı kişi ve guruplar merkezci bir tutum alıyorlar. Bu guruptakilerin de kendilerine has ince hesapları var. Bazıları şu ya da bu ölçüde uluslararası tanınmışlığa sahip olan bu yoldaşlar şöyle düşünüyorlar: "Partimizin tarihinde nice yönetimler bir günde bir var idi — bir yok oldu — serap misali değişmiştir. Eh, partizana yol görünüverirse biz alternatif oluruz." Pratik bu tip düşüncelerin sonunu bir önceki paragrafta andığımız yoldaşların durumunda görmek isteyenlere gösteriyor ama "gizli" muhalifler şimdilik bu durumu görmemekte inatçılar.

Böylece yoldaşlar, partimizin geçmişteki ideolojiyi politikaya kurban etme çizgisinin olumsuz sonuçları, bugün de muhalifler arasında etkisini sürdürüyor. Bir yanda, bir sıra iyi niyetli ancak az yetişkin yoldaş, ya örgüt-ideoloji bağını bütünlüğü içinde göremiyor ya da bu bağı kavrasa bile yanlışların yerine neyin konması gerektiği konusunda karışık görüşler içinde. Öte yandan, gördüğü hataları, yanlışları ince hesaplar nedeniyle partiye, devrimci kamuoyu ve işçi sınıfının önüne sermeyen muhalefet odakları var.

Bir yandan resmi parti yönetiminin kadroları arasında *İşçinin Sesi*'ne koyduğu yasak, öte yandan uzun yıllar boyunca oportünizmin etkisi altında kalmış bilinçlerin devrimci çizgiyi benimsemede karşılaştığı zorluklar muhalifleri zor durumda bırakıyor. Bu ortamda menşevizmin körüklediği küçük burjuva düşünce tembelliği, doğruyu değil, kalabalık olanı takip etme alışkanlığı, araştırıcı-yaratıcı-girişken ruh eksikliği ön plana çıkıveriyor. Sonuçta şu anda doğru bildiğini yüksek sesle söyleme, düşüncelerini yoldaşların görüşlerine sunmak üzere ak kağıt üzerine kara kalem ile geçirme cesareti ve kendi görüşlerini sistemleştirmek için ciddi ideolojik çalışmaya girişme yerine, kapı ardı dedikoduları, hoşnutsuzluk homurtuları ön plana çıkıyor.

Bu ortam krizin patlaması için birikimin varlığını yeterince gösteriyor. Krizi ne patlatabilir? Bu soru bizim işimiz değil. Ama bizim açımızdan yapılması gereken şeyler yok değil.

Bir yandan ideolojik çalışmamızı geliştirmek. Birçok konu bizim gündemimize önceden geldi, bunların üzerinde çalıştık ve bu konularda devrimci tutum bizim için çok açık hale geldi. Ama resmi TKP'nin muhalifleri için bu sorunlar gündeme yeni geliyor. Örneğin nasıl ve ne için cephe sorusu Sol Birlik nedeni ile gündeme geliyor. Böyle bir soru konusundaki görüşlerimizi derleyip toplayıp yoldaşlara yeniden sunmak gerek. Biz tartışırken onlar ya dinlememişlerdi ya da anlamaya hazır değillerdi. Şimdi hazır ilgileri yoğunlaşmışken Leninci tutumun ana çizgilerini onlara bir daha sunalım.

Öte yandan parti örgütümüzü geliştirmek ve yığın bağlarımızı güçlendirmek. Gerçek demokrasi savaşında işçi sınıfının tutumunu gözler önüne sermek. Avrupa'da da kongrenin kararlarını üstün başarı ile yerine getirmek. İşçi sınıfının devrimci çizgisini menşevizmin karşısında daha da güçlü uygulamak.

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

5(1). Kongre'nin yolundan komünist partisiyle silahlan!
Yıl:11, Sayı:295, 25 Kasım 1985

Emperyalist zincirin zayıf halkalarından oluşan Latin Amerika uzun yıllar kaynayan bir kıta oldu, yüksek düzeyde sınıf savaşları yaşadı, nice kahramanlık destanları yazdı. Devrim karşı-devrim çatışması içinde bir dönem karşı-devrimci diktatörlükler altında yaşayan kıta, *Faşizmin Çözülüşü*'nde Yürükoğlu yoldaşımızın belirttiği gibi, şimdi karşı devrimci diktatörlüklerin iflas dalgasına sahne oluyor. Bu durum kıtada yeni devrimci savaşları müjdeliyor. Son sıralarda, Türkiye burjuvazisi de Latin Amerika deneylerinden çok ders çıkarmaktadır. Özellikle Arjantin'de Alfonsin'in darbeci ve işkenceci generalleri yargılaması, çeşitli burjuva siyasal güçlerce yakından izlenmektedir. Bu durumda, genel olarak Latin Amerika, özel olarak Arjantin hakkında doğru bilgilenme, Türkiye'de güncel siyasal önem kazanmaktadır.

ARJANTİN ÜZERİNE

Bu Çek-Al'ı Kemal Açıkalın yoldaşın verdiği bir seminere dayanarak Kamil Uçar yoldaş hazırladı.

Latin Amerika Türkiye devrim hareketi için sürekli bir ilgi alanı olmuştur. Ancak bu ilgi, sistematik ve doğru bilgi ile tamamlanamamıştır.

Emperyalist zincirin zayıf halkalarından oluşan Latin Amerika uzun yıllar kaynayan bir kıta oldu, yüksek düzeyde sınıf savaşları yaşadı, nice kahramanlık destanları yazdı. Devrim karşı-devrim çatışması içinde bir dönem karşı-devrimci diktatörlükler altında yaşayan kıta, *Faşizmin Çözülüşü*'nde Yürükoğlu yoldaşımızın belirttiği gibi, şimdi karşı devrimci diktatörlüklerin iflas dalgasına sahne oluyor. Bu durum kıtada yeni devrimci savaşları müjdeliyor.

Böyle, devrim karşı-devrim çatışmalarına sahne olan bir kıtanın, Türkiye gibi bir zayıf halka devrim hareketinin ilgisini çekmesi çok doğaldır. Öte yandan, Türkiye devrim hareketinin kendisinin geçmişteki eksikleri, bu ilginin neden doğru ve sistematik bilgiyle tamamlanamadığını açıklıyor. Geçmişte küçük burjuva kökenli, sağ-sol çeşitli oportünist görüşler Türkiye devrim hareketinde ağırlık taşıdığı için devrim bir kez yenildi. Aynı nedenle Latin Amerika'ya duyulan ilgi de sistematik ve doğru bilgiyle tamamlanamadı.

Türkiye devrim hareketinde Latin Amerika, ya yeni sol diye adlandırılan yanlış çizginin prizmasından değerlendirildi ve küçük burjuva devrimci bir anlayışla ele alındı, ya da dünya resmilerinin, kaynayan koca kıtanın "haşarı" yönlerini ehlileştiren dar kalıpları çerçevesinde değerlendirildi ve küçük burjuva reformist bir yaklaşımla ele alındı. Özde bu ikisi de aynı kapıya çıktı ve Latin Amerika hakkında çarpık, dağınık bilgi edinildi.

Son sıralarda, Türkiye burjuvazisi de Latin Amerika deneylerinden çok ders çıkarmaktadır. Özellikle Arjantin'de Alfonsin'in darbeci ve işkenceci generalleri yargılaması, çeşitli burjuva siyasal güçlerce yakından izlenmektedir. Bu durumda, genel olarak Latin Amerika, özel olarak Arjantin hakkında doğru bilgilenme, Türkiye'de güncel siyasal önem kazanmaktadır.

Bu yazıda biz, Arjantin'i ele alacağız.

Ön bilgi ve kısa tarihçe

1980 sayımına göre nüfusu 27 milyon 862 bin 771 olan Arjantin Latin Amerika'da Brezilya'dan sonra ikinci büyük ülkedir. Arjantin Antarktika'da 25⁰ ile 74⁰ güney enlemleri arasında 965 bin 314 km²'lik toprağın da sahibidir. Bu bölgenin barındırdığı rezervlerin çok geniş olduğu konusunda anlayış birliği var, ama genişliği bilinmiyor, ya da söylenmiyor.

Arjantin'in bir başka özelliği kentleşmenin çok yüksek bir düzeyde olmasıdır. Çalışan toplam nüfusun yalnızca %15'i tarım alanında istihdam edilmektedir. Buenos Aires dışında her biri kendi başına önemli sanayi merkezlerinin odağı olan birçok büyük kent vardır. Rosario, Cordoba, La Plata, Mendoza bunlar arasındadır.

Arjantin'in ilk yerlileri Pampa'larda yaşayan göçebe ve yarı-göçebelerden, Patagonya'da yaşayan avcılardan ve büyük akarsular boyunca tarımla uğraşan çiftçilerden oluşuyordu. 1516 yılında İspanyollar Arjantin'i işgal ettiler. Yüzyıl gibi kısa bir sürede 20 kent kuruldu. Arjantin'in bugünkü yüksek kentleşme düzeyinde bu girişimin de etkisi olmuştur.

İspanyollara, işgalci anlamında "Conquistadores" deniyordu. Arjantin'de işgal sürecinin ilk başlarında birbirine rakip iki yerleşim odağı oluştu. Birincisi Buenos Aires, ikincisi İç Plata bölgesi. Buenos Aires İspanyol krallığının ilk atlama tahtasıydı ve dolayısıyla sömürge bir ülkede belirli ayrıcalıklara sahip metropol konumundaydı. İç Plata ise Buenos Aires'in birçok ayrıcalığından yoksundu. Nüfus bileşimi bakımından, İspanyol kökenlilerin yanında kızılderili ve Creol kökenliler ağırlıktaydı.

İç Plata'nın bu özelliği, Arjantin'deki burjuva ulusallaşma hareketinin buradan yeşermesine yol açtı. 18. yüzyılda İç Plata'da ulusal hareket artık kendini hissettiriyordu. Bunun üzerine İspanyol krallığı İç Plata genel valiliğini kurdu. Bu genel valilik Buenos Aires'e bağlı olacak, ancak kendi gümrük duvarlarına da sahip olacaktı. Bu manevra İç Plata'daki ulusal hareketin Buenos Aires ile çelişkilerini gideremedi. Bu arada bir de Fransız Devrimi'nin etkileri Arjantin'e ulaştı ve en çok İç Plata'da yaşandı. İç Plata, burjuva-demokrat ve liberal görüşlerin odağı oldu.

İngiliz ordusu 1806 yılında Buenos Aires'i işgal edince şehri kurtarmak için en önde savaşanlar ve kurtaranlar İç Plata sakinleri oldu. Buenos Aires mülk sahipleri şehri İngilizlere teslim etme "ayıp"larına karşın kurtuluştan hemen sonra eski ayrıcalıklarını korumaya çalıştılar. Bu tutum Arjantin'de uzun yıllar süren bir iç savaşa yol açtı. İç savaş resmen 1880'de bitti.

1816 yılında İç Plata eyaletleri birleşip bağımsızlık ilan ettiler. Bu durum 1835 yılına kadar sürdü. Bu tarihte Juan Manuel Rosas otoritesini kabul ettirdi ve İç Plata bölgesini merkezi yapıya kattı. Rosas yönetimi 1852'de bir askeri darbeyle yıkıldı.

Bu darbe, Arjantin tarihinde sayısız darbelerden oluşan zincirin ilk halkasıydı. Bu darbenin Arjantin tarihinde gördüğü işlev Arjantin'de daha sonraki darbelerin yanlış yorumlanmasına tarihsel gerekçe oluşturuyor. 1852 darbesiyle ülkeye burjuva demokratik bir anayasanın gelmiş olması, Latin Amerika'da ve Arjantin'de daha sonraki askeri darbelerden yeni tarihsel koşullarda düşünülmesi olanaksız misyonlar beklenmesine yol açtı. Bu beklentilerin bugün de sonu gelmemiştir.

1853 yılında ilan edilen ilk anayasa ABD Anayasası'ndan esinleniyordu ve burjuva demokratik bir nitelik taşıyordu. Ama bu anayasa Arjantin burjuvazisi için gerekli birlik ve beraberliği getirmedi. Birliğin kimin hegemonyasında gerçekleşeceği henüz belirmemişti. İç savaş 1880 yılına kadar sürdü. 1880'de Buenos Aires bölgesinin işbirlikçi özellikleri ağır basan burjuvazisi üstün geldi ve katliam kampanyası başlattı. İç Plata bölgesinin en ücra kesimlerine kadar demir yolları döşeyip Avrupa sermayesine çağrılar yaptı. Avrupa burjuvazisinin yerlileri yok etmesine ve topraklarına el koymasına yardım etti. Birinci Dünya Savaşı'na kadar Arjantin'e akan yalnızca İspanyol ve İtalyanların sayısı 3,5 milyondu. Böylece işbirlikçi burjuvazi egemenliğini kurdu.

Bir yandan işbirlikçi burjuvazi egemenliğini kurarken öte yandan bu egemenliği sorguya çekecek ve sarsacak çelişkiler birikmeye başladı. Gelişen kapitalist üretimin yarattığı proletarya, dışarıdan akan milyonlarca nüfus, burjuvazinin kendi çıkar çatışmaları, bir toplumsal çelişkiler yumağı oluşturuyordu.

Bu çekişme sürecinde Sivil Radikaller Birliği hareketi doğdu. Bu hareketin kuruluşu 1900 yılına rastlamakla birlikte güçlenmesi 1915'lere doğrudur. Nitekim 1916 yılında, iki yıllık yoğun bir kampanya sonucu Sivil Radikaller Hipolito Yrigoyen önderliğinde seçimle başa geçtiler. Yrigoyen yönetimi 1930 yılına, ikinci askeri darbeye kadar sürdü.

Bu darbeyle birlikte General Jose Felix Uriburu devlet başkanı oldu. Uriburu dönemi, Arjantin'in ABD sermayesine açıldığı, ABD sermayesinin Arjantin'in birçok bakir alanını işgal ettiği bir dönem oldu. 1929-33 bunalımının ertesinde Amerikan sermayesinin yeni bir "ruh"la dışarıya akmaya başladığı bir konjonktürde ABD tekellerinin Arjantin'e nasıl bir iştahla saldırdığını tahmin etmek güç değildir. Bu dönem Arjantin'de yoğun bir talan ve sömürü dönemi oldu. Farklı bir düzeyde 1880 sonrası Avrupa sermayesinin Arjantin'e taşıdığı yıkımın benzeri yaşandı. Bu döneme Arjantin tarihinde "Rezil 10 yıl" denmektedir.

1930'larda başlayan Uriburu dönemi 1943'te Albay Juan Domingo Peron'un darbesiyle son buldu. Peron'un darbesi siyasal literatüre "yeni" bir kavram, Arjantin tarihine "yeni" bir dönem getirdi: Peronizm. Arjantin'deki son seçimlerle yıldızı iyice sönmeye başlayan Peronizmin bizim açımızdan önemi var. Ancak bu önem, bugüne kadar gerek "resmi" çizginin gerekse küçük burjuva kökenli devrimci hareketlerin Peronizme atfettiklerinden farklı bir önem. Peronizmin bizim açımızdan önemi, işçi sınıfının ve emekçi halkın bilincini çarpıtmada gösterdiği başarıyla ilgilidir. Her ne kadar bu başarı sağ ve "sol" oportünistlerin gönüllü ve ne yazık ki karşılıksız kalan hizmetlerinin sağladığı geçici bir başarı ise de!

Önce Peron'u Arjantin'in tarihsel gelişimi içinde görelim. Sonra "Peronizm" üzerine birkaç söz söyleyeceğiz.

Peron ve sonrası

Albay Peron darbeden sonra ekonomik ve toplumsal alanda bazı reformlar yaptı. Reformların bazıları işçilerin yaşam koşullarını iyileştirmeye yönelikti. Peron'un bu tür reformlar gerçekleştirmesi sağ ve "sol" oportünistlerin gözünü kamaştırdı. Oysa Peronizm popüler bir maskeyle ortaya çıkan bir burjuva hareketidir. Amacı işçi sınıfının, emekçilerin, küçük ve orta burjuvazinin desteğini arkasına alarak Arjantin tekelci kapitalizminin gelişimini belirli bir "toplumsal anlaşma" altında sağlamaktı. İşçileri, kendilerine ait olmayan bir iktidarı, bir üretim biçimini savunmaya çekmekti. Olayların bu özünü göremeyenler, görüntü denizi içinde boğulup Peronizmin "ulusalcılığının", "toplumculuğunun" peşinden sürüklendiler. Sonuçta uluslararası emperyalist-kapitalist sistemin değirmenine su taşıdılar.

Peron darbeden hemen sonra gerçekleştirdiği reformlarla yığınların desteğini kazanınca 3 yıl sonra, 1946'da seçimlere gitti ve seçimlerde kendisini başkan seçtirdi. 1946 seçimlerinden sonra Peron kamu hizmetlerini, dış ticareti devletleştirdi. Hafif sanayii teşvik etti, kamu hizmetlerini genişletti. Burada da durmadı işçi sendikalarını kendi hegemonyası altında güçlendirecek bazı yasal önlemler aldı ve güçlendirdi. Böylece kendini sendikaların tartışılmaz lideri olarak ilan etti.

1952 yılında Peron yeniden başkan seçildi. 1952'den sonra Arjantin ekonomisinin yapısal bunalımı derinleşmeye başladı. Yığınların yaşam düzeyi geriledi. Enflasyon tırmandı. Bu dönem ABD tekelci sermayesinin İngiliz sermayesini Arjantin dışına ittiği dönem oldu. Hem yığınlar arasında hoşnutsuzluk, hem burjuvazi içinde çelişkiler arttı.

1955'te askerlerden, sağ burjuva siyasal hareketlerden ve kiliseden oluşan bir ittifak, askeri bir darbeyle Peron yönetimini devirdi. Peron sürgüne gönderildi. Yerine General Eduardo Leonardi devlet başkanı oldu. Ancak Leonardi yalnızca iki ay iktidarda kaldı. Yerini başka bir generale, Pedro Eugenio Aramburu'ya bıraktı. Aramburu sendikaları dağıttı, Peronist partiyi yasakladı ve halk hareketini baskı altına aldı. Bu durum da çok sürmedi. 1958'de radikal Arturo Frondizi, Peronistlerle komünistlerin desteğiyle başkan seçildi. Seçildikten sonra Peronistlerle komünistlerin desteğini almasına neden olarak gösterilen "anti-emperyalist" platformu kaldırıp attı. ABD petrol tekelleriyle bu tekellerin lehine önemli anlaşmalar imzaladı. Peronistlerle komünistleri yargılamaya başladı. Bunun üzerine grevler, sokak çatışmaları başladı. Yığın tabanını yitirmemek için Peronistler de gerilla mücadelesine başladılar. Ekonomik bunalım temelinde toplumsal ve siyasal bunalım giderek derinleşiyordu.

1962 martında ekonomik bunalım en kötü dönemini yaşarken yeni bir darbeyle Frondizi iktidardan uzaklaştırıldı. Yerine Jose Maria Guido geldi. Ekonomik bunalım iyice derinleşmeye, işsizlik daha da artmaya, gerici önlemler giderek yoğunlaşmaya başladı.

1963 haziranında yeniden seçim yapıldı. Peronist Parti, Komünist Partisi ve diğer sol partiler kapatılmıştı. Bu koşullarda radikal Arturo Illia başkan seçildi. Illia bir yandan derinleşen ekonomik bunalımın yükünü çekmek istemeyen işçilerin, emekçilerin baskısı, öte yandan işçi hareketini boğmak için şiddet yöntemleri uygulanmasını isteyen egemen çevrelerin zorlaması arasında bocalayıp durdu. Radikal Parti onu tam olarak desteklemiyordu. İşçilere yanaşmak için önce anti-emperyalist görünen bir tutumu denedi. Frondizi döneminde imzalanan Arjantin-ABD petrol şirketleri anlaşmalarını iptal etti. ABD bastırınca boyun eğdi. ABD emperyalizminin tezgahladığı Amerikan Devletleri Örgütü OAS'ın kurulması doğrultusunda oy verdi. ABD Deniz Kuvvetleri'nin Dominik Cumhuriyeti'ni işgal etmesini ve o ülkedeki anayasalcı hareketi bastırmasını destekledi.

1966'da yeni bir darbe oldu ve bu kez General Juan Carlos Ongania başa geçti. Ordu 20 yıl süreyle iktidarda kalacağını "müjdeleyerek" yeni döneme "Arjantin devrimi" adını koydu. Bu dönemde anayasa lağvedildi, siyasal partiler kapatıldı, meclis dağıtıldı, işçiler ve öğrenciler arasından binlerce kişi tutuklandı. Ücretler donduruldu. Peso yüksek düzeyde devalüasyona uğradı.

İşçi sınıfının bu yönetime tepkisi sert oldu. 1969'da Cordoba ve Rosario kentlerinde yığınsal ve militan işçi ayaklanmaları yaşandı. Öğrenci gençlik barikat savaşlarında işçilerle birlikte omuz omuza çarpıştı. Bu tarihsel öneme sahip hareketlere ileride ayrıca değineceğiz.

Sınıf savaşımının yükselmesi 20 yıl yönetimde kalmak amacıyla başa geldiğini söyleyen cuntayı sarsmaya başladı. General Ongania geri çekildi. Yerine haziran 1970'te Amerikalılararası Savunma Konseyi'nde Arjantin temsilcisi olan General Roberto Marcelo Levingston getirildi. Levingston da kısa sürede yıprandı. Ardından Korgeneral Alejandro Lanusse geldi. Lanusse uzlaşmacı bir çizgi izlemeye yeltendi. Uzlaşmaya zorlanan cuntanın sonu yaklaşıyordu. Peron'un yıldızı yeniden parladı. Sürgünde bulunduğu İspanya'da yeni bir cephenin kurulmasında başı çekti. Ulusal Kurtuluş Sivil Cephesi diye adlandırılan bu cepheye Peronistler, radikaller, komünistler ve diğer küçük siyasal partiler katıldı. 1972 yılında, darbeden yalnızca 6 yıl sonra, kendine 20 yıllık ömür biçen cunta seçimlere gitmeyi kabul etmek zorunda kaldı. 1973 yılında seçimler yapıldı. Seçimlere Peron'un cephesi katılmadı. Adaletçi Kurtuluş Cephesi başkan ve başkan yardımcısı adayları Hector Campora ve Vicente Solano Lima %50 oranında oy alarak seçimi kazandılar.

Peron 1973 haziranında ülkeye döndüğünde kendisini havaalanında karşılamaya gelen taraftarlarından 100'ü makinalı tüfeklerle taranarak öldürüldü. Bu olay Peronist hareket içinde silahlı mücadeleyi savunanların parti içi muhalefetini arttırdı. Ülke ortamı da silahlı mücadeleyi gündeme getiriyordu. Bunun üzerine Hector Campora yolu Peron'a açmak için iki ay sonra istifa etti. Yeni seçimler yapıldı ve Peron oyların %62'sini alarak başkan seçildi.

Yeni dönemde Peron öteki siyasal partilerle diyalog kurma ve işçilerle işverenleri anlaştırarak toplumsal uzlaşma sağlama yolundan yürüdü. Yürüdüğü bu yolun iç yüzü tam açığa çıkamadan, 1 Temmuz 1974'te öldü. Yerine ikinci karısı Maria Estela Martinez geçti. Onun yönetimi Peronist hareketin gerçek kimliğiyle ortaya çıktığı bir dönem oldu. Martinez koltuğa oturur oturmaz ülke çapında olağanüstü hal ilan etti. İş yasalarında büyük değişiklikler yaptı.

AAA diye bilinen Arjantin Anti-Komünist İttifakı adlı cinayet örgütü Maria Peron döneminde Sosyal Refah Bakanlığı (bakanlığın ilgi alanıyla ne de çok ilgili!) tarafından örgütlendi ve desteklendi. AAA yüzlerce kişinin öldürülmesinde rol aldı ve daha sonra Maria Peron'u 1976'da deviren Videla faşist cuntasının vurucu gücü olarak varlığını korudu.

Bu noktada tarihsel gelişimin anlatımını biraz kesip üç konuya değinelim. Birincisi, 1960'larda, özellikle 1969'daki yüksek sınıf savaşımı, ikincisi Peronizm konusu, üçüncüsü de Arjantin'de Peron'un ilk başa gelişinden 1976'daki faşist darbeye dek geçen sürecin kısa bir değerlendirmesidir.

İşçi sınıfının eylemleri

Arjantin işçi sınıfının yığınsal eylemleri 1969 ayaklanmalarıyla değil, çok daha önce başlıyor. Ancak 1969 ayaklanmaları işçi sınıfı savaşımında önemli bir sıçramaya, bir nitelik değişimine işaret ediyor ve çok önemli dersler taşıyor.

Peron döneminde sendikacılar ekonomik istemleri elde etmek için siyasal kampanyalar düzenliyorlardı. Bu kampanyaların mantığı başaşağıydı. Sendikacılar siyasal mücadeleyi ekonomik mücadelenin içine hapsediyorlardı. 1969 ayaklanmaları işçilerin bu mantığa karşı çıkışı oldu. Ancak, başka nedenlerle ne yazık ki yine sendikal çerçevede hapis kaldı.

Olayların gelişimi şöyle: 1968 yılı sonuna doğru Kuzeydoğu Üniversitesi'nde öğrenci kafeteryası özel sektöre devredildi ve yemek fiyatları 27 pesodan 172.50 pesoya yükseldi. Öğrenciler durumu protesto etmek için gösterilere başladılar. 1969 yılının mayıs ayında polis gösterici öğrencilerden birini öldürdü. Aynı gün 12.000 işçi sendika konfederasyonu CGT binasının önünde toplanıp yürüyüşe geçti. Birkaç gün sonra ise Cordoba, La Plata ve Rosario'da gösteriler başladı. 17 Mayıs'ta Rosario' daki gösteride polis bir öğrenciyi daha öldürdü. İşçiler daha yığınsal protesto eylemleriyle yanıt verdiler. 21 Mayıs'taki gösteriler barikat savaşına dönüştü. İşçiler barikatları savundu, bir gurup işçi yerel radyo istasyonunu basıp yarım saatlik bir süre boyunca işgal etti.

Rosario'daki gelişmelere paralel olarak Cordoba'da işçiler Ongania yönetiminin bir yasasını protesto ederek gösteriye başladılar. Bu basit başlangıç noktası bir savaş çığlığına dönüştü. İlkin yerel düzeyde protestolar oldu. Polis protesto eylemlerine müdahale edince, ülke çapında 30 Mayıs'ta yapılması kararlaştırılan genel grev Cordoba'da bir gün öncesine alındı. İşçiler sel olup şehrin her tarafını işgal ettiler. Polis ve jandarmayı geri çekilmeye zorladılar. Havadan indirilen tam teçhizatlı piyade birlikleri şehre saldırdılar ve ancak bir gün bir gece süren çarpışmalardan sonra şehre girebildiler.

İşçi eylemlerine paralel olarak La Plata, Tucuman, Cordoba, San Juan ve Salta şehirlerinde öğrenci eylemleri de yer aldı. İşçiler, rejimin baskı güçlerinin yenilebileceğini sokakta somut olarak görürken, işçi-öğrenci dayanışmasının da güzel örnekleri yaşandı.

Bu eylem dalgasının siyasal alandaki etkileri hemen kendini belli etti. General Ongania kabinenin tümünü değiştirdi ve bazı "hataları" kabul etti. Tekelci burjuvazinin sözcülerinden Muhafazakar Parti, Radikal Parti ve diğerleri askeri diktatörlüğü ülkeyi bir kaosa sokmakla suçlayıp, ancak parlamenter rejimin ülkeyi normale döndürebileceğini savunmaya başladılar.

Bu sonuçlar işçi sınıfı hareketinin toplumu derinden sarsıcı etkisinin yansımalarıdır. Bu olumlu sonuçların yanısıra işçi sınıfının siyasal savaşımının sendikal örgütler eliyle yürütülmesinin taşıdığı zaaflar da vardı. Bu eylemlerin örgütleyicisi sendikalardı. Ekonomik savaşım örgütlerinin siyasal savaşımın başını sonuna dek çekemeyecekleri açıktı. Ancak Arjantin Komünist Partisi'nin kimi zaman Peronistlerle, kimi zaman başka burjuva siyasal örgütlerle uzlaşması partinin bu savaşın başına geçmesini engelledi. Ongania cuntası işçi hareketinin hem bu zaafını, hem de iki sendikal konfederasyona bölünmüş olmasını değerlendirdi.

Bu eylemler sırasında sendikal hareket Raimando Ongaro'nun öncülüğündeki CGT de Los Argentinos ile Augusto Vandor'un öncülüğündeki Vandorist federasyon olarak ikiye bölünmüştü. Vandorist kesim uzlaşmacı bir karaktere sahipti. Ongania yönetimi Vandoristlerle Ongaristler arasındaki çelişkiyi kullandı. 30 Mayıs genel grevinden sonra CGT de Los Argentinos'un ilan ettiği yeni genel grevin arifesinde, 30 Temmuz'da Augusto Vandor, Metal İşçileri Sendikası genel merkezinde kimliği bilinmeyen kişilerce öldürüldü. Cunta bu öldürmenin sorumlusu olarak Ongarist sendikaları gösterdi ve bunu gerekçe olarak gösterip olağanüstü hal ilan etti ve Ongaro'yu Cordoba'da tutukladı. CGT de Los Argentinos'a bağlı tüm sendikalar hükümet denetimi altında alındı. Böylece Ongania yönetimi geçici de olsa hareketin kabarışını kesintiye uğrattı.

1969 geçici geri çekilmesi bir yıl bile sürmedi. 1970 yılında işçi hareketi yeniden saldırıya geçti. Ekim ve kasım aylarındaki grevler ülke çapında etkili oldu. 1970 yılının yalnız ilk 5 ayında Cordoba'da otomobil işçisinden ayakkabı boyacısına kadar tüm işçilerin katıldığı 9 genel grev gerçekleşti. 1971 martında Cordoba'ya yeni vali atanması üzerine işçiler şehri işgal ettiler. Şehir yönetimi iki gün işçilerin elinde kaldı. General Ongania'nın 1969 dalgasının ardından yaptığı hükümet değişikliği yetmedi. Ardından kendisi de çekilmek zorunda kaldı. Arjantin'de hükümetler kalitesiz ayakkabılardan da çabuk eskiyordu. Ancak bir yandan Komünist Partisi'nin sağ çizgisi, diğer yandan küçük burjuva devrimciliğinin kendini yığınlardan soyutlayan çizgisi bu siyasal istikrarsızlık döneminde devrimci bir halk iktidarının kapısının açılmasını engelledi. İşçi hareketinin bu dezavantajlarına karşın Arjantin burjuvazisi yönetememe krizini atlatamadı. Yine Peronizm öne sürüldü ve 1974-76 yılları arasındaki uygulamalarıyla Peronizm, 1976 Videla faşist cuntasının yollarını döşedi.

Peronizm hakkında birkaç söz

Peronizm konusunda sağ ve sol oportünistlerin söyledikleri birkaç noktada kesişiyor. Her iki tarafın söylediklerini sıralamak yerine, kesişme noktalarına değinmek yazımızın çerçevesi açısından daha uygun olacaktır. Bu noktalar şöyle:

Peroncu hareketin programı Arjantin tekelci burjuvazisinin, ya da "oligarşinin" programı değildir. "Oligarşi" diyenler faşist oligarşisini değil, içine toprak ağalarını da alan bir ittifakı kastediyorlar ama konumuz açısından birşey farketmiyor. Bir kez Peron "toprak ağalarını" karşısına alacak köklü hiçbir girişimde bulunmamıştır. İkincisi Peron'un tarım alanında yaptıkları ve söyledikleri, "tarımı kapitalist temelde modernleştirme" çerçevesi dışına taşmamıştır. Bu çerçevede belli çelişkilere taraf olmuş olabilir ve olmuşsa da bu, Peroncu hareketin tekelci burju-

vaziye hizmet etmediğini göstermez.

İkinci nokta, Peronizmin anti-emperyalist bir hareket oluşudur. Bunu kanıtlamak için iki gerekçe ileri sürüyorlar. Birincisi orta burjuvazinin bazı taleplerine sahip çıkması, ithal ikameci bir sanayileşme siyaseti izlemesi ve serbest dış ticaret anlayışına karşı çıkmasıdır. Bu tutumun ille de anti-emperyalizm olmayacağı deneylerle sabittir.

İthal ikameci sanayileşme emperyalist sistemin çok çeşitli ülkelerinde uygulanmıştır ve uygulanmaktadır. Bu siyasetin Arjantin'de "erken" uygulamaya konması bu uygulamayı anti-emperyalist yapmaz. Tam tersine Peron'un emperyalistleşme kavgası yürüten bir burjuvazinin "akıllı" sözcüsü olduğunu gösterir. Öte yandan, serbest ticarete karşı çıkış bütün emperyalist ülkelerin bile sık sık başvurdukları bir yöntemdir. Orta burjuvazinin taleplerine sahip çıkmaya gelince, bu da tekelci kapitalizmin kendi dikildiği tabanı kendine bağlı örgütlemesiyle yakından bağlıdır.

Peronizmin "anti-emperyalist"liğine gerekçe olarak ileri sürülen ikinci sav, Peronist hareketin oy tabanı olarak dayandığı ve içinde örgütlendiği işçi sınıfıdır. Peronist hareket kendine örgütlenme alanı seçerken işçi sınıfına özel bir ağırlık vermiştir. Bunu da iki yönlü açıklamak olanaklıdır: Birincisi, Peronist hareket, Arjantin burjuvazisinin emperyalistleşme sürecini işçi sınıfını kendi programına çekerek, onu "barışçıl" yollarla pasifikasyona uğratarak yaşamak istiyor. İkincisi Arjantin işçi sınıfı Latin Amerika'nın en gelişkin, en militan müfrezelerinin başında gelmektedir. Bu gücün sosyalizme yönelmesi Arjantin tekelci burjuvazisinin emperyalistleşme düşünü yalnızca gölgelemez, varlığına son verirdi. Bu "tehlike" karşısında Peron akıllı davranıp işçi sınıfı içinde örgütlenmiştir. Bunun, Peronist hareketе zorunlu olarak kazandırdığı belirli "sol" görünümler vardır. Ama bu "sol" görünümlere aldanmak, işçi sınıfını burjuvaziye teslim etmek, burjuvazinin oyununa düşmek olur.

Kaldı ki Peronist hareket işçi sınıfına sayısız zararlar vermiştir. Daha 1952'de Peron'un ikinci başkanlık döneminde işçilerin ve halkın yaşam standardı büyük ölçüde düşürüldü, sömürü yoğunlaştı. ABD tekelci sermayesinin Arjantin'e akışı hızlandı. 1952'de başlayan bu "gelişim" çizgisinin Maria Peron eliyle 1974'ten itibaren nereye vardığı da ortadadır. Peronizmin işçi sınıfına verdiği asıl zarar ise onun elini kolunu bağlamak oldu. Burjuvazinin her ekonomik ve siyasal saldırısına şiddetle yanıt veren Arjantin işçi sınıfı Peronist yönetimler altında eylem alanlarına çıkmaz duruma geldi.

Peroncuların işçi sınıfına verdiği zararın en çarpıcı bir örneği işçi sendikalarına destek verme perdesi arkasında gerçekleştirdikleri işçi sınıfına yabancı yönetim mekanizmalarıdır. Sendika üst yöneticileri sendika ya da konfederasyon düzeyinde seçimle başa gelmiyor. Buraya veraset yoluyla Peroncular yerleştiriliyor. Bu sendika patronları sınırsız olanaklarla donatılıp midelerinden Peronist harekete bağlanıyorlar. İşçilerin Peronist hareketi destekledikleri yaygarası, bu sendika patronlarının yönetim mekanizması aracılığıyla işçi sınıfının bilincine zorla sokuluyor. Bu çarpıtmaya karşı savaşması gerekenler de Peronizmi meşrulaştırıcı bir tutum alınca, Peronizm bilinçlere gerçekten yer ediyor. Sonra da bu Peronist hareketin "anti-emperyalist" niteliğine "kanıt" olarak ileri sürülüyor.

Üçüncü nokta Peronist hareketin popüler yapısıyla ilgilidir. Hatta bununla da sınırlı kalmayarak örgütlenme ve mücadele biçimleriyle ilgilidir.

Bir kez popülizm her zaman ilerici işlev taşımaz. Tarihte faşizme, en gerici rejimlere de hizmet ettiği görülmüştür. Peronist hareketin popülerliği kendi başına hiçbir anlama gelmez.

Öte yandan Peronist hareketin örgütlenme ve mücadele biçimlerine gelince. Arjantin, epey bir zamandır toplumsal çelişkilerin keskin olduğu bir zayıf halkadır. Bu keskinlik burjuvazinin iç hesaplaşmalarında kullanılan yöntemlerde de yansımıştır. Burjuva bir hareketin halk içinde geniş taban yaratmış olması, bu kesimin hem silahlı mücadele yöntemlerinden kork'mamasını, hem de bir bakıma halka uyum sağlamak için bu gibi yöntemleri kullanmak zorunda kalmasını getirmiştir. Öte yandan, çoğu iktidar değişiklikleri darbe yoluyla gerçekleşmiştir. Bu arada Peron hareketi de darbe yoluyla devrilmiştir. Silahlı mücadele yöntemleri tek başına, hangi amaca hizmet ettiğinden bağımsız olarak ilerici, sol anlam taşımaz.

Peron hareketinin hiçbir özelliği onun göz kamaştırması için yeterli değildir. Tam tersine, bir burjuva hareketi olarak halk içinde, hatta işçi sınıfı içinde yaygın taban bulabilmiş olması son derece korkutucu, can sıkıcı bir olaydır.

Son olarak, Peron hareketini de tarihsel gelişim içinde ele almak gerekir. Arjantin'de kapitalizmin, tekelci kapitalizmin gelişme düzeyi ve gereksinimleri 1943-1955 arası ile 1974 sonrasında kuşkusuz aynı değildir. Bununla bağlı olarak Peron hareketinin de iki dönem arasında farklı yönleri olabilir. Ancak pratik, bu hareketin hizmet ettiği doğrultunun genelinde aynı olduğunu göstermiştir. Peron'un 1974 sonrasındaki uygulamaları, bu hareketin iç yüzünü daha da iyi açığa çıkarmıştır. Bunun sonucunda emekçi yığınların yanılgısı bugün değişmiştir. Ama oportünizm yanılgıda ısrar ediyor.

1943-1976 arasının kısa değerlendirmesi

Bu dönemde çok sayıda darbe, çok sayıda seçim, çok önemli işçi ayaklanmaları ve Peron hareketinin iki kez başa gelmesi vardır.

Peron'un ilk başa gelişi, II. Dünya Savaşı yıllarına, dünyanın kriz içinde olduğu, emekçi yığınların Sovyetler Birliği'ne yaygın sempati duyduğu bir ortama rastlıyor. Peron, bu ortama ayak uydurarak emekçiler arasında taban edinmiş ve bu olguyu Arjantin'de tekelci kapitalizmin gelişmesi doğrultusunda kullanmıştır. Ancak, 1955'e gelinirken, ekonomik kriz yeniden patlak vermiş, hoşnutsuzluk yayılmaya başlamıştır. 1955'te Peron devrilmeseydi belki de çok çabuk açık düşecekti. Ama devrilince, burjuvazinin elinde emekçi sınıfları kandırma aracı olarak bütün canlılığını korudu.

1943-1976 dönemine bakarsak, etki tepki içinde, zik zaklı bir seyir izleyerek sınıf savaşımının, siyasal bunalımın giderek yükseldiğini görüyoruz. Çeşitli darbeler, seçimler, hükümet krizleri bu gelişimin parçasıdır. 1960'larda ise artık Arjantin'in devrimci durum yaşadığı açıkça görülmektedir.

1969'da başlayan işçi ayaklanmaları toplumu baştan sonra sarsmış, burjuvaziyi son derece ürkütmüştür. Peronizm ikinci kez bu noktada öne sürülmüştür. Ancak Peronizmin ilk başa geldiğinde yarattığı etki, 1955'te devrildikten sonra yıllarca sürdürdüğü umut, bu dönemde iflas etmeye başlamıştır. Devrimci durumla aynı ekonomik-toplumsal nedenlerden kaynaklanan faşizm tehlikesi bunun üzerine yakınlaşmıştır. Ve Peron hareketinin ikinci iktidarı faşizmin yolunu döşemeye yaramıştır.

Şimdi 1976'da bıraktığımız tarihsel gelişim sürecine yeniden dönelim.

1976 ve sonrası

24 Mart 1976'da ordu bu kez faşist bir darbeyle yönetime yeniden el koydu. General Jorge Videla cuntanın başı olarak devlet başkanı oldu. Cuntanın ilk uygulamaları meclisin dağıtılması, siyasal parti faaliyetlerinin yasaklanması, işçi sendikalarına karşı önlemler, ceza yasasında ağırlaştırmalar oldu. Ekonomik alanda IMF'nin empoze ettiği bir ekonomi siyaseti açıklandı. Bir yılda halkın alım gücü %50 düşürüldü, devletleştirilen bazı yabancı sermaye yatırımları eski sahiplerine geri verildi, yabancı sermaye teşvik edildi ve hükümetin döviz kuru üzerindeki kontrolü kaldırıldı.

Bütün bu önlemler Arjantin ekonomisini düzlüğe çıkarmaya yetmedi. 1981'e gelindiğinde ülkeyi yönetmek yeniden ateşten gömlek olmaya başladı. Videla çekildi. Yerine eski dostu ve işbirlikçisi General Roberta Viola geldi. Viola'nın içinde bulunduğu koşulları değerlendiren *Bağlantısız Ülkeler* adlı kitabın yorumu şöyle: "1981 yılı, ancak ülkenin kaderini değiştirebilecek önlemlerin çözebileceği bir ekonomik ve toplumsal kriz içinde kaybolan askeri bir rejimle başladı." (*Non-Aligned Countries,* Orbis Press Agency, s.54)

Viola'nın ömrü bir yıl sürdü. Yerine Malvinos (Falklands) "kahramanı" Galtieri geldi. Galtieri yönetebilmek için adalar krizine sarıldı. Malvinos (İngilizlere göre Falklands) savaşı Galtieri'nin sonunu hazırladı ve 1980 dolaylarında başlayan çözülme süreci 1983 ekiminde Alfonsin'in seçilmesiyle noktalandı.

1976-83 döneminde sayılarının 12.000 ile 30.000 arasında olduğu söylenen ilerici, devrimci devlet terörüyle öldürüldü. İşsizlik %15'e çıktı. İşsizliğin Latin Amerika ölçülerine göre en düşük olduğu Arjantin için bu oran yüksek bir orandır. Enflasyon %20, dış borç 34 milyar dolar oldu. Savaş öncesinde Arjantin'in yalnızca dış borç faizlerini ödemek için en az 2,5 milyar dolarlık yeni borca ihtiyacı vardı.

Galtieri bu durumun bilincinde olarak savaşa girdi. Estirilecek şövenizm dalgası içinde toplumsal muhalefeti başka kanallara çekmeyi hesapladı. İlk başta bunda başarılı oldu. Yüzbinlerce işçi Galtieri'yi destekledi. Papa'nın Arjantin'e yaptığı arabuluculuk ziyareti sırasında 1 milyon kişilik gösteri oldu. Ancak Malvinos seferinin sonu hüsranla bitince aynı yüzbinler Galtieri'nin başkanlık sarayının önünde toplanıp "Galtieri, idam mangasının önüne" diye bağırmaya başladı.

Galtieri iki gün sonra istifa etti. Ordunun başına General Cristino Nicolaides, devlet başkanlığına ise geçici olarak General Saint Jean getirildi. Saint Jean'ın ömrü bir ay sürdü. Yerine general Reynolda Bignone geldi. Bignone 1984'te seçimleri yapacağını açıkladı. Daha sonra seçimler erkene alındı. Ekim 1983'te yapıldı.

Seçimler arifesinde enflasyon %450 idi. (Bir buçuk yılda 22,5 kat artış) Bir ABD doları 41 bin 640 peso idi. İşsizlik %20, dış borçlar 40 milyar dolar idi. Endüstriyel üretim 23 yıl öncesine, 1960 düzeyine düşmüş durumdaydı.

İşçiler, öğretmenler, hatta polisler sürekli grevdeydiler. Grevler ekonominin birçok kilit sektörünü felce uğratmıştı. 1982'de genel grev tehlikesi yüklü bir ücret artışının kabulüyle engellenebildi. Ancak bu ücret artışı işçilerin yaşam düzeyini iyileştirmekten uzaktı. Yiyecek alabilmek için insanlar ev eşyalarını satıyordu. Kimileri ise kiliselerin dağıttığı açlık çorbalarıyla yetiniyordu. Nobel Barış Ödülü sahibi Adolfo Perez Esquivel, Santa Fe kentine yaptığı bir yolculukta "belediye çöpleri arasından birşeyler kapmak için domuzlarla kavga eden 4-5 yaşında çocuklar" gördüğünü yazdı. (*Newsweek,* 4 Ekim 1982)

Ekim 1983 seçimleri bu koşullar altında yapıldı. Ve bu seçimlerden çıka çıka Radikal Sivil Birlik adayı Alfonsin çıktı. Bu neden böyle oldu? Rejime zerre kadar güvenleri kalmamış yığınlar neden bir burjuva altenatifin kanallarına yöneldi. Bu sorunun yanıtı Arjantin Komünist Partisinin tutumuyla yakından ilgilidir.

Arjantin Komünist Partisi

Arjantin Komünist Partisi 1918 yılında kuruldu. Ömrünün büyük bir kısmı illegal çalışma koşulları altında geçti. Parti resmi çizgisinin değerlendirmesine göre, illegal koşullarda çalışmaya zorlanmış olmak, partinin yığın bağlarının zayıflamasının temel nedenidir. Oysa olgular tersini gösteriyor.

Parti Arjantin gibi bir ülkede illegal çalışmayı içine sindiremiyor, hak etmediği bir haksızlık olarak algılıyor ve ömrü boyunca Arjantin burjuvazisini bu haksızlığı ortadan kaldırması için ikna etmeye çalışıyor. Bu tutum onu ödün üstüne ödün vermeye götürüyor. Çoğu kez kurulacak yeni iktidarda legal konum kazanabilirim umuduyla varolan iktidara karşı her türlü ittifaka giriyor. Arjantin Komünist Partisi, 1945 yılında Peron'un "diktatör" yanından yakınan burjuva muhalefetin Demokratik Cephe'sine katılırken, daha sonraları sürekli Peronizmi destekliyor.

Arjantin Komünist Partisi Arjantin için her dönüm noktasında kendisini şu ya da bu burjuva muhalefetini desteklemek "zorunda" hissetmiştir. 1976 Videla cuntası karşısındaki tavrı bunun en belirgin örneğidir.

Arjantin Komünist Partisi Merkez Komitesi Yönetim Kurulu üyesi Athos Fava *Barış ve Sosyalizm Sorunları* dergisinin kasım 1977 sayısında AKP'nin Videla'yı desteklemesini şöyle gerekçelendiriyordu:

"... Böylesi bir durumda siyasal partiler, *Anayasal düzenin* yıkılmasına fırsat vermemek ve ülkeyi korkunç bir yıkımdan kurtarmak için enerjik çabalar harcıyorlardı. Öteki siyasal partilerin yöneticileriyle sürekli ilişki kuran Komünist Partisi, *ülkedeki durumu düzeltmek ve istikrarlı bir gelişme sağlamak* amacıyla o zaman *sivil ve askerlerden oluşacak demokratik bir koalisyon* kurulmasını önerdi. Komünist Partisi, bir hükümet darbesinin önlenmesi ve politik bunalımın *anayasal yollardan* çözülmesi sorunlarını görüşmek amacıyla partiler arası görüşmelerin sürdürülmesinin en ardıcıl tarafları oldu.

"O sıralarda silahlı kuvvetler de ılımlı ve Pinochet taraftarları olarak iki kanada bölünmüştü. (Bu bölünmüşlük günümüze dek sürüyor.) General Jorge Rafael Videla'nın başında bulunduğu ılımlı çizgi taraftarları üstün geldi." (*Barış ve Sosyalizm Sorunları,* Kasım 1977, sayı 2, s.71) (abç)

Videla cuntasının "diğerlerinden farkını" kanıtlamak için Fava şunları da söylüyor:

"Arjantin'deki askeri cunta, bazı aşırı guruplar dışında politik partileri dağıtma yoluna gitmedi, bunların sadece politik eylemlerini geçici bir süre için durdururken (partilerin politik eylemleri ağır ceza kapsamına giren suç sayılıyor) partilere kendi binalarında kalma ve yalnız örgütsel eylemlerde bulunabilme *izni* verdi." (*Agy,* s.74) (abç)

Bunları söyleyenler komünist olamaz. Olsa olsa komünizmle bağını koparmış sınıf işbirlikçisi olurlar.

Varolan "anayasal düzen" daha gerici ya da faşist bir burjuva hareketince yıkılacaksa, komünist partisi gücü yettiğince bunun alternatifini, devrimci halk iktidarını hedefler, yığınları bu hedef için kazanmaya çalışır. AKP *"ülkedeki durumu düzeltmek ve istikrarlı bir gelişme sağlamak"* için *"sivil ve askerlerden oluşacak demokratik bir koalisyon"* öneriyor. Amaç devrim değil istikrar! Bu koalisyonun demokratikliğinden kasıt da anti-emperyalist ve anti-tekelci bir programa sahip olması vb. değil, AKP'yi de içine almasıdır. Zaten AKP bunalımı *"anayasal"* yollardan çözmek istediğini, bu koalisyonun bu yoldan ilerlemesi gerektiğini açıkça söylüyor.

Fava'nın yukarıda aktardığımız sözlerinden de anlaşıldığı gibi AKP cuntanın "bazı aşırı gurupları" dağıtmasını haklı görüyor. Bu gurupların yanlış olduğunu söylemekle cuntanın bu gurupların militanlarını katletmesini onaylamak ayrı şeydir. Faşist bir cuntanın bu katliamlarına ses çıkarmayanlar ileride katliamlar kendilerine yöneldiğinde ne diyecekler?

Diyecekleri aslında açıktır: Onlar yıkıcıydı, biz değiliz, bize neden saldırıyorsunuz?

Cuntanın "bazı aşırı gurupları" dağıtmasını iyi karşılayan AKP, "siyasal faaliyetinin" yasaklanmasına da pek ses çıkarmamakta, binasının açık kalmasını yeterli görmektedir. Bu aslında onun "demokratik" bir burjuva toplumunda elde etmek istediği varoluş koşullarını da açığa vurmaktadır.

AKP'nin Malvinas savaşıyla ilgili tavrı da öğreticidir. AKP Galtieri cuntasının adalar seferini gönülden destekledi, yığınların beynine şövenizmin şırınga edilmesine büyük yardımlarda bulundu. Burjuva egemenliğine sırtını dönmüş yığınların bu egemenlikten yeniden umut beklemesine hizmet etti. Adalar savaşının başlangıcında Galtieri cuntasının yalnızca iflasın eşiğinde değil, o eşikten epey adım atmış olduğu belliydi. Savaş Galtieri cuntasının da, ne yazık ki AKP'nin de suyunu iyice sıktı.

AKP'nin savaşla ilgili tavrı SSCB'nin tavrıyla da bağlıydı. Savaş öncesinde SSCB-Arjantin arasında sıkı bir ticaret ilişkisi vardı. 1982'de Arjantin'in tahıl ve yağlı tohum ihracatının %80'i Sovyetler Birliği'ne gidiyordu. Ayrıca SSCB Arjantin'den yılda 60 ile 100 bin ton arasında kemiksiz et ithal ediyordu. Sovyetler Birliği bunlara karşılık Arjantin'e 500 milyon dolarlık petrol arama-çıkarma malzemesi, 120 kilogram zenginleştirilmiş uranyum ve 1 ton reaktör soğutucu ağır su satıyordu. İthal edilen malzemeler Arjantin'in nükleer silah üretimine başlamaya niyetli olduğunu, bu da Arjantin tekelci burjuvazisinin emperyalistleşme hırsını gösteriyor.

Arjantin bazı ürünlerini SSCB gibi istikrarlı bir müşteriye satmaktan çok memnundu. Nitekim cunta 1980 yılında Jimmy Carter'ın SSCB'yi boykot çağrısına katılmamıştı. Ama bu, Malvinos savaşında SSCB'nin, "uluslararası hukuk" açısından hareket ederek Arjantin'i desteklemesini haklı çıkarmaz. Savaşın özü büyük bir emperyalistle, emperyalistleşme çabasında bir kapitalist ülkenin paylaşım kavgasıydı. Sovyetler, herşeyden önce buna göre tavır almak durumundaydı ama almadı.

Oysa Arjantin, savaş sırasında kendisine destek verenlerin nitelikleriyle pek ilgilenmiyordu. Yetkili bir cunta subayı şöyle diyordu: "Yardım sunanlardan — kim olursa olsun — yardım almak zorundayız. Bu yardımın Sovyetler'den gelmesi beni endişelendirmiyor." *(Newsweek*, 26 Nisan 1982) Nitekim Arjantin o dönemde hem İsrail'den ordu için özellikle giyim eşyası alıyor, hem de Güney Afrika ırkçı yönetimiyle Ümit Burnu'ndaki gelişkin dinleme üssünden istihbarat sağlama konusunda anlaşma imzalıyordu.

Bu veriler gözönünde bulundurulduğunda Malvinas (Falklands) savaşında SSCB'nin ve AKP'nin Arjantin burjuvazisine verdiği desteğin yanlışlığı iyice ortaya çıkar. Birleşmiş Milletler'in 1965'de Genel Kurul kararıyla adaların Arjantin'e ait olduğunu kabul etmiş olması da bu desteği haklı çıkarmaz. Bu karar, dışa açılmayı, emperyalistleşmeyi kendine hedef koymuş bir burjuvazinin "diplomatik" bir başarısından başka birşey değildir.

SSCB'nin Falklands savaşında Arjantin'i desteklemesi sınıf siyaseti değildir. Hele, bu tutumundan da cesaret alarak şövenizm şakşakçılığı yapan AKP'nin tutumu hiç sınıf tutumu değildir.

1983 seçimleri ve yeni kahraman Alfonsin

Temmuz 1982'de yığınların "Galtieri, idam mangası önüne" haykırışları altında koltuğu terkeden Galtieri'nin yerine geçici başkan olarak gelen General Reynaldo Bignone seçimlerin 1984'te yapılacağını açıklamıştı. Ancak mart 1983'te 1984'e kadar dayanamayacağını gördü ve seçimlerin 30 Ekim 1983'te yapılacağını duyurmak zorunda kaldı. Bu açıklandığında, daha önce de belirttiğimiz gibi enflasyon %450 idi. Grev yapmayan, sokağa dökülmeyen tek bir toplumsal kesim kalmamıştı.

Herkes 30 Ekim seçimlerini Peronistlerin kazanacağını tahmin ediyordu. AKP de bu ata oynadı. Peronistler seçim gününün gecesi kutlama hazırlıklarına başladılar. Peron'un ikinci karısı kutlamaları kabul etmeye hazırlanıyordu. Seçim sonuçları açıklanınca Peronistler terlediler, ancak gelen yabancı sayılmaz deyip Alfonsin'i kutladılar, demokrasinin yaşatılması için kendisine destek vaadettiler.

Oysa Alfonsin'in seçim "başarısı" hiç de beklenmiyen bir olay değildi. Bunun nedenlerini şöyle açıklayabiliriz:

Bir kere AKP uzlaşmacı olmaktan da öte sınıf işbirlikçisi bir siyaset izleyegelmişti. Bu işbirlikçiliği onun sol bir alternatif olarak görülmesini engelliyordu. "Sol"cu hareketler de küçük burjuva karakterlerinden ötürü yığınlardan uzaklaşmışlardı. Bu iki neden yığınların gözünde sol alternatifi gölgeledi.

Peronistler "mağdur" durumda olmalarına karşın, hem 1976'nın yolunu döşemişler, hem de 1976'dan sonra ardı ardına gelen cuntacılarla el altından (ancak yığınların gözünden kaçmayacak) pazarlıklara girişmişlerdi. Peronistler cunta yönetimlerine burjuva temelde bile karşı çıkmadılar. Peronistlerin etkisi altında olan sendika patronları cuntacılarla uzlaştılar. Kendi fiziksel ve mali varlıklarına dokunulmadığı sürece en yiğit işçilerin, sendika aktivistlerinin katledilmesine ses çıkarmadılar.

Bu durumda Alfonsin'in burjuva temelde yürüttüğü muhalefetin onu "sol" alternatif gibi göstermesi çok doğaldır. O, cunta yönetimlerini blok olarak suçladı. Ordunun alt kademe subaylarını okşadı. Bignone döneminde cunta yöneticileri için çıkarılan affa karşı çıktı, sorumlulardan hesap sorulacağını söyledi. Asıl önemlisi Malvinas savaşına eleştiri yönelten tek muhalif oldu. Peronistlerin cunta yöneticileriyle yaptıkları pazarlıkları deşifre etti. Ayrıca Maria Peron'un Peronist hareketi birleştirecek tek lider olduğunu, ancak onları iktidara yeniden getirecek bir konumu olmadığını saptadı.

Olayların gelişimi Alfonsin'in kazanmasının altında yatan gerçeğin yığınların demokratik istemlerine sahip çıkmak olduğunu gösteriyor. Bu istemlere sahip çıkan, bu istemler için savaşın göbeğine dalan bir komünist hareket olmayınca Alfonsin aradan sıyrıldı.

Alfonsin'in aradan sıyrılması ne Alfonsin'in ne de Arjantin tekelci burjuvazisinin kefeni yırtması anlamına gelmiyor. Bunun göstergeleri çoktan ortaya çıktı, yenileri de çıkıyor.

1984'te yaptığı bir konuşmada Alfonsin, Arjantin'de demokrasinin (burjuva egemenliği diye anlayın) 200 yıllığına garanti olduğunu söyledi. 1985 mart ayında ABD'ye yaptığı ziyarette ise şöyle diyordu: *"Latin Amerika'da umudun yanısıra korku da var. Bu korku halklarımızın tatmin edilemeyen istemlerinden dolayı var." (Time,* 1 Nisan 1985)

Alfonsin bunları söylerken ülkede enflasyon %800, dış borç 48 milyar dolar civarındaydı. Dış borç faizlerini ödemek için ihracat gelirlerinin %60'ı gerekliydi. Tarım ürünleri fiyatları dünya piyasasında %20-25 düşmüş, ülkenin bundan kaybı yılda 850 milyon dolara varmıştı.

Alfonsin'in "halkın tatmin edilemeyen istemlerinden" duyduğu korku, haklı bir korkudur. Bu korkunun nedeni kalkmayacak ve uzun erimde bu labirent Alfonsin'i de yutacaktır.

Alfonsin bu sonu uzatmak için çabalıyor. Halkın ekonomik istemlerini tatmin edemeyen Alfonsin siyasal bir takım istemleri "karşılama" yoluna girdi. Cunta yöneticilerini yargılamaya başladı. Ancak gerek *Faşizmin Çözülüşü* kitabında gerekse gazetemizde belirttildiği gibi, askeri mahkemelerde yapılan bu yargılama, halkın istemlerini tatmin etmekten uzak bir aldatmacadan başka birşey değildir.

Nitekim son sıralarda Alfonsin "gericilerin" saldırı ve komplolarını gerekçe göstererek ülkede 60 gün süreyle olağanüstü hal ilan etti. Bu olağanüstü halin ne zaman kalkacağı Alfonsin'in takdirine bağlı! Ayrıca kimlere karşı uygulanacağı da öyle. Olağanüstü hal kurallarının gerektiğinde halk hareketine karşı kullanılacağı kuşkusuzdur. İşçi sınıfı ve emekçilerin yaşam koşulları ortadayken Arjantin ekim 1985'te İsrail'le füze taşıyabilen tank yapımı konusunda anlaşma imzaladı. Anlaşmaya göre Arjantin tank gövdesi, İsrail ise 70 km menzilli füzeler üretecek. Bu ayrıntı bile Arjantin burjuvasinin "emelleri" konusunda ipucu veriyor. Arjantin burjuvazisi, Alfonsin dahil çeşitli siyasal sözcüleri eliyle kapitalizmi yaşatmak, emperyalistleşmek istiyor.

Sonuç

Uzun yıllardır Arjantin istikrarsız bir siyasal geçmiş yaşamıştır. Bu siyasal istikrarsızlık işçi sınıfının iktidarı devralması için olumlu nesnel koşullar yaratmıştır. Bu nesnel koşula ek olarak Arjantin işçi sınıfı, deney, militanlık ve nicel-nitel gelişmişlik düzeyi açısından iktidarı devralabilecek modern bir sınıftır. Bu tabloda eksik kalan komünist partisidir. Arjantin Komünist Partisi adına hiç yakışmayan, utanılacak bir tarihe sahiptir.

Arjantin'de bir yandan faşizmin sorunları çözemeyip kendisinin çözülmesi, bir yandan işçi sınıfının eksiğiyle yanlışıyla savaş geleneğine sahip bir sınıf olması, ama bir yandan da AKP'nin devrimci öncü boşluğunu dolduramaması ilginç bir durum yaratmaktadır.

Açıktır ki Arjantin zayıf halka olmaktan kurtulamamıştır ve Alfonsin de eskimektedir. AKP boşluğu dolduramadığı gibi, küçük burjuva devrimci hareketler de bir sürü saçma, işçi sınıfının gücünü yadsıyan teorilerle ortaya çıkmaktadırlar. Ancak bu durum böyle sürerse, bir yandan faşizm tehlikesinin yeniden güncelleşmesi, öte yandan Arjantin'de sınıf savaşımı kızıştıkça, küçük burjuva devrimci hareketlerden kendine "öncü" yaratması büyük bir olasılıktır. Böyle "öncü"ler türerse bu onların teorilerinin doğruluğunu değil, siyasetin boşluk tanımadığını bir kez daha kanıtlamış olacaktır.

Arjantin'den Türkiye burjuvazisinin çıkardığı derse gelince. Nazlı Ilıcak'ın çeşitli kereler açıkça değindiği, bazen ise ima ettiği gibi, Türkiye burjuvazisi Arjantin'den, gerekirse cuntacı işkencecileri harcamanın akıllı bir yol olduğu dersini çıkarmıştır. Hem de Türkiye burjuvazisi gerekirse bu gibi bir yolu kendi sol kesimine bile bırakmamaya niyetli görünüyor.

Ancak Türkiye'yle Arjantin'i ayıran önemli farklardan biri de komünist harekete ilişkindir. Arjantin Komünist Partisi'nde oportünizm meydanı boş bulmuş ve aynı zamanda iç yüzünü sergiler biçimde akıl almaz düzeylere tırmanmıştır. Oysa Türkiye'de meydan boş değildir. Tam da bu nedenle menşevikler AKP ile aynı düzeyde cunta kuyrukçuluğu yapamadılar. AKP cuntaya koopte edilmeyi talep ederken, bizim menşevikler yalnızca cunta içindeki kanatlardan söz edebildiler.

İki ülke arasında komünist hareketin taşıdığı bu farklılık, Türkiye burjuvazisinin Arjantin'den çıkardığı derslerden Arjantin gibi sonuçlar bekleyemeyeceğini de gösteriyor. Kaldı ki, önce de söylediğimiz gibi cuntacıları "yargılama", Arjantin'de bile uzun erimde yığınların demokratik istemlerini gidermeyecektir.

Arjantin'den Türkiye burjuvazisi ders çıkarıyorsa, Türkiye işçi sınıfı da, hem de ondan çok daha sağlıklı dersler çıkarıyor. Şimdiden söyleyelim, Alfonsinlere karnımız toktur.

Arjantin'de burjuva partiler

1. *Adaletçi Parti*: Peronist parti. 1945'te kuruldu.
2. *Federalist Halkçı Parti.* Muhafazakar burjuva hareketlerin 1973 seçimleri sırasında oluşturdukları bir ittifak.
3. *Peronist Montenero Hareketi.* 1977'de kuruldu. 1976 darbesi üzerine Adaletçi Parti içinde gelişen bir muhalefet tarafından kuruldu.
4. *Radikal Sivil Birlik.* 1900'lerin başında kuruldu. Şu anda iktidarda.

Sol partiler ve gerilla gurupları

1. Arjantin Komünist Partisi.
2. Hıristiyan Devrimciler.
3. Uzlaşmasız Parti.
4. Sosyalist İşçi Partisi.
5. Devrimci Silahlı Kuvvetler (FAR). 1966'da kuruldu. Che Guevara'cı Bolivya gerillalarıyla ilişkisi var. Sonra Peronizme kaydı.
6. Arjantin Kurtuluş Kuvvetleri (FAL). 1962'de kuruldu. 1969 ayaklanmalarından sonra eylemlerini hızlandırdı. Sonra eylemlerinde düşüş oldu.
7. Devrimci Halk Ordusu (ERP). Bu da 1970'te kuruldu. 1971-72'deki grevlerle paralel olarak eylemlerini arttırdı. Bu hareket de FAL'ın düşüş eğrisini yaşadı.

Arjantin'de darbeler ve cunta içi değişiklikler

1882: Juan Manuel Rosas askeri darbeyle devrildi.
1930: Sivil Radikal Hipokito Yrigoyen devrildi. Yerine General Jose Felix Uriburu geldi.
1943: Juan Domingo Peron Uriburu'yu devirip yerine geçti.
1955: Peron devrildi. Yerine General Eduardo Leonardi geldi.
1955: General Leonardi iki ay sonra General Eduardo Aramburu'ya koltuğu kaptırdı.
1962: 1958'de seçilen Arturo Frondis askeri darbeyle devrildi yerine general Jose Maria Guido geldi.
1966: 1963'te seçilen radikal Arturo İllia devrildi. General Juan Carlos Ongania başa geçti.
1970: General Ongania General Roberta Marcelo Levingston'la yer değiştirdi.
1971: Levingston Korgeneral Alejandro Lanusse'yle yer değiştirdi.
1976: Maria Peron devrildi. General Jorge Videla başa geçti.
1981: General Videla General Roberto Viola ile yer değiştirdi.
1982: General Viola General Galtieri ile yer değiştirdi.

Sosyal demokratların tutumu liberal burjuvazinin ilkesizliğini, belkemiksizliğini sergiliyor.

Kıbrıs'ta seçimler sonrası durum

Bildiğiniz gibi Kuzey Kıbrıs'taki Toplumcu Kurtuluş Partisi (TKP) sosyal demokrat bir partidir. "Kurucu Meclis'ten bir an önce kurtulup, halkın iradesini yansıtacak bir genel seçime gitmek için anayasaya evet" diyen bu parti, bir süre önce de "ülkemizin içinde bulunduğu iç ve dış koşullar nedeniyle istikrarlı bir hükümete gerek vardır" diyerek gerici Ulusal Birlik Partisi (UBP) ile bir koalisyon hükümeti kurdu.

Buraya nasıl gelindiğine ve kendisini sol diye adlandıran TKP'nin seçim sonrası tutumuna kısaca değinmek istiyorum.

Genel seçimlere katılım %88,43 olarak saptanmıştı. UBP geçerli oyların %36,75'ini alarak 24, Cumhuriyetçi Türk Partisi (CTP) %21,33'ünü alarak 12, TKP %15,91'ini alarak 10 milletvekili ve Yeni Doğuş Partisi (YDP) %8,74'ünü alarak 4 milletvekili çıkardılar. Geriye kalan üç parti, Demokratik Halk Partisi, Toplumsal Atılım Partisi ve Sosyal Demokrat Parti %8'lik barajı tutturamayıp hiç milletvekili çıkaramadılar.

Partilerin seçim ortamını ve seçimleri değerlendirişleri değişik oldu. Örneğin DHP "seçimlere müdahale yapıldığını", "Kıbrıs'ta halkın serbestçe oy kullanamayacak hale getirildiğini" iddia etti. TAP ise basın bildirisinde "baskı, terör, kaynağı belirsiz para ve ayrılıkçılığın seçimlere damgasını vuran olgular olduğunu ve UBP'nin halkın büyük bir bölümünü baskı, tehdit ve vaatlerle sindirmeyi başardığını" açıkladı. Bildirinin sonunda ise şöyle diyor: "Özellikle Magosa bölgesi köylerinde tam bir terör estirilmiş, köy girişlerine barikat kurulmuş, giriş ve çıkış önlenmiştir." TKP'nin değerlendirmesi ise, "seçim kampanyası paranın hegemonyası altında geçti" şeklinde olmuştur. UBP ve CTP'nin görüşleri ise seçimlerin iyi gittiği yönündeydi.

Seçimlerden hemen sonra, 26 Haziran'da Türkiye finans-kapitalinin akıl hocalarından Mümtaz Soysal, Kıbrıslılara şöyle öğütler yağdırıyordu:

"Kuzey Kıbrıs'taki sistem, parlamenter bir sistem olduğuna göre, UBP'nin hükümeti kurabilmek için öbür partilerden biriyle koalisyona gitmesi kaçınılmazlaşmıştır. İlk bakışta koalisyon ortağı olarak çok kişinin aklına hemen gelebilecek parti, yine son haberlere göre 4 milletvekili çıkardığı anlaşılan Yeni Doğuş Partisi'dir.

"Ancak unutmamak gerekir ki, YDP daha çok Türkiye'den gelme nüfusu temsil eden ve Kuzey Kıbrıs'ın bütününde değil, daha çok Gazi Magosa çevresinde varlık gösteren bir partidir. Onu hükümet ortağı yapmak, adanın hassas sorununu yeniden gündeme getirmek olur.

"O hassas sorun, Türkiye ile Türkiye'nin adadaki varlığıyla ilişkiler sorunudur. YDP'nin hükümete girmesi, Kıbrıs'ın içişlerine, Ankara'dan ve dolayısıyla Lefkoşa'daki büyükelçilikten çeşitli etkilerin, hatta baskıların geldiğini söyleyenlerin ekmeğine yağ sürecektir. Hiç kuşkusuz Kuzey Kıbrıs gerçeklerin zoruyla, Türkiye ile özel bir yakınlık ilişkisi içindedir. Ama bu yakınlığın adadaki Türkiyeli nüfusu temsil eden bir parti ortaklığıyla hükümet kurmaya kadar götürülmesi ne ölçüde akıllıca bir çözüm olabilir?

"Bunun yerine, daha akıllıca çözüm UBP ile TKP arasında kurulabilecek bir koalisyonda yatıyor."

Görüldüğü gibi Mümtaz Soysal hem öğütler veriyor, hem de bu "sorun"ların ortaya dökülmesinden endişe ediyor. Onun bu öğütleri TKP'nin aklına yatmış olacak ki, 27 Haziran'da TKP hükümete katılmaya kararlı olduğunu açıkladı. Daha ortalıkta hükümet kurma çalışmaları bile yokken TKP'nin hemen seçimler sonrası böyle davranması ne denli "emekçiden yana" olduğunu sergiliyor.

Dahası var, TKP bu çağrısına pek erken yanıt bulamayınca başka formüller aramaya koyuldu. Bakın 29 Haziran'da ne diyorlar: "UBP-YDP koalisyonu, ya da UBP-TKP koalisyonu demek kolaydır. Arpa ile atı döğüştürmek marifet değildir. Önemli olan Türkiyeli olmakla birlikte köylülerin, işçilerin, çobanların, esnafın oluşturduğu sermayeyle sömürülmekten başka hiçbir ilişkisi olmayan Yeni Doğuş Partisi'nin kendi tabanına en yakın olan insanların partisiyle TKP-CTP ile koalisyon kurmasıdır. Biz tabanı aynı olan TKP-CTP-YDP ortaklığında daha güçlü bir KKTC görmekteyiz." Pes doğrusu!

Öyle görülüyor ki CTP'nin seçimlerden epey önce TKP'yi "ihanetle, gerçek muhalefet olmamakla, Denktaş'a karşı aday çıkarmayacak olmakla ve hatta seçim sonrasında hükümet hakkında anlaşmış olmakla" suçlaması yerindeydi.

Kuşkusuz TKP'nin kaypak tutumu ve dahası anayasaya evet demesi binlerce oy kaybederek ana muhalefet partisi konumundan epey gerilere düşmesini getirmiştir. Geç de olsa onlar da bunun farkına vardılar ama hâlâ yanlışta direnme çabaları vardır. Genel seçimlerden önce ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden hemen sonra şımarıkça "anayasaya evet oyu vermekle bir miktar 'puan' kaybettik ama demokrasinin tekrar doğup yaşamasına en büyük katkıyı yaptık" diyorlar.

Yazıyı bitirmeden önce önemli bir konuya daha değinmek istiyorum. O da UBP Genel Başkanı'nın hükümet kurma girişimleri hakkında 1 Temmuz'da gazetecilere verdiği yanıtlardır. Gazetecinin biri şöyle soruyor: "Koalisyon olasılığı olan TKP-CTP ve YDP var. Bunlardan hangisi ile koalisyon kurulması güçlü olasılık?" Eroğlu'nun cevabı şöyle: "Olası olmayan UBP-CTP koalisyonudur. Bunun dışında her iki partiyle de koalisyon yapmamız olasıdır." Soru: "Bir azınlık hükümeti kurmanız olası mıdır?" Eroğlu'nun yanıtına bakın: "Azınlık hükümetinin kurulması için dıştan destek gerekir. Güvenoyu lazımdır. Bu 26 oy demektir. Dıştan destek bulursak ve dıştan destekleneceğimize emin olabilirsek, muhakkak ki UBP için iyi bir şekildir." Eroğlu çok açık konuşuyor. "Dıştan destek"ten ne anladığını yine hiç çekinmeden başka bir soruya yanıt olarak açıklıyor. Soru şu: "Şimdiye kadar yaptığınız temaslar oldu mu?" Eroğlu'nun yanıtı ise çok açık: "Bugüne kadar herhangi bir temasta bulunmadık. Sadece sayın büyükelçiye nezaket ziyaretinde bulunduk." Bravo doğrusu, bundan daha fazla açıklık can sağlığı!

M. Haznedar

Burjuvazinin rejimi yamama çabaları işe yaramıyor.

Ç lişkiler gittikce kız şıyor

Yüzlerce ana E-5 yolunu saatlerce trafiğe kapattı. Halk istemlerini artık yığın eylemleriyle yükseltiyor.

Türkiye'de ara dönemin tüm çelişkili gelişmeleri giderek artıyor. Sağda yeni uzlaşma çabaları, sosyal demokrat solda iki "iddialı" partinin çevresinde dönen burjuva siyasal hareketlilik hızlanıyor. Ama hareketlilik yalnızca burjuvazi ile sınırlı değil. Yığınların da hem legal olanakları kullanma örnekleri, hem de ani çıkışları gazetelerde yansıyor. Avcılar Saatçıbayırı'nda yüzlerce ana E-5'i saatlerce trafiğe kapatıyor. Üst geçit yapılmasını istiyorlar. İstemlerini de dilekçeyle değil, aktif yığın eylemiyle yükseltiyorlar.

Burjuvazi, zincire vurup zindana kapattığı siyasi tutuklulardan ölesiye korkuyor. 939 sanıklı Artvin Dev-Yol davasının karar celsesinde, çevresi mayınla döşeli spor salonunda "Savaş hali hükümleri" uyguluyor.

İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut şöyle diyor: "Bir kısım illerde %400'e varan personel artışı sağlanmıştır. Siirt, Mardin, Hakkari, Van ve Şanlıurfa illerinde ve Siverek ilçesinde çevik kuvvet kurulmuştur. Emniyet teşkilatı bulunmayan 11 ilçede emniyet teşkilatı kurulmuş, ayrıca araç-gereç, silahla da takviye edilmiştir." (*Cumhuriyet*, 11 Kasım 1985)

Ama tüm bu silahlı, tüfekli yeni hazırlıklar yükselen demokrasi savaşını engelleyebilecek güçte gözükmüyor. Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği (HFÖD), SHP milletvekillerinin YÖK yasasında değişiklik yapılarak "öğrencilerin rektörden izin almadan öğrenci derneği kurabilmeleri"ni öngören yasa önerisini desteklediğini, ancak eksik bulduğunu açıkladı. HFÖD'nin yayınladığı bildiride, öğrencilerin öğrenci derneği ve kamu yararına çalışan dernekler dışındaki derneklere de rektörlüklerden izin almadan üye olabilmeleri savunuldu: "Kanımızca üniversite öğrencileri, her türlü derneği kurabilmeli ve kurulu derneklere serbestçe üye olabilmelidir."

Öte yandan Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencileri de, öğrenci derneği kurmak amacıyla rektörlüğe başvurdular. Görüldüğü gibi tek tek bütün fakülteler ve bölümlerde dernek kurma faaliyeti hızla sürerken, bir yandan da dernek kurmak için gereken legal sınırlamalara karşı mücadele sürdürülüyor.

ODTÜ Öğrenci Derneği kurucuları, siyasi polisçe gözaltına alınıyor, 24 saat sonra serbest bırakılıyor.

Gazeteler, 12 Eylül'den sonra 1866 öğretmenin siyasal görüşleri nedeniyle işine son verildiğini yazıyor. Türk Tabipler Birliği Genel Yönetmeni Uğur Cilasun, siyasal düşünceleri nedeniyle yaklaşık 70 hekime görev verilmediğini açıklıyor.

Öte yandan 1402'ye dayanarak işine son verilen iki iş müfettişinin açtığı davada yürütmeyi durdurma kararı çıkıyor, iş müfettişleri görevlerine dönüyor.

Güvenlik soruşturması uygulaması da deliniyor. Antalya İdare Mahkemesi güvenlik soruşturmasının sonuçları nedeniyle işe alınmayan bir kişinin işine dönmesine karar veriliyor.

Öte yandan varolanlarla yetinmeyen burjuvazi, Bursa'da yeni bir E-tipi cezaevi açıyor.

Ara dönem böyle çelişkili bir biçimde ilerliyor. Demokrasi için devrim kavgasının yaratacağı sel, ona karşı konulmak istenen tüm engelleri un ufak edecektir.

Ayşe Serin

Somut gerçekler karşısında yalana başvurmak da çözüm olamayınca, burjuvazi işi bir başka yolda döktü:

Yüzsüzlük

Burjuvazi enflasyonu yenemedi. Sonuç ortada. Her ay dört kişilik ailenin mutfak masrafı 1000TL-2000TL civarında artıyor. DİE'nin açıkladığı aylık toptan eşya ve tüketici fiyatlar endeksi (bak Tablo I) burjuvazinin çaresizliğini sergiliyor.

Aylar	Toptan eşya endeksi	Tüketici fiyatları endeksi
Ocak	4.8	5.6
Şubat	4.7	3.3
Mart	5.3	4.8
Nisan	2.3	0.8
Mayıs	2.2	2.4
Haziran	-1.3	-0.8
Temmuz	0.5	1.4
Ağustos	1.8	2.6
Eylül	2.7	4.7
Ekim	5.0	6.3

Kaynak: DİE Kasım bülteni, aktaran *Cumhuriyet*, 13 Kasım 1985

Bu tabloda 1985 yılı içinde, hem toptan eşya fiyatlarında, hem perakende fiyatlarda gözüken fiyat hareketleri sergileniyor. Yılın haziran dışında bütün ayları boyunca fiyatlar önemli artışlar göstermiş. Haziran ayındaki istisnai durum ise, çok büyük ölçüde ihraç edilemeyip tarlada çürümeye terkedilen sebze ve meyvalardan kaynaklanıyor. Kendileri açısından bir aylık bile olsa enflasyonu birazcık dizginleyebilmek, aslında diğer yönde "ihracat atılımının" başarısızlığı sayesinde gerçekleşebiliyor.

Özal hükümeti 1985 yılı için yıllık yüzde 25 enflasyon hedeflerken, DİE'nin açıkladığı rakam yüzde 43,5. Şimdi buna kulp bulmaya kalkıyorlar. Hesabın yanlışlığını ileri sürmek onlar için pek akıl kârı birşey olmaz. Adı üstünde *Devlet İstatistik Enstitüsü* bunu açıklıyor. İşin ucunda devlet kurumlarına güvensizlik duyulmasına yol açma tehlikesi var. DİE'nin hesabı yanlış diyemeyince düşmeyen, düşürülemeyen enflasyonun sorumlusu olarak önce DÇM'ler gösterildi. Böylece suç yalnızca Demirel'e yıkılmak istendi. Ancak Özal'ın Demirel hükümeti sırasında ekonomik işlerden sorumlu olduğu "hatırlanınca", sonradan suçlu aramaktan vazgeçildi. Bunun yerine sermaye sınıfının emekçi halka karşı uyguladığı her zamanki "pişkinlik" siyasetine başvuruldu.

Özal, Paris'te "İslam ve Batı'nın yeni düzene katkısı" seminerinde büyük bir pişkinlikle şöyle dedi: "24 Ocak kararlarından sonra uygulanmasına başlanan programdan kısa sürede olumlu sonuç alındı. Dolu dizgin giden enflasyonu kontrol altına aldık."

Burjuvazi gücüne güvenerek çıplak gerçekleri böylesine yüzsüzce görmezlikten geliyor. Ancak herkesin gerçek gücü kavga meydanında görülecektir. İşçi sınıfımız bu sahte güç gösterilerini kavga meydanında boşa çıkaracaktır.

Seniha Duru

"Yeterli sayıda insan, yeterince güçle isterse yapılmayacak hiçbir şey yoktur."

Haydi 10. Özveri Taarruzu'na!

Özveri taarruzları, tüm örgütümüz ve kişi kişi her militan için yoğun bir sınav dönemi oluyor. Özveri taarruzu döneminde bütün militanlar ikinci işlere girerek, yayın satarak, fabrikaları, işçi evlerini, mahalleleri dolaşarak bağış topluyorlar. 10 hafta boyunca düzenli bir biçimde örgüte mali katkıda bulunmayı taahhüt ediyorlar.

Bu her militan açısından kişisel özverisini, örgüte bağlılığını, devrime inançlılığını sınadığı, burjuva alışkanlıklardan sıyrıldığı bir dönem oluyor. Böyle yoğunlaşmış bir dönemden geçen militan kavgada pişiyor, bilincini pekiştiriyor.

Tek tek militanlar için geçerli olan bu gerçekler örgütün bütünü için de geçerlidir. Bu dönemde örgüt arınır, silkelenir, örgütün yığın bağlarının güçlülüğü, enerjisini yoğunlaştırabilme yetisi sınanır.

Devrim yapmaya soyunmuş bir komünist partisinin parasal kaynaklara gereksinimi vardır. Bu parasal kaynakların en başında "işçi kuruşları", militanlarının özverileri gelir. Böyle kaynakları olmayan bir parti, en güzel şeyleri söylese de, hiçbir şey yapamaz.

Günümüz koşullarında, dünya komünist hareketinin, dünya devriminin bağımsız çıkarlarını savunamaz durumu parasal kaynakları bir başka açıdan da önemli kılıyor. Bizim gibi bir komünist partisinin devriminin bağımsız çizgisini titizlikle koruyabilmesi için *bağımsız* parasal kaynakları olmalıdır. Devrimi ipotek altına almaya çalışan sözde "enternasyonalist" yardımlar, bugün olsa olsa devrimi boğmaya yarar.

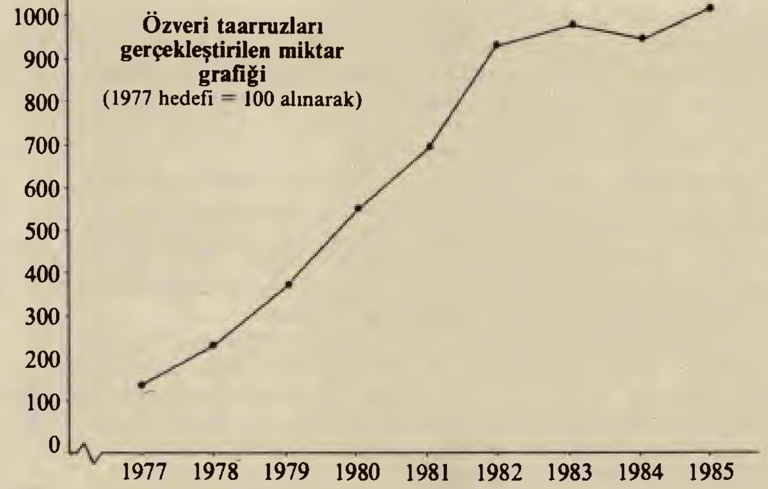
TKP-*İşçinin Sesi*'nin, üye ve sempatizanlarının özverisi, örgüte bağlılığı, devrime inanmışlığı, yığınların partiye güveninden başka bir parasal kaynağı yoktur. Partinin asıl güç kaynağı burada yatmaktadır ve bu bizi Türkiye solundaki pekçok örgütten farklı yapan temel noktalardan biri olmaktadır.

Bu dediklerimiz bütün taarruzlar için geçerlidir. Ancak 9. Özveri Taarruzu'nun öncekilerden bir farkı vardır:

Türkiye Komünist Partisi—*İşçinin Sesi* 5(1). Kongresi'ni yapmış, örgütünü kavgaya hazırlamış, devrimin başını çekmeye talip olmuş, kavgaya atılmıştır. 9. Özveri Taarruzu, daha geniş, kapsamlı ve yüksek bir siyasal içeriğe kavuştu. Ve bu, 9. Özveri Taarruzu'nun sonuçlarında da yansıdı.

Taarruzun kısa dökümü

9. Özveri Taarruzu üstün başarıyla tamamlanmalıdır demiştik. Gerçekten de öyle oldu. 9. Taarruz her açıdan üstün başarılı bir taarruz oldu. Türkiye'de de üstün başarıyla tamamlandı. Ancak biz her zamanki gibi Türkiye'yi dışarıda bırakarak verilere bakacağız.

9. Özveri Taarruzu'na taahhüt yaparak ya da yapmadan düzenli bir biçimde katılan yoldaşların sayısı geçen yıla oranla %26 arttı. Bu, örgütün geçen yıl geçirdiği arınmadan sonra, ne denli hızla geliştiğinin en başta gelen kanıtıdır.

Taarruza katılan yoldaşların %84'ü taahhütte bulunarak katıldılar ve 2 kişi dışında hepsi hedeflerini gerçekleştirdi, hatta ortalama %18 aştı.

Taarruza bağış vererek katılan sayısı ise geçen yıla oranla %29 arttı. Çevre ve sempatizanlardan gelen bu katkılar geçen yıl %500 artarak çok yüksek bir düzeye çıkmıştı. Bu yıl %29 daha artması, artıştaki yavaşlıktan değil, artan sayının büyüklüğünden kaynaklanmaktadır.

9. Özveri Taarruzu'nun genel hedefi, 1977'de yapılan 1. Yaz Taarruzu hedefinin 10 katı kadardı. Şu ana kadar bu hedef gerçekleştirildi ve %1 aşıldı. Taarruza çeşitli nedenlerle daha geç başlayan örgütlerden katkılar geldikçe kuşkusuz bu rakam daha da artacaktır. Bu dökümde verdiklerimiz taarruza geç başlayan üç örgütümüzün sonuçlarını içermiyor.

Tablo I, geçen yıllarla karşılaştırmalı olarak hedeflerdeki büyümeyi ve hedefleri gerçekleştirme oranlarını veriyor. Tablo II ise gerçekleştirilen miktarların bir önceki yıldan yüzde kaç fazla olduğunu gösteriyor. Her iki tablo da sürekli yükselen bir grafik çiziyor. 1984'te parti yıkıcılarının örgüte verdiği parasal zararlar hariç başarı grafiği sürekli yükseliyor.

Tablolardaki artışlarda son üç yılda bir yavaşlama gözüküyor. Ancak bu da bir başarısızlık değil, daha önce belirttiğimiz gibi, parasal miktarların çok yükselmiş olmasının sonucudur. Örneklersek, hemen köşebaşında ayaküstü, yumurta alıp satarak 10 dakikada 10 lirayı 20 lira yapmak, yani %100 kâr etmek kolaydır. Ama 10 milyar lirayı 20 milyar yapmaya çalıştık mı bunun zorluğunu görürüz.

Tablo III'te taarruza katılan örgütlerin yaptıkları katkıların genel toplam içindeki yeri verilmiştir. Hemen her örgütün yaptığı mutlak katkı bir önceki yıla göre artmıştır. Ancak bazı örgütler üstün başarı göstererek hedeflerinin çok üzerlerine çıkınca, bu tablodan da görüleceği gibi öteki örgütlerin genel toplam içindeki oranlarını aşağıya itmiştir.

Tablo IV örgütlerin kendi hedeflerini gerçekleştirme oranlarını göstermektedir. Bu tablodan da anlaşılacağı gibi bütün örgütler hedeflerini başarıyla gerçekleştirmişlerdir.

Özveri taarruzlarının gelenekselleşmiş motiflerinden birisi de yoldaşça yarışma ve yardımlaşmadır. Bu yıl da kollektifler ve militanlar en çok katkıyı yapmak için yarıştılar. Bu yarışma içinde standartlar o kadar yükseldi ki, onur listesi en başarılı olan yoldaşların tümünü kapsamıyor. Onur listesinde 10 yer olduğu için en çok katkı yapan 10 yoldaş ya da kollektif onur listesine girdi. Standartların bu denli yükselmiş olduğunu gözönüne almazsak, bu listeye girecek yoldaş sayısı çok daha fazladır.

9. Özveri Taarruzu'nun onur listesi şöyledir:

9. Özveri Taarruzu onur listesi

1. İyi Haberler Kollektifi
2. İTİB Kollektifi
3. Gümüşler Kollektifi
4. Dinamikler Kollektifi
5. Kayalar Kollektifi
6. Hollanda'dan bir yoldaş
7. İngiltere'den bir yoldaş
8. İngiltere'den bir yoldaş
9. İngiltere'den bir yoldaş
10. İngiltere'den bir yoldaş

9. Özveri Taarruzu partimizin doğru çizgisinin, militanlığının, militanların yüksek özverisinin yeni bir kanıtı oldu. Bu yüksek özveri düzeyi örgütümüzde artık olağanlaştı. Taarruzlar su içer gibi geçmeye başladı. Gerçekleştirilen hedefler şu doğruyu bir kez daha kanıtladı: Belirli sayıda ama sonuna kadar kararlı, inançlı komünistin yapamayacağı şey yoktur.

Haydi 10. Özveri Taarruzu'na!

Ali Kemal

TABLO I
Özveri taarruzları — genel döküm

(1) Yıl	(2) Hedef 1977=100	(3) Gerçekleşenler (2)de verilen hedeflere göre	(4) Her yılki hedefi aşma %	(5) Gerçekleşenler 1977 gerçekleşen =100
1977	100	136.8	36.8	100
1978	200	225.0	12.5	164
1979	300	374.0	25.0	273
1980	400	544.0	37.0	405
1981	500	695.0	39.0	517
1982	750	941.0	25.5	688
1983	900	975.0	8.3	713
1984	1000	953.0	-4.7	697
1985	1000	1001.0	1.0	732

TABLO II
Toplanan miktarın bir önceki yıldan % kaç fazla olduğu

	%
1977	-
1978	64.5
1979	66.2
1980	45.5
1981	27.8
1982	35.4
1983	3.6
1984	-2.1
1985	5.0

TABLO III
Özveri taarruzlarına örgütlerin katkı oranları (yüzde olarak)

Örgütler	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
İngiltere	100	100	100	95.0	69.2	57.0	58.0	79.5	83.2
Almanya	-	-	-	0.9	29.8	36.4	26.3	8,7	5.8
Fransa	-	-	-	-	0.5	3.1	4.0	4.3	5.3
Norveç	-	-	-	-	-	2.8	3.1	2.3	?
İsviçre	-	-	-	-	-	0.4	1.1	1.2	?
Hollanda	-	-	-	-	-	-	4.9	3.9	5.7
Avusturalya	-	-	-	-	-	-	-	1.1	?

TABLO IV
Örgütlerin kendi hedeflerini gerçekleştirme oranları

İngiltere	%118
Almanya	%105
Fransa	%100
Hollanda	%120
Avusturalya	Henüz belli değil
Norveç	
İsviçre	

Dünya devrimi hedefini geri çekip zirvelerin önemini abartmak sanki sorunlar çözümsüzmüş havası yaratıyor.

SSCB-ABD zirvesinin ardından

19 Kasım Salı günü İsviçre'nin Cenevre kentinde ABD Başkanı Reagan'la SBKP MK Genel Sekreteri Mihail Gorbaçof yoldaşı biraraya getiren zirve toplantısı, ardında birçok yorum bırakarak sona erdi. *İşçinin Sesi*'nin 293. sayısında şöyle demiştik: "Bu zirveden fazla birşey beklenemez. Bu zirvenin herhangi bir temel sorunu çözmek gibi bir amacı da yok." Bu, zirvenin sonuçlarıyla doğrulandı.

19 Kasım zirvesi 6 yıllık bir aradan sonra ilk SSCB-ABD zirvesiydi. Bu zirvenin bir özelliği, somut bir zemin temelinde toplanmış olmasıydı. Eskiden, zirve toplantılarından önce, bir takım antlaşmalar, heyetler ve dışişleri bakanları düzeyinde bağlanır, zirve toplantıları ise imza töreni işlevi görürdü. Bu kez süreç tersinden işledi. Zirve öncesinde herhangi bir anlaşma zemini bile yoktu. Zirve toplantısında Gorbaçof yoldaşla Reagan'ın imzaladıkları ortak bildiri, her ikisinin "ocakbaşı sohbetleri"nin bir ürünü görünümünü taşıyordu. Ortak bildirinin havası, Gorbaçof yoldaşın 1986'da ABD'yi, Reagan'ın 1987'de SSCB'yi ziryaret edeceğinin açıklığa kavuşması, görüşmelerde kararlaştırılan noktalar oldu.

İşin özüne bakıldığında, dünya çapında sosyalizmle emperyalist kapitalizm arasındaki "rekabet"in mantığında hiçbir değişikliğin olmadığı açıkça görülebiliyor.

Zirve öncesi ve sonrası

Zirve öncesinde her iki tarafın üzerinde ısrarla durduğu bir takım "temel" noktalar vardı. Öne çıkan tartışma noktalarını sıralayalım.

SSCB açısından Yıldız Savaşları projesinin durdurulması, nükleer silahlarda %50 indirim, 1979 Anti-Balistik Silahlar (ABM) antlaşmasının uzatılması gibi noktalar ön plandaydı. ABD açısından ise Yıldız Savaşları projesinin sürdürülmesi, SSCB'nin "yıkıcı" faaliyetleri, SSCB'de insan hakları gibi noktalar ağırlıktaydı. Zirve boyunca bu sorunların nasıl tartışıldığı *tahminler ötesinde* bilinmiyor. Bilinen tek şey, bu noktalarda herhangi bir çözüme varılmadığıdır. Buna karşın ilişkilerin geliştirilmesi yolunda iyimser bir have estirildi.

İki günlük zirve boyunca çeşitli taraflar çeşitli beklentiler ve endişeler içinde oldular. Avrupa burjuvazisi, emperyalist-kapitalist sistem içinde sarsılmış olan hegemonyasını yeniden oluşturma çabası içindeki ABD'nin kendisini ekerek bir takım pazarlıklara girip girmeyeceğinin kaygısını yaşadı. Bu kaygı çeşitli Avrupa yayın organlarında en açık biçimiyle yansıtıldı. Görüşmelerin baş başa ve tutanaksız olması Avrupa burjuvazisi için hissedilir bir tedirginlik kaynağı oldu. Günlük gazeteler ve haftalık dergiler bu tedirginliği yansıtmadan edemediler.

Avrupa sosyal demokrasisi öteki burjuva siyasal hareketlerden daha keskin bir anti-komünist tavır koydu. SSCB'nin Avrupa sosyal demokrasisine dayanarak ya da kendi deyimleriyle "işbirliğine girerek" dünya barışını güçlendirmek doğrultusunda fazla hesap yapmaması gerektiğini nazikçe bile değil, kabaca açığa vurdu. Reagan'ın Brüksel'de emperyalist müttefiklerine kendilerini ekerek birşey kotarmadığını açıklamasından sonra Avrupa burjuvazisinin rahatlaması da sosyal demokrasi saflarında öteki kesimlerdekinden daha taşkın bir sevinçle yansıdı.

Ortadoğu ülkeleri ve Türkiye'de de kaygılar vardır. Büyüklerin "anlaşmasından" duyulan kaygı buralarda daha büyüktü. Bu bölgede en rahat davranan İsrail oldu. ABD'nin kendisine zarar getirecek bir tutum içine girmeyeceğine güveniyordu. Türkiye burjuvazisinin eski dışişleri bakan Çağlayangil ise "bunlar anlaşırsa bizim halimiz ne olur, bakarsın günün birinde bizim hakkımızda da anlaşırlar" yollu açıklamalarda bulundu. FKÖ, "zirveden ne çıkarsa çıksın Filistin halkının zararına olacaktır" dedi ve Bağdat'ta zirve sırasında olması kararlaştırılan toplantıyı zirve sonuçlarını daha iyi değerlendirmek için bir iki gün erteledi. SSCB Ortadoğu ülkelerine güven vermek için yoğun çaba harcadı. Zirveden bir hafta öncesinden itibaren Ortadoğu'ya yönelik yoğun bir kampanya başlattı. Sovyetler Birliği'nin "Arap dostları"yla dayanışmasının sürdüğünü her fırsatta vurguladı.

Zirveden çıkacak sonuçlarla yakından ilgili Afganistan, Nikaragua gibi ülkeler de heyecanlı bir bekleyiş geçirdiler. Sovyetler Birliği'nin bu ülkelerle dayanışmasında radikal değişikliklerin olma olasılığı azdır. Ancak ABD'nin küstahlaşacağının ve karşı-devrimcilere daha açık ve daha yoğun bir destekleme kampanyasına başladığının açık göstergeleri vardır. Bu nedenle Afganistan, Nikaragua gibi ülkeler heyecanlı bekleyişlerinde haklıdırlar.

Eskiden Nikaragua yönetimini destekliyor görünen Avrupa sosyal demokrasisi şimdi Nikaragua'daki burjuva kalıntıları canlandırmaya, onları alternatif olma yolunda cesaretlendirmeye başladı. Dünya barışını korumada önemli bir müttefik gözüyle bakılan sosyal demokrasinin bu tutum değişikliği kendi içinde önemli olduğu gibi, Sovyetler Birliği'nin bu eğilime karşı tutum almada elini kolunu bağlayan yaklaşımının getireceği sınırlamalar da önemlidir.

Zirvenin çok bilinmeyenli denklemleri karşısında, çeşitli kesimlerin içine girdiği çeşitli kaygıların "anlamı" zamanla daha iyi açığa çıkacaktır. Şimdi zirve öncesinde çokça tartışılan, bundan sonra da tartışılacağa benzeyen "Yıldız Savaşları" konusunda bir iki şey söyleyelim.

Yıldız Savaşları

Yıldız Savaşları veya Stratejik Savunma Girişimi (SDI)diye sözü edilen proje, II. Dünya Savaşı sonrasında, özellikle de soğuk savaş sonrasında ortaya çıktı. Çekirdek fiziğinde yapılan araştırmalar bilimsel olarak bir uzay silahlanmasının olanaklı olduğunu ortaya koymuştu. Soğuk savaşın bitiminden 1977 yılına kadar bu alanda yapılan araştırmalar ve varılan sonuçlar Sovyetler'le ABD arasında değiş-tokuş ediliyordu. 1977 yılından sonra bu değiş-tokuşa son verildi. Bunun nedeni araştırmaların uzayın silahlandırılmasına yol açacak bir düzeye varmış olması ve bu aşamadan sonra işin içine siyasal-askersel kaygıların girmesiydi.

Ancak emperyalist ABD'nin bu alandaki bulguları dev bir silahlanma yatırımına doğru kaydırmasının önünde engeller Sovyetler Birliği'yle kıyaslanmayacak kadar azdı. Sovyetler bu alandaki harcamalar yerine daha değişik yatırım alanlarına öncelik tanıyordu. Bu hem sosyalizmin karakteriyle, hem de Sovyetler Birliği ekonomisinin mevcut durumuyla denk düşüyordu.

Uzayın silahlandırılması bugün emperyalizm açısından pratik bir sorun haline gelmiştir. Sovyetler Birliği açısından ise pratik bir sorun haline gelmek zorunda kalmıştır. Gorbaçof yoldaşın bu sorunla ilgili söyledikleri bu sonucu başka sözlerle özetliyor:

> "Tehdide karşı koyacak olanaklarımızın olmadığını düşünmek yanlıştır. *Önemli olanaklarımız vardır.* Aptal değiliz. *Etkili, daha ekonomik ve daha hızlı bir yanıt vereceğiz.* Ancak amacımız bu noktaya gelmek değildir, çünkü biz sorunun çözülmesini istiyoruz." (*Le Monde*, 23 Kasım 1985)(abç)

Ne var ki bu açıdan bakıldığında Yıldız Savaşları projesi dahil, tüm nükleer ve konvansiyonel silahlanma sorunlarının çözümü emperyalizmin yenilmesine bağlıdır. Görüşmeler, pazarlıklar, emperyalizmi sergilemek, ona bazı geri adımlar attırmak, emperyalizme karşı savaşan güçlere daha elverişli koşullar ve zaman kazandırmak vb. için yararlıdır. Sovyetler Birliği bunun ötesinde beklentiler içindeyse yaptıkları, Sovyet yoldaşlarımızın son zamanlarda bolca kullandıkları bir deyimle, "etkin kaynak kullanımına" pek uymamaktadır.

Zirve ve dış politika

Zirve konusunu sınıf savaşının platformu içinde değerlendirmek gerekiyor. Bu açıdan bakıldığında, dünya devrimci merkezi Sovyetler Birliği'nin dünya devrim sürecine etkisi en fazla hissedilen konumlarından birisi olan dış siyaset konusu kaçınılmaz olarak karşımıza çıkıyor. Bu konuda SBKP'nin 27. Kongresi'ne sunulacak yeni program taslağından konuyla ilgili iki alıntı yapmak istiyoruz.

Yeni program taslağının "SBKP' nin uluslararası alanda barışın ve toplumsal ilerlemenin ilerletilmesideki görevleri" başlıklı üçüncü bölümünün yine üçüncü alt bölümünde şöyle deniyor:

> "Parti kapsamlı ve güvenilir bir güvenlik sisteminin oluşmasında uluslararası detant sürecinin gelişmesini doğal ve esaslı bir aşama olarak değerlendirmektedir. İşbirliğinin mevcut deneyleri bu ümidin geçerliliğini kanıtlamaktadır. *SBKP ulusal çıkarların ve devlet çıkarlarının insanlığın ortak çıkarlarıyla optimal kombinasyonunu olanaklı kılacak uluslararası mekanizma ve kurumların oluşturulmasından yanadır.* Parti barışın güçlendirilmesi ve uluslararası işbirliğinin ilerletilmesinde BM'nin rolünün ilerletilmesinden yanadır." (*Soviet News*, 30 Ekim 1985) (abç)

Aynı bölümün dördüncü alt bölümünde ise şunlar yazılı:

> "*SBKP, sosyalist, sosyal demokrat ve işçi partileriyle olan bağlarını geliştirme politikasını sürdürecektir.* Bu partilerle işbirliği, herşeyden önce, nükleer savaşın önlenmesine yönelik çabalarda önemli bir işleve sahip olabilir. *İşçi hareketinin değişik eğilimleri arasındaki farklılıklar ne denli derin olursa olsun, verimli ve sistematik görüş değiş-tokuşunu, savaş tehlikesine karşı, uluslararası durumun geliştirilmesine, sömürgecilik kalıntılarının tasfiye edilmesine, çalışan insanların hak ve çıkarlarının savunulmasına yönelik birleşik ve paralel eylemleri engelleyemez.*" (*agy*) (abç).

Burada yazılanlarla ilgili olarak söylenecekleri mümkün olduğu kadar kısa söylemeye çalışacağız.

Birincisi, emperyalizm varolduğu sürece *"ulusal çıkarların ve devlet çıkarlarının insanlığın ortak çıkarlarıyla optimal kombinasyonu"* uluslararası kurumlarda ya da mekanizmalarda değil ancak dünya devriminde bulunabilir. ABD'nin devlet çıkarlarıyla insanlığın ortak çıkarları arasında "optimal kombinasyona" dahil edilebilecek ne gibi bir ortak payda görülebilir.

İkincisi, sosyal demokrasi *"işçi hareketinin değişik bir eğilimi"* değildir. Burjuvazinin değişik bir eğilimidir. Sosyal demokrasinin sayılan hedefler doğrultusunda tavır almadığı da bir gerçektir. Sosyal demokrasi "savaş tehlikesine" karşı değildir. Sosyal demokrasi *"sömürgeciliğin tasfiyesine"* karşı değildir. Fransız Sosyalist Partisi'nin Yeni Kaledonya'da yaptıkları herkesin gözü önündedir. Son olarak sosyal demokrasi *"çalışan insanların hak ve çıkarlarını"* da savunamaz.

Komünistler sosyal demoklarla görüşmeler vb. yapsınlar ama bu görüşmelerden fazla verim beklenirse, yığınlara yanlış bilinç verilmiş, dolayısıyla görüşmelerden asıl verimi sosyal demokrasi elde etmiş olur.

Bu noktalar açıkken, böyle bir temel üzerinde oluşturulacak dış siyaset dalgalanmalardan, tutarsızlık ve çelişkilerden kurtulamaz.

Sonuç

Zirvenin ardından çıkarılabilecek bazı sonuçlar vardır.

Birinci sonuç şu: Dış siyaset açık olmalıdır. Açık diplomasi için yollar zorlanmalıdır. Sosyalizmin prestiji, insanlığın temel çıkarlarıyla bağlantıları en iyi bu yolla açıklanabilir.

İkincisi dünya komünist hareketi, bugünkü yapısıyla emperyalizme karşı sosyalist sistemin elini kolunu bağlamaktadır. Sağ oportünizmin egemenliği, sosyalist ülkelerin emperyalizm karşısındaki konumlarını zayıflatmaktadır.

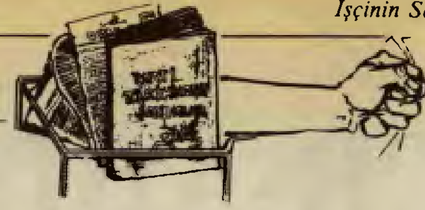
Üçüncüsü sosyal demokrasi komünist hareketin bugünkü çıkmazının eksikliklerini aşmada bir atlama tahtası olarak görülemez. Bu yönde yapılan her hesap, komünist hareketin "çağdaş" hastalığını katmerleştirmekten öteye bir sonuç veremez.

Dördüncüsü, dünya devrimi hedefi o denli geri kaymıştır ki, sorunların çözümü zirvelerde aranır olmuştur. Bu da dünya halklarının önünde sorunlar çözümsüzmüş gibi bir hava yaratıyor.

Zirveler olsun, pazarlıklar yapılsın ama bunlar esas hedefe bağlı kılınsın.

Kamil Uçar

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

1930 Ağustos'unda yayınlanan *İnkilap Yolu* gazetesinde yer alan yazıları yayınlamaya devam ediyoruz.

Okuyucular ve Muhabirler

Kemalizmin iktisadi çehresi

(294. sayıdan devam)

Ankaranın tarafdarları yalnız bir kısımdır: lafzî tarafdarlar; bunlar da filen Ankaranın aleyhindedirler. Yani mümkün mertebe Ankaradan uzak yaşamak için ellerinden geleni arkaya bırakmıyanlar. *Ankara kendisine hakiki tarafdarları ancak proletarya diktaturasının merkezi olduğu zaman kazanacaktır.*

Biricik hükûmet merkezinin efkâri umumiyede bu kadar makûs bir tesir birakmasında hiç şüphesiz Ankaraya hakim olan muhtekirlerin büyük bir tesiri vardır. Memleketin en yüksek yevmiye ve ücretleri Ankarada verildiği halde bu yüksek yevmiyelere kapılan en para aşıklısı işçi veya memur bile üç dört ay içinde yaka silkerek ve tepesine kadar borç içerisinde Ankaradan kaçmaya mecbur oluyor. Bu şehirde muazzam servetler yapan bizzat büyük muhtekirler, zenginler de, burada yaşamak sevdalısı değildirler; çünkü Ankara onlara göre bir *müstemlekedir.* Orada ancak para kazanılır ve bu parayı yemek için de metropola yani ya Istanbula yahutta Avrupaya gitmek gayet tabii bir ihtiyaçtır. Deste deste papellerle mezar düşenmez ya! Onları yemek lâzım. Ankara bu gibi zenginler için kafi derece saltanatı olan bir sefahet yeri değildir. Bu Kemalizm tesarruf siyasetinin iç yüzünü teşkil ediyor. Mamur Ankara bugünkü şekliyle modern asrî bir köçebe şehridir. Kapitalist rejiminin ona verdiği bu hususiyeti teslim ederek, onu hakikaten köçebe hayatına elverişli bir şekilde tanzim kabil olsaydı, belki bugünkü ihtiyaca daha iyi cevap veen bir şehir vücut bulmuş, olacaktı. Tabiî kemalizmin "megalo-idea" si bu köçebeliği resmen kabul edemediği cihetle, Ankara bugün bütün imar faaliyetine rağmen memleketin hiç bir ihtiyacına cevap vermiyen bir şehirdir.

Sanayiin himayesi tam manasiyla hükûmet teşkilâtı vasıtasıyla patronlar hisabına işçi ve çiftçi kütlelerinden para toplamak mahiyetinde bir siyasettir. Yani himaye usulinin carî oldugu bir memlekette, faraza bir fabrikatör, alelade idaresi altında çalışan amelenin sayini istismar eden bir adamdan daha fazla bir kıymet ve mahiyet iktisap ediyor. O, hükûmetin adliyesini polis, jandarma, maliye tahsil şubeleri ve sair bütün mekanizmasını şahsî menfaati için istismar ederek adam başına bir nevi sayım vergisi gibi, kendi kendisine pirimler tahsis ediyor. Bizde sanayiin himayesi dört şekilde icra edilmektedir: 1. idhalatı tahdit: bu husus için gümrük tarifeleri ve inhisar sistemleri kullanılıyor; 2. ihracati teşvik: bunun için ihracat primleri ihdas ediliyor; 3. dahilî istihlakâti tamim: bunun için de ikramiyeler ve resmî mübayaatta, rekabete kulak asmayarak, yerli mamulati tercih ve sair usuller tatbik ediliyor; 4. bu üçünün de fevkinde hükûmet resmî patronaj ve sermayeye iştirak, yani alelade eşhasla ortaklik usulleriyle, yerli büyük sermayeleri himayeye çalışıyor.

Gümrük tarifeleri, tarife yarışı şeklinde bugün beynelmilel bir mesele mahiyetini almış bulunuyor. Bu siyaset esas itibariyle cihan burjuvazi ve yüksek kapitalizmin acız ve meskenetinin bir ifadesinden başka bir şey değildir. Gümrük tarifeleriyle milletlerin bugün arzettikleri manzara krunu vustaî bir manzaradır. Gümrük tarifeleri bir devirde, muayyen bir takim şerait tahtında, bazi memleketler vi bilhassa Almanya ve Amerika sanayiinin inkişafina büyük hizmetler etmiştir. Fakat bunun için hususî bir takim şeraite ihtiyaç vardir ki bu günün umumî olan bu tarife yarışı bütün müspet şeraiti bertaraf ediyor. Bu günkü günde tarife sisteminin milletleri gittikçe ferdiyetçilik ve tecerrüde sevkettiği ve dolayısıyla bütün terakki imkanlarını selbettiği umumen kabul edilmektedir. Tarife sistemi doğrudan doğruya fakir, mutevassıt halk kütlelerinin zengin patronların biaman inhisar ve istismarına terketmekten başka bir şey degildir.

İhracat üzerine prim ne demektir? Bu doğrudan doğruya maliyet fiyatını azaltmak için hükûmetin amele aleyhine bir müdahalesi manasını almaktadir. Faraza her hangi bir malin istihsali için bu malın muhtelif safhalarda geçirdiği istihaleler için patron amelelerine üç yevmiye ve bilfarz on lira para vermiştir, bu malın maliyet fiatı on lira tutuyor demektir. Bu mal üzerinden onun edeceği ticaret onu tatmin etmeyebilir. Filhakika bu gün kapitalist rejimde bilhassa müstemlikeler ve bizim gibi nim müstemlikelerde bir az kuvvet sarfıyla, zorbalık, hile ve saire ile o kadar kârlı işler yapmak mümkündür ki, ekseriya sermayedar sermayesini %20-30 ticaretle sinaî veya sair mustahsıl bir işe kapatmayı kendisi için bir zarar telakki eder. İşte bunun içindir kihükûmet, bu sermayedarları mustahsil işlerde çalışmaya teşvik maksadıla, ameleden ve çiftçiden, devletin idaresi için, elli kuruş vergi alacaksa yüzelli kuruş alır ve yüz kuruşunu patrona iade eder. Bu suretle hakikatta patron işçisine on lira değil dokuz l ira vermiş ve malın da maliyet fiyatı dokuz lira olmuş olur.

Hükûmetin resmî ihtiyaçlarını tercihan yerli mallarla tatmin etmek siyaseti, esasen yolunda gitmiyen bir idareyi büsbütün çığrından çıkarmıştır. Sui istimal, sahtekârlık, iğfal artik aleni ve resmî bir şekle bürünmüş bulunmaktadır. Ticareti, ithalatı serbest kapitalist rejiminin müfsit bir şekliyle idare olunan bir memlekette piyasada serbest muamele gören malların ecnebisini yerlisinden ayırmayı amir bir kanunun tatbikine imkân yoktur. Bu alenen memlekette şahısları zaten malum ve muayyen bütün bir sınıf sahtekâr, muhtekir ve dolandırıciya millet parasini bol keseden yağma etmek için yardım eden bir kanundur.

Hükûmetin eşhasla ortaklığı hiç bir hukuk fikriyle kabili telif olmiyan bir harekettir. Benim patronumla ortak olan bir hükûmetin benim nazarımda acap alelade bir patrondan başka bir mahiyet iktisap etmesine imkân varmıdır? Bir taraftan eşhasla birleşerek beni istismar etmiye çalışan bir hükûmet diger taraftan adliyesi, zaptiyesi ile bitaraf bir müessise gibi benim hukukumu tecavuzdan muhafaza etmek iddiasında bulunuyor. Bu siyaset hakikatta burjuva nazariyeleriyle de kabili telif olmıyan bir anomalidir. Filhakiki kapitalist rejimi daimî bir rekabet sistemi üzerinde müessestir; halbuki bükümet bir takım eşhasla birleşerek diğer bir takım eşhas aleyhine rekabete kalkışırsa, elindeki resmi vesaiti ayni zamanda şahsî olan işlerde istimalden kendisini kim men'edecektir? Bu hususiyete bakarak kemalizmi kommunism ile mukayese edenler olmuştur. Hakikatta bunun kommunism ile zerrece alâkasi yoktur. Çünkü kommuismide esas işçinin kendi idaresine bizzat hakim olmasıdır. Fabrikalarda patron yoktur; işçi kendi sayini kendi istismar eder. Halbuki bizde hükûmet fertlerin diğer bir takım fertleri istismar etmesini resmen kabul etmiştir. Ve bir ferdin bilfiil bu hayasız haktan istifade ameleyesinde hükûmet geliyor, onun sermayesine iştirak ederek, onun yanıbaşında, onunla beraber temettü alıyor. Yani hükûmet bilfiil işçi ve ciftçiyi istismar ediyor. Bu şeriat tahtında Kemal hükûmeti "liman şirketleri, şeker, kereste fabrikalarıyla" baştan başa türkiyayı kendi keyfi kanunlarıyla hayasızca haraca kesmiş alelade ticarî bir şirket, bir haydut kumpanyasından farklı değildir. Filhakika esası cabulcu bir haydut kumpanyasından farklı olmıyan bütün hususî şirketlere meşru bir hal veren onların zahiren mafevk ve kendisi haricinde bir idarenin, az cok umumun kontrolundan geçen kanunlarına istinat etmesidir. Halbuki bizde alelade bir ticarî şirket rolu oynamıya çalışan Kemalizm kendi kendisine kanun yapıyor kendi kendisine meşruıyet itâ ediyor. Bu nevi şahsına mahsus meşruiyetin dağlara cıkmıs bir haydut kumpanyasnın kendi kendisine bahsettiği meşruiyetten farkı nedir?

Devlet kankası kemalist iktisatçılığının hokkabazlik ve şarlatanlık kısmını teşkil eder. Ismet paşanın bir şah eseri deye takdim edilen bu devlet bankası işi esas nazariye itibariyle kalp bakırı öfürükçülükle altuna kalbetmek gibi bir işe benzemektedir. Hakikatta simdilik ortaya hava ile civadan başka birşey yoktur; fakat dikkat bir, iki, üç! eyi bakınız! bu boş kasa şimdi açılınca içinden kölçe kölçe altunlar ortaya yayılacaktir!... Hükûmetimizin bu gibi öfürükçülüklerde bilhassa kudreti olduğuna inanmak lâzımdır. Çünkü daha dün eski paraların yenileriyle değiştirilmesi filinde bir el çabukluğuyla yine bu ayni hükûmet bir on, onbeş milyon lira para yaratmıştı. Bu sahalarda her halde itiraf olunmalıdırkı hükümetimiz birinci sınıf bir hükûmettir. Bilhassa kendisinin şarlatanlıklarını yüzüne vuracak serbest bir metbuatın vucuduna da ortadan kaldırdıktan sonra onun her şeye kadır olduğuna inanmak bir zarurettir.

Mekalemiz Kemalizmin memleketimiz iktisadiyatında yaptığı tahrikatı göstermeğe matuf bir tecrübedir. Bu yoldaki tecrübe ve tetkiklerin çogalması ve kemalism iktisadiyatının tahripkâr mahiyetinin tamamile aydınlatılması işci ve çiftçilerin hayatı noktai nazarından pek lâzımdir. Osman.

Kardeş fırkalarda

Sovyetler İttihadı Komünist Fırkası'nın XVI. kongresi

Soviyetler ittihadı kommunist fırkası haziran ayının ikinci nısfı esmasında XVI^{0} kongrasını akdetti. Bu kongra kommunist Beynelmilelinde bir tecrübeli rekber rolu oynıyan bu muazzam ıhtilal fırkasının bugüne kadar olan kongralarına nispetle gürültüsüz ve sakin geçti. Geçmişteki bu en salahiyetta fırka toplantılarında her def'asında ya münaziünfi mühim bir siyasî müskülü halletmek veya kuvvetli bir muhalefet cereyanına karşı mücadele etmek icap etmişti. Netekim geçen XV^{0} kongrada fırkaya çok büyük mazarratleri dokunmuş müz'iç ve müzmin bir gaile, troçkism muhalifeti tasfiye edilmiş ve fırka safları bu inhiraf ve tefrika anasırından tamamile temizlenmişti. Bu sayede fırka, müspet çezrî teşebbüslere girişmege muvaffak olmuş; tekmil cihan amelesinin tahakkukunu dikkatle takip etmekte oldugu beş senelik sinaî ve malî planın tatbikine ve köy iktisadiyatini kollektifleştirmege koyulabilmiştir.

Çelikten bir azmile bu muazzam işlere girişıldığı sıralarda VI^{0} cihan kommunist kongresini müteakip bu sur'etle sosyalistleştirme siyasetinin muvaffakiyet imkânlrına imanı olmıyan ve başında Buharin, Rikof ve Tomski gibi fırkanin en nufuzlu rehberlerinden bazıları bulunan bir hızbin mukavemet ve muhalifetile Karşılaşılmıştı. Bu sag oportunişt muhalifet bir ara fırka içinde büyük sallantılara sebebiyet vermişti. Fakat nihayet geçen sene sonlarında beş senelik planın ilk neticeleri (zengin köylülerin aksi-inkilapçı haraketlerine, maddı vesait ve teknik kabiliyyetlerin fikdadina dair olan), indişelerin ve korkuların yersiz olduklarını parlak bir tarzda ispat edince, sag muhalifet rüesası büyük bir takdir hatasına düştüklerini itirafa necbur olmuşlar ve alenen fırka hattının dogrulugunu tasdik ile muhalifetten vazgeçmişlerdi.

(Devam edecek)

Türkiye burjuvazisi Paşa Güven'i devrimciliği "suç" saydığı için, bir devrimci lideri daha yok etmek için geri istiyor. Paşa Güven'i teslim etmemek, Avrupa'daki *tüm* Türkiyeli devrimci hareketlerin devrimcilik borcudur. Örgütlerimizin aktif bir şekilde katıldığı dayanışma eylemlerini daha da yükseltmek gerekiyor. Aşağıda Avrupa'da yayınlanan yerel bildirileri veriyoruz.

Paşa Güven'le dayanışmayı yükseltelim

Ülkemizde işçiler, emekçiler üzerindeki ekonomik, politik terörle yaşam ateşten gömlek oldu. Devrimciler, demokratlar işkenceden geçiriliyor, idam ediliyor, uzun yıllar zindanlarda tutuluyor. Kürdistan'da toplu kıyımlara girişiliyor.

Burjuvazi ülke içinde yürüttüğü baskı ve terörle yetinmiyor. Kanlı ellerini Avrupa'ya da uzatmaya çabalıyor. Kimi zaman yandaşlarıyla doğrudan, kimi zaman da Avrupa ülkelerinin gericileriyle işbirliği içinde, ülke dışındaki devrimcilere, demokratlara saldırılar düzenliyor.

Bu saldırıların parçası olarak 20.10.1985'te, Avrupa'da Dev-Genç mensubu Paşa Güven İtalya'da İnterpol tarafından nedensiz tutuklanmıştır, Türkiye'ye geri verilme tehdidi altında tutulmaktadır.

Türk burjuvazisinin ve Avrupa gericilerinin bu ortak komplosu tüm devrimci harekete ve demokratlara yöneliktir. Buna karşılık devrimciler Avrupa'nın çeşitli bölgelerinde protesto eylemleri başlattılar. İngiltere ve Hollanda'da eylemler ve işgaller gerçekleştirildi.

Devrimciler, burjuvazinin bu komplosunu boşa çıkaracak, saldırılarına gereken yanıtı verecektir.

Paşa Güven serbest bırakılmalıdır!

Paşa Güven'le dayanışmayı yükseltelim!

Devrimcilere ve demokratlara uzanan kanlı ellere gereken yanıtı vereceğiz!

17.11.1985

İşçinin Sesi-Fransa — *Avrupa'da Dev-Genç-Fransa*

Paşa Güven'i teslim ettirmeyeceğiz

Arkadaşlar,

Ömrünü sosyalizm savaşına adamış bir devrimci olan Paşa Güven kısa süre önce İtalya'da tutuklandı. Bugün İtalyan hükümeti ile gerici Türk hükümeti arasında Paşa Güven'in teslimi için pazarlıklar sürmektedir. Türkiye'deki halk düşmanı, baskıcı rejim bir devrimciyi daha ele geçirmek için, her türlü karalamayı yapmakta, İtalyan hükümetini iknaya çalışmaktadır. Özgürlüklere el koymuş, devrimcileri zindanlarda işkenceden geçiren Özal hükümetinin niyeti bellidir. Dünyadaki her karşı-devrimci yönetim gibi, Türkiye'deki gerici otoriter rejim de, devrimcilerin, demokratların kanına susamıştır. Paşa Güven'i işkenceden geçirmek, zindanlarda çürütmek istemektedir.

Ülkemizde tutunamayan, çözülen faşizmin artığı gerici yönetime karşı mücadelemiz her geçen gün daha da güçlenerek sürüyor. Paşa Güven olayında da sesimizi yükseltmek bu mücadelenin bir parçasıdır.

Haydi Paşa Güven'in Türkiye'deki kanlı rejime teslim edilmemesi için sesimizi yükseltelim. Her olanağı kullanarak tüm Avrupa ülkelerindeki devrimci, demokrat kamuoyunu uyaralım, bilgilendirelim. Evrenleri, Özalları bir kez daha teşhir eden mektupları, çevremizdeki İtalyan elçilik ve konsolosluklarına gönderelim.

Yaşasın tüm dünya halklarının özgürlük mücadelesi!

Özgürlük ve demokrasi için tek yol devrim!

Frankfurt İlericiler Birliği
13 Kasım 1985

Paşa Güven'le dayanışmayı yükseltelim

Faşizmin çözülmesinin ardından şimdi de bugünkü gerici ve şöven rejimin ipliğinin pazara çıkmış olması, burjuvaziyi giderek daha tedirgin ediyor. Devrim korkusuyla, kapitalizmi bir süre daha koruyabilme güdüsüyle her geçen gün biraz daha saldırganlaşan Türkiye burjuvazisi, bir yandan işçi ve emekçi yığınların öfkesini kendi kanalına akıtmaya çalışıyor, öte yandan da komünistlere, devrimcilere azgınca saldırıyor.

Bu saldırıların sonuncusu, Paşa Güven adlı devrimcinin İtalya'da, Türk ve Avrupa polis örgütlerinin işbirliği ile tutuklanmasıdır.

Paşa Güven, Türkiye devrimci hareketinin, düşüncesi ve eylemiyle yakından tanıdığı bir devrimcidir. Onun, sudan gerekçelerle, bir adi suçlu gibi tutuklanması, Türkiye burjuvazisine teslim edilmekle tehdit edilmesi, Paşa Güven'in şahsında bütün devrimci harekete karşı yapılmış bir saldırıdır. Bu saldırı yanıtsız bırakılmamalıdır.

Hamburg Türkiyeli İlericiler Birliği HTİB, Paşa Güven'in tutuklanmasını protesto ediyor ve bu devrimci arkadaşın serbest bırakılmasını, Uluslararası İnsan Hakları Sözleşmesi'ne uyulmasını talep ediyor. HTİB, devrimci hareketin bütün örgütlerini, Türkiye devrimci hareketine karşı yapılan bu aşağılık saldırıyı protesto etmeye çağırıyor.

Devrimci örgütler olarak Paşa Güven'in serbest bırakılması için ivedi bir dayanışma kampanyası örgütlemeliyiz. Demokrat ve ilerici herkese, konunun canalıcı önemini ve genele yönelik niteliğini Alman demokratik kamuoyuna anlatmada ve onları harekete geçirmede sorumluluk düşüyor. Bir devrimciye saldırı bütün devrim hareketine yapılmış bir saldırıdır.

Paşa Güven serbest bırakılmalıdır!

Paşa Güven'le dayanışmayı yükseltelim!

Hamburg Türkiyeli
İlericiler Birliği

Devrimci-demokratik kamuoyuna

Türkiye'de hükümetin baskı ve sömürü politikası, emekçi halkımızın tepkisini, kızgınlığını arttırmaktadır. Burjuvazi halkın öfkesinin, örgütlü bir güce dönüşmesini engellemek için devrimci örgütlere, halkın ileri unsurlarına azgınca saldırıyor. Tutuklamalar, işkenceler devam ediyor. Ama yaptıkları sadece kendi sonlarını yaklaştırıyor. Emekçiler bu sefer kazanmak, kendi halk iktidarını kurmak için hızla örgütleniyor.

Türkiye'deki gerici hükümetin insanlık dışı uygulamaları sadece ülke içinde değil, tüm dünyada halkların nefretine yol açmaktadır. Avrupa halklarının, halkımızla dayanışmasının sonucu olarak Türk hükümeti Avrupa'da soyutlanmıştır. Kamuoyunun tepkisinden korkan Avrupa burjuva hükümetleri, sınıf kardeşleri olan Türkiye burjuvazisine diledikleri gibi açıktan destek verememektedir. 12 Eylül faşist darbesinden sonra Türkiye dışında yaşamak zorunda kalan politik liderler, göçmenler üzerindeki baskılar, Avrupa burjuvazisinin Türkiye burjuvazisi ile el altından yürütmeye çalıştığı işbirliğinin sonucudur. Bugüne kadar devrimci-demokrat örgütler ve kamuoyu bu işbirliğini bozmuş, yapılan alçakça planları boşa çıkarmıştır.

Bugün tüm devrimci ve demokratları, Türkiye-İtalya burjuvazilerinin insanlık dışı yeni bir oyununu bozmak görevi bekliyor.

Türkiye'de devrimci savaşımda aktif yer almış, 12 Eylül sonrasında, savaşımına Avrupa'da devam etmek zorunda kalan Paşa Güven, İtalyan polisi tarafından tutuklanmıştır. Paşa Güven'in tek "suçu" devrimci olmak, halkının mutluluğu için savaşmaktır. İtalyan hükümeti bu devrimciyi Türk siyasal polisine teslim etmek istiyor. Türkiye hükümetinin ve siyasal polisinin politik kişilere karşı tutumu açıktır. Paşa Güven'in Türkiye'ye teslim edilmesi, onun işkence tezgahlarına, darağacına teslim edilmesi anlamına gelir.

Bir devrimcinin daha zindanlarda çürümesine, işkencede katledilmesine izin vermeyeceğiz.

Tüm devrimci ve demokratlar oynanmaya çalışılan bu oyunu sergilemeli, Paşa Güven'in serbest bırakılması için seslerini yükseltmelidir.

Hollanda — *İşçinin Sesi*

SON DAKİKA

Paris İtalyan konsolosluğunda Paşa Güven'le dayanışma eylemi yapıldı

Fransa'da 16. sayfadaki yazımızda kuruluş çalışmalarından söz ettiğimiz Paşa Güven'le Dayanışma Komitesi, gazetemiz baskıya girerken çeşitli görüşlerden çok sayıda Türkiyeli devrimci örgütün bir araya gelmesiyle kuruldu ve ilk eylemini Paris'teki İtalyan konsolosluğunda gerçekleştirdi. Ayrıca ortak imzalı bir bildiri Türkçe ve Fransızca olarak basıldı ve geniş bir şekilde dağıtıldı.

Fransa'daki Paşa Güven'le Dayanışma Komitesi şu örgütlerden oluşuyor: ADTT, Ala Rızgari Fransa Komitesi, ATT, Avrupa'da Dev-Genç-Fransa, FTİF, İşçi Gerçeği, *İşçinin Sesi* Fransa örgütü, Kawa, Mayıs, TDHSK.

Paşa Güven'le Dayanışma Komitesi bildirisinde, hiçbir gerekçe gösterilmeden "güvenlik gerekçesiyle" hapiste tutulan Paşa Güven'in Fransa'ya iltica etmiş Türkiye'de vur emriyle aranan bir devrimci olduğu ayrıca Türkiye tarafından vatandaşlıktan çıkarılmış olduğu belirtiliyor. Türkiye'de 12 Eylül 1980'den bu yana 50 devrimcinin idam edildiği, 57 kişinin idamının TBMM gündeminde bulunduğu, 6 bin 500 kişinin idam istemiyle yargılandığı, 470 kişinin de idam cezasının kesinleştiği, 200'ü aşkın kişinin işkenceyle öldürüldüğü, 200 bin kişinin de tutuklu ya da gözaltında olduğu anlatılıyor.

Paşa Güven'e yönelen saldırının "28 Temmuz 1951 Vatansız ve Siyasal Mülteciler Cenevre anlaşması"na ve dünyadaki *tüm* siyasal mültecilere yönelik bir saldırı olduğu belirtiliyor ve Paşa Güven'in Türkiye'ye verilmesi halinde başına geleceklerden Fransız ve İtalyan devletlerinin ve bu saldırı karşısında sessiz kalmış herkesin sorumlu olacağı vurgulanıyor.

Paşa Güven'le Dayanışma Komitesi'ni oluşturan örgütler kalabalık bir şekilde İtalyan konsolosluğunun önüne gittiler. Eyleme, komiteye katılmayan bazı örgütler de katıldılar. Pankartlar açıldı, Paşa Güven'in Türkiye'ye verilmemesini, serbest bırakılmasını isteyen belgiler atıldı. Ayrıca komitenin çıkardığı ortak bildirinin Fransızcası yoğun bir şekilde dağıtıldı.

Bu arada komite temsilcileri İtalyan konsolosluğuna girdiler ve konsolosla görüşmek istedikleri bildirdiler. Konsolosa bildiriyi verdiler ve sözlü olarak da durumu anlattılar. Konsolos, komite temsilcilerinin Paşa Güven'e yapılan saldırının kapitalist dünyanın kendi hukuk kuralları açısından bile büyük bir rezalet olduğunu açıkça belirtmeleri karşısında, kişisel olarak Paşa Güven'in geri verilmeyeceğini garanti edebileceğini söyledi, "ayrıca isteklerinizi ilgili bakanlıklara ileteceğim" dedi.

Komite temsilcilerinin konsolosluktan çıkmasından sonra gösteri "Paşa Güven'e özgürlük" belgileriyle sona erdi.

Paşa Güven'in hangi gerekçeyle tutuklandığı önemli değildir. Türkiye burjuvazisi devrimciliği "suç" saydığı için, bir devrimci lideri daha yok etmek için onu geri istiyor. Paşa Güven'i teslim etmeyeceğiz!

Paşa Güv n'l dayanışma yl mleri yükseliyor

Dev-Sol lideri Paşa Güven'in İtalya'da tutuklanmasından sonra Türkiye'nin bu devrimciyi geri almaya çalışması üzerine, Avrupa'da Paşa Güven'le dayanışma eylemleri yükselmeye başladı.

TKP-*İşçinin Sesi*, bu konuda ilk harekete geçen örgütlerden biri oldu. Haberi ilk öğrendiğimizde 194. sayımız baskıya girmek üzereydi. Son dakikada 1. sayfada değişiklik yaparak tutumumuzu "Paşa Güven'i vermeyeceğiz" başlıklı küçük yazımızla hem yoldaşlarımıza, hem devrimci harekete, bir başlangıç olarak duyurduk.

15 Kasım tarihinde ise *İşçinin Sesi* "Paşa Güven'i teslim etmeyeceğiz!" başlıklı, merkezi bir bildiri yayınladı.

294. sayımızda çıkan küçük yazı ve merkezi *İşçinin Sesi* bildirisini alan örgütlerimiz hemen kolları sıvadılar ve çalışmalarını bu konuda yoğunlaştırdılar. *İşçinin Sesi* bildirisi gerek posta yoluyla gerekse çeşitli örgütlerimizde oluşturulan ekipler eliyle geniş şekilde dağıtıldı. Bu bildiriye ek olarak, Hamburg, Fransa, Hollanda, Frankfurt ve Londra'da yerel bildiriler hazırlandı ve geniş şekilde dağıtıldı. Ayrıca örgütlerimiz çeşitli Avrupa ülkelerinde İtalyan elçiliklerinde eylemler gerçekleştirdiler.

Hamburg'ta, Hamburg Türkiyeli İlericiler Birliği'nin (HTİB) aktif çalışmalarıyla bir dayanışma komitesi oluşturuldu. Komite Avrupa'da Dev-Genç, HTİB, Devrimci İşçi ve ATİF temsilcilerinden oluştu. Menşevikler başta olmak üzere Sol Birlik örgütleri çağrıldıkları halde komite toplantısına gelmediler.

24 Kasım günü Hamburg'ta bir yürüyüş düzenlendi. Yürüyüşe komitede yer alan örgütler dışında TKP-B de katıldı. Katılım, Hamburg'ta yaşayan ve kendisine devrimciyim diyen insan sayısı düşünüldüğünde gerçekten çok azdı. Yürüyüşe Türkiyelilerin dışında Yeşiller'den de bir gurup katıldı. Yoldaşlarımız ise yürüyüşte HTİB flamasını açtılar.

Yürüyüş Hamburg'un merkezi bir yerinden başladı ve yol boyunca belgiler atılarak, bildiri dağıtılarak İtalyan konsolosluğu önüne gelindi. İki kişi daha önceden hazırlanmış mektubu konsolosluğa verdi ve eylem belgiler arasında sona erdi.

Frankfurt'taki yoldaşlarımız *İşçinin Sesi* bildirisini ve kendi çıkardıkları bildiriyi şehrin çeşitli yerlerinde ve üniversitede geniş şekilde dağıttılar. Ayrıca Frankfurt'taki çeşili örgütleri ziyaret ederek Paşa Güven'e yönelen saldırının tüm devrimci harekete yönelik bir saldırı olduğunu anlattılar ve çeşitli eylemler yapmak üzere bir dayanışma komitesi oluşturma çağrısı yaptılar. Bu örgütlerden Avrupa'da Dev-Genç, yoldaşlarımızın çağrısını olumlu bulduklarını ancak henüz ne yapacaklarına karar vermemiş olduklarını söylediler. Yoldaşlarımız oradan daha sonra yeniden görüşmek üzere ayrıldılar.

Frankfurt'ta menşeviklerin etkin olduğu iki örgüt de ziyaret edildi. Lokalde bulunanlara bildiri dağıtıldı. Bunlardan birinde yöneticilerle yoldaşlarımız arasında gerçekten ibret verici konuşmalar geçti. Bir menşevik yönetici, yoldaşlarımıza "ben Paşa Güven filan tanımam" dedi.

Paris'teki yoldaşlarımız işe Avrupa'da Dev-Genç'le bir görüşme yaparak başladılar. İkinci görüşmede yapılacak dayanışma çalışmalarıyla ilgili bir program yapıldı ve tüm devrimci örgütleri 20 Kasım günü, Fransa İlericiler Birliği (FİB) lokalinde yapılacak toplantıya çağıran bir mektup yazıldı ve dağıtıldı. Mektupta şöyle deniyordu: "Bu tehdit yalnızca Paşa Güven'e değil, tüm devrimci harekete yöneliktir. Paşa Güven'le dayanışmayı yükseltmek, devrimci harekete yönelik bu saldırıya yanıt vermek görevimizdir. Bu konuya ilişkin yapılabilecekleri görüşmek ve karara bağlamak için bir toplantı düzenlenmektedir. Örgütünüzü de bu toplantıya davet ediyoruz." Aynı toplantıda ayrıca 20 Kasım toplantısında diğer örgütlerin imzasına açılacak ortak bir bildiri hazırlandı.

Paris'teki yoldaşlarımız bu arada merkezi *İşçinin Sesi* bildirisini geniş bir şekilde dağıttılar. Bildiri Türkiyeliler arasında sevinçle karşılandı.

20 Kasım günü FİB lokalinde yapılan eylem birliği toplantısına şu örgütler katıldı. ADTT (HK), ATT (Dev-Yol), FTİF (Partizan), Bolşevik Partizan, Kawa İşçi Gerçeği, Mayıs, Denge Komal, Ala Rızgari Fransa Komitesi, Avrupa'da Dev-Genç Fransa, Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi ve FİB. Toplantıya Sol Birlik ve birkaç örgüt katılmadı.

Toplantıda işbölümü yapıldı. İtalya Adalet Bakanlığı'na her örgütün kart postalaması kararlaştırıldı. Bir dizi çalışma ve eylem kararı alındı. Önceden hazırladığımız ortak bildiri genel olarak kabul edildi. Bazı yerlerinin değiştirilmesi istendi. Bazı örgütler son halini gördükten sonra imzalayacaklarını bildirdiler.

Şu anda toplantıya katılan Kawa ve Bolşevik Partizan dışındaki tüm örgütler bildiriyi imzalamış durumdadır. Ayrıca bildiri toplantıya katılmayan örgütlerin de imzasına açıldı.

Bu arada Paris İşçi Radyosu, programlarında Paşa Güven'le dayanışma kampanyasına geniş yer ayırdı. Kampanyanın Paris'teki Türkiyeliler arasında yaygınlaştırılmasına büyük katkıda bulundu.

Hollanda ve Londra'daki örgütlerimiz hem merkezi bildiriyi hem de kendi çıkardıkları bildirileri yoğun bir şekilde dağıttılar.

Bu arada TDHSK de Paşa Güven'le dayanışma kampanyasında çok aktif bir yer aldı. Fransa TDHSK Türkiye elçiliği, İtalyan elçiliği, Fransa Başbakanı Fabius, İnsan Hakları Komisyonu, Uluslararası Af Örgütü ve Marche'nin başkanı olduğu FKP'nin İnsan Hakları ve Özgürlükleri Savunma Komitesi'ne telgraflar gönderdi.

İngiltere'deki TDHSK de önce bir basın bildirisi hazırladı ve İngiltere'deki basın-yayın organlarına geniş bir şekilde postaladı. Ayrıca İngiltere demokratik kamuoyuna yönelik bir bildiri hazırlandı, yaygın olarak dağıtıldı.

TDHSK, İngiltere'deki parlamenterleri harekete geçirmek amacıyla da bir dizi çalışma sürdürüyor. Bu amaçla önce bir mektupla durum parlamenterlere bildirildi. Daha sonra birçok parlamenterle görüşmeler yapıldı. TDHSK'nin bu çalışmaları olumlu sonuçlar verdi, veriyor.

Örneğin, Avrupa Parlamentosu üyelerinden K.D. Collins, İtalyan elçiliğine bir mektup yazarak, İtalyan hükümetinin Paşa Güven'i iade etmeyi reddetmesini istedi. Ayrıca gene Avrupa Parlamentosu üyelerinden olan Alf Lomas, Avrupa Parlamentosu'ndaki İtalyan üyelerle bir toplantı düzenleyerek durumu anlatacağını ve onları Paşa Güven'in iade edilmesine karşı çıkmaya çağıracağını bildirdi.

Paşa Güven'le dayanışma eylemleri tüm Avrupa'da bugün olduğundan çok daha aktif bir şekilde yükseltilmelidir. Bu saldırı yalnızca Paşa Güven'e, yalnızca Avrupa'da Dev-Genç'e yönelik bir saldırı değildir. Bu saldırı Paşa Güven'in şahsında tüm Türkiye devrimci hareketine yönelmiş bir saldırıdır. Türkiye devrimci hareketi bu saldırıyı püskürtmek için her özveriyi göze alacaktır. Paşa Güven'i teslim etmeyeceğiz!

Paşa Güven'i teslim etmeyeceğiz

30 Ekim 1985 tarihli *Hürriyet* gazetesinde çıkan habere göre Dev-Sol'un önde gelenlerinden Paşa Güven İtalya'da tutuklanmış ve Türkiye Paşa Güven'in Türkiye'ye iadesi için hemen harekete geçmiştir. Yine aynı haberden anlaşıldığına göre, Türkiye ile İtalya arasında oldukça "gizli" bir pazarlık sürmektedir. Pazarlığın gerçekten gizli sürdüğü, gazetelerde o günden beri konuyla ilgili başka hiçbir haberin yer almamasından da anlaşılıyor.

Paşa Güven uzun süredir devrimci hareket içinde yer almış, halkın ezgi ve sömürüsüne karşı çıkmıştır. Kendisinin İtalya'da hangi gerekçeyle tutuklanmış olduğu hiç önemli değildir. Türkiye burjuvazisi, en başta devrimciliğini "suç" sayarak, onu bu "suçla" idam etmek için Türkiye'ye geri istemektedir.

Emperyalizme, baskının, sömürünün her türüne karşı çıkan devrimci demokrat çevre şunu iyi bilmektedir: Emekçi halkların sömürüsüne karşı çıkmak, devrim için savaşım vermek asla "suç" değildir. Böyle olduğu için de Paşa Güven'e dayanışmamızı eksik etmeyeceğiz, onu teslim etmeyeceğiz.

15 Kasım 1985
TKP—*İşçinin Sesi*

